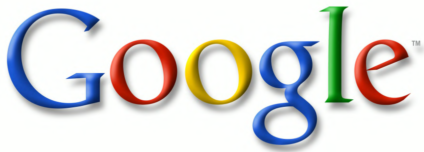

Google

SIGILLVM ACADEMIAE HARVARDIANAE IN NOV ANG
ET
CHRISTO
ECCLESIAE
VE RI TAS

COLLUTHI LYCOPOLITANI

CARMEN DE RAPTU HELENAE.

EDIDIT

EUGENIUS ABEL.

BEROLINI

APUD S. CALVARY ET SOCIOS

MDCCCLXXX.

PRAEFATIO.

Colluthi Lycopolitani carmen epicum de raptu Helenae versibus elegantissimis ad Nonni normam conditis ineunte ut videtur p. Chr. n. saeculo sexto compositum, licet paulo ieiunius et multo magis loquendi formulis quae auctori in deliciis erant ad nauseam usque saepissime recurrentibus quam fideli Nonni imitatione insigne, tamen inde a renascentium litterarum temporibus multorum virorum doctorum assiduam felicemque expertum est operam. Neque tamen me laborum quos huic carmini impendi poenitet, cum nulla eius extet editio in qua codicum variantibus lectionibus et criticorum observationibus in unum congestis carmen lectu sane non indignum si non ad pristinum nitorem reductum, saltem ita descriptum apparatuque critico ornatum sit, ut multo iam facilior eius emendatio editoribus et criticis futura sit. Nam ut pauca quaedam de Colluthi historia critica praemittam, post Aldinam editionem e pessimae notae codice post Quintum Smyrnaeum sine adiecta anni nota impressam, quae ab aliis aliter ad annum 1504, 1505 immo 1521 refertur, primus Brodaeus in »Annotationibus in Coluthi Thebani de Raptu Helenae librum« (Basileae, per Ioannem Hervagium 1552) nonnulos locos feliciter correxit, alios temere mutavit, parum in hoc negotio adiutus a versione latina Eobani Hessi (Erphurdiae 1533) satis inepta (cuius textum graecum *h* littera notavi), et Jodoci

Valeraei (Antverpiae 1539) prosa oratione facta, sed illa multo meliore. Non nullos Aldinae errores maximam partem typographicos correxit etiam Perdrierius hom o singularis Graecae linguae ignorantiae (Coluthi Raptus Helenae per Renatum Perdrierium ad verbum translatus, cum brevibus Bernardi Bertrandi annotationibus. Ex off. J. Oporini Basil. 1555) cuius emendationes ego primus in notis commemoravi. — Etiam Colluthi carmen in Corpus Poetarum Graecorum Principum Heroici Carminis a se a. 1556 editum recepit Henricus Stephanus, Brodaei plerumque opera hic inde emendatius factum. Cuius textus multis typographi erroribus additis repetitus est in Lectii Corpore Poetarum Graecorum (Colon. Allobr. 1606) et in Aemilii Porti editione (Genevae 1609) haud raro tamen ex editoris ingenio correcta vel potius corrupta, quae et ipsa satis neglegenter Amstelodami apud Janss. Waesbergios anno 1735 recusa est. Neque multo plus profuerunt reliqui saeculi decimi septimi editiones. Sixtus Henricpetri Basileae a. 1569 non nisi Aldinum exemplar recudi fecit, imitatus in hac re anno 1574 a Michaele Neandro (Avenione, apud J. Crispinum) qui praeter versionem et notas in rebus mythologicis explicandis maximam partem positas satis duxit Brodaei correctiones in editionis margine apponere et commendare. Hanc praesertim editionem secutus est Stephanus Ubelus (Franequerae, ap. Aegidium Radaeum a. 1600.) Etiam Claudii Dausqueii »Annotationes in Coluthum« (1614) Valentini Ernesti Loescheri »Lectionum Coluthianarum liber singularis«, Christiani Feusteli »Miscellanea Coluthianarum Lectionum« (Vittembergae 1724) nihil aliud quam eruditionis vanissimae farraginem ad Colluthum minime pertinentem exhibent. Anno demum 1747 iusta prodiit Colluthi editio a J. Daniel a Lennep curata (Leovardiae ex offic. Guil. Coulon. 1747) quae praeter textum, versionem latinam et indicem verborum continet nonnullas notas doctissimas Falken-

burgii, anonymi cuiusdam docti (Danielis Heinsii, vel quod mihi probabilius videtur, Gulielmi Canteri) Dorvillii, Ruhnkenii et ipsius Lennepii cum lectionibus neglegentissime excerptis sex codicum, Ambrosiani dico, Laurentiani, Vossiani, Reimariani, duorum Parisinorum. Difficiliores Colluthi loci in »Animadversionibus ad Colluthum« editioni subiunctis tractati sunt, ubi etiam de multorum aliorum scriptorum locis corruptis fusius agitur. Hanc editionem satis cultam sed Lennepii suspicionibus saepe minime necessariis et nonnunquam falsis nimis refertam antequam recudi fecit G. H. Schaefer (Lips. 1825), Bandini ita in suum usum convertit (Florentiae 1765) ut non solum textum et notas verum etiam praefationem in Italicum versam auctoris nomine ne commemorato quidem receperit et nihil nisi Italicam Antonii Mariae Salvini versionem addiderit. Lennepii versionem latinam et notas nonnunquam feliciter correxit Philippus Scio, qui Matriti anno 1770 edidit Colluthum addita quoque versione Hispanica ab Ignatio Garcia confecta. Nihil tamen de Lennepii editione innotuisse videtur Angelo Theodoro Villae qui Mediolani anno 1753 ad codicis Ambrosiani fidem edidit Colluthum additis notis ad grammaticam et mythologiam potissimum pertinentibus. Contra totus fere ex Lennepio pendet Harlesius (Norimbergae 1776, post Aristophanis Plutum) qui plurimas Lennepii coniecturas in textu retinuit, et eas, quas recipere ausus non est, in notis laudavit. — Denique — quoniam quae Immanuel in »Animadversionibus ad Colluthi carmen cum specimine versionis germanicae« (Hamburg. 1809. 159 pag.) ad Colluthum emendandum contulerit neque mihi neque reliquis ante me editoribus innotuerunt, — novam viam primus ingressisse credendus est Imm. Bekker (Berol. 1816). Hic enim praeterea quod deteriorum codicum lectiones e Lennepii editione neglegentissime excerptas et codicis Gothani lectiones a Passowio primo indicatas in suam editionem recepit, textum

ad praestantissimi codicis Mutinensis a se primo mira neglegentia collati fidem edidit auxitque, et in notis eos Nonni locos indicavit, quos a Colluthо respectos esse vidit indefessa Wernikii diligentia. Ex sua ipsius coniectura Bekker fere nihil mutavit, neque locis depravatissimis vel contra metrum pugnantibus animum advertere voluit. Hanc editionem vix duobus locis mutatam repeti curavit G. H. Schaefer Lipsiae a. 1823 typis Weigelianis, qui etiam Neapolitani codicis collationem nescio a quo neglegentissime confectam adiecit. Eiusdem Bekkeri vestigiis insistens A. Stanislas Julien Colluthum edidit Parisiis a. 1823, in qua editione correxit errores a Bekkero in exscribendis Lennepii notis commissos, iterum contulit duos codices Parisinos (P et Q) eorumque imaginem satis fidelem adiunxit, addidit sex versiones, Latinam, Francogallicam, Italicam, Hispanicam, Germanicam, et notas, in quibus priorum interpretum et criticorum sententias non nimis neglegenter enumeravit et nonnulla textus vitia emendare conatus est. Aliquanto plus credo, Iulien profecisset, si legisset ea quae nonnunquam felicissima Graefius Demetrii Popoffii observationibus in Colluthum conscriptis sed nunquam ut videtur typis mandatis ad hunc laborem excitatus ad Colluthum emendandum excogitaverat vel haud ita raro hariolatus potius erat Petropoli a. 1818, quae repetita leguntur in calce editionis Lennepianae a Schaefero curatae (p. 241—260). Multo plura quae probari possint protulit Godofr. Hermann in »Emendationibus Coluthi« (Lipsiae 1828) cuius inventa audacioribus quibusdam tantum reiectis fere omnia in textum recepit F. S. Lehrs qui in prima editione (a. 1840 in collectione Didotiana cum Hesiodo, Quinto Smyrnaeo, Apollonio Rhodio, Musaeo, Tryphiodoro, Tzetza) de suo nihil fere addidit, in secunda autem eorundem scriptorum editione, quae anno 1842 prodiisse dicitur, duos Colluthi versus a Mutinensi libro solo servatos et a Millero primo indicatos —

fugerunt enim Bekkeri oculorum aciem — primus inseruisse traditur. — Schaeferi, Iuliani et Lehrsii editiones in notis saepe »rell. post Bekker. edd.« vel praeeunte Bekkeri nomine »rell. edd.« signavi; numeri in textus margine uncis angulatis circumscripti sunt Bekkeriani et Lehrsiani (pr. edit.), uncis curvis circumdati autem editionum ante Bekkerum, quorum numeros retinuit Iulien.

Post Lehrsii editionem quae apparatu critico omnino caret nulla alia ad hunc usque diem foras data est; neque tamen Colluthum neglexerunt viri docti. Ricardus Volkmann sane quae assidua lectione in nostro carmine lacunis maxime indicandis correxit noluit publici iuris facere, certior factus, doctum esse iuvenem cuius olim familiaritate gaudebat, eandem fere materiam prope diem tractaturum (v. Commentationes Epicae, Lipsiae 1854 p. V), sed minus quam Volkmann veriti, ne alienis studiis praepostera cura officiant plurimum ad Colluthum emendandum contulerunt viri sagacissimi O. Schneider, qui in »Coniectaneis ad Colluthum« (Philol. 23 p. 404—447- plurimos nostri locos saepissime egregie correxit et Ed. Tournier qui in libello Parisiis a. 1870 edito (»Notes Critiques sur Colluthus,«) nonnulla textus vitia iam ab aliis animadversa nova via emendare studuit, alia primus detexisse sibi visus est, in illo quam in hoc felicior, ut recte iudicavit O. S. (Schneider) qui huius libelli censuram egit in »Philologischer Anzeiger« II 1870, p. 194—198. Praeterea nonnulla attigerunt Ludwich et Tiedke in commentationibus quas de arte metrica Nonni eiusque sectatorum ediderunt. — Horum omnium labores indicatis etiam eis Nonni locis a Colluthо imitatis quorum notitia ad rem criticam facere videbatur, in hac novissima editione sub examen vocatos lectoribus ea de causa proposui, ne causae nonnunquam subtilissimae quibus inductus tradita poetae verba alios secutus mutavi, lateant, ego autem nimiae temeritatis culpam incurrere credar.

Restat ut de codicibus, quorum integram collationem notis inserui, pauca moneam. Sunt autem hi, quos solis G R exceptis omnes ipse contuli (ubicunque in notis codicum siglas uncis circumdedi, de codicum scriptura collatoris silentio tantum constat):

M nunc Parisinus suppl. gr. 388, a Bekkero cum ex Italia superiore Parisios adductus esse creditus sit Mutinensis appellatus, a secunda aliqua manu (M 2) eiusdem ut videtur ac librarius aetatis, aliquotiens correctus, saeculi ut videtur decimi, qui praeter Homerocentra, Dionysium Periegetam, Theognidem, alios, Colluthum quoque continet. Liber omnium praestantissimus, qui novem versus in caeteris codicibus omnibus omissos solus habet, et cui maiorem etiam quam reliqui ante me critici auctoritatem tribui. Primus eum contulit Bekker neglegentissime, tum multo diligentius et maxima cum utilitate Pressel, cuius collatio publici iuris facta est in Philologo V p. 169—170. Tum Edwin Patzig codicem inspexisse dicitur a Tournerio p. 8. cuius collatio an alicubi edita sit, nescio. Tournier ipse totius codicis collationem se editurum esse ibidem promisit, neque tamen promissis stetit, nam in libello supra commemorato ad eos tantum carminis locos codicis discrepantiam adscripsit, quos tractandos sibi sumpserat. Haec collatio multo quam caeterae ante Tournerium correctior est, eoque imprimis nomine laudanda, quod in ea primum adnotatum invenitur in M nonnullos versus in aliorum versuum ut videtur rasura ab alia sed primae manui coaeva manu (mihi M 3) exaratos esse. Quintus ego ipse diligentissimam huius codicis collationem confeci, quam ubicunque a Tournerii collatione discrepantem repperi, codicem iterum pro me inspexit vir doctissimus et erga me benevolentissimus Henricus Omont.

Reliqui codices quos in notis saepe deteriorum nomine complexus sum hi sunt:

A Ambrosianus Q 5 sup. saec. XV chart in 4° olim Io. Vinc. Pinelli. Continet Trichae synopsin de metris novem, Libanii epistolicos characteres, Colluthum, Tryphiodorum. Ex hoc codice Colluthum edidit Theodorus Villa, qui etiam nonnullas glossas, quae plurimae in codice extant imprimi curavit. Quas ut pote minimi pretii omnes omisi sicut eas quoque quas scholiorum nomine insignitas Iulien ex Q protulit. Ambrosiani codicis »varias lectiones excerptas a d. Abbate Villa, curante amplissimo marchione Theodoro Alexandro Trivulcio, rogante A. F. Gorio« ad exemplaris Lectiani marginem enotatas Oxonii in Bibliotheca Bodleiana inter Dorvillii manuscripta (X. 1, 4, 27) vidi. A Dorvillio eas accepit Lennep.

C cod. Parisinus suppl. gr. 109 chartac. saec. XV ab eadem ut videtur manu vitiosissime scriptus qua celeber ille Quinti Smyrnaei codex Monacensis; glossis plurimis, latinis quoque intermixtis, refertus est. Primus post Patzigium contulit Tournier (cui erat *O*), qui paucas tantum ex eo lectiones protulit; tertius ego contuli.

G codex Gothanus ex antiquarum editionum aliqua (ex Porti editione ut mihi quidem videtur) descriptus est, quod primus vidit O. Schneider. Eius lectiones publici iuris fecit Fr. Passow in calce Musaei a. 1810 Lipsiae a se editi p. 168—170.

L cod. Laur. plut. XXXI cod. 27 chart. saec. XV collatus etiam a Biscionio a. 1745. Quae Dorvillius ex eo enotaverat et cum Lennepio communicavit, asservantur in codice Bodleiano supra laudato.

N cod. Neapolitanus II F 17, chart. saec. XV ab eadem manu qua Quinti Smyrnaei codex Parrhasianus praestantissimus exaratus. Huius codicis collatio innumeris vitiis scatens editioni Weigelianae adiecta est.

P cod. Paris. 2764 chart. saec. XV exeuntis, scriptus *ἐπὶ Φούσκης κρατούσης* id est *ἐπὶ Φουσκαρέως κρατοῦντος*, duce Venetiarum Foscario, ut fortasse recte vidit Tournier p. 8. Dorvillii gratia in Lennepii usum contulit Martinus Bouquet, quae collatio, sicut etiam codicis Q, nunc inter Dorvilliana X, 1, 3. 5 asservatur.

Q cod. Paris. 2600 chart. saec. XV ab eodem Bouqueto primo collatus; huius codicis sicut etiam codicis P imaginem satis fidelem, nisi quod correctorum manus in ea non sunt distinctae, suae editioni adiciendam curavit Iulien. Caeterum ubi mea collatio a priorum editionum collatione vel etiam a Iuliani facsimili quod vocatur discrepat, mihi soli fidem habendam esse meo iure affirmo.

R cod. olim Eliae Putschii, deinde Ioannis Alberti Fabricii, qui in Bibl. Graec. Vol I p. 303 ante trecentos circiter annos eum scriptum esse tradit. Postea in Hermanni Samuelis Reimari Hamburgensis manus devenit, qui collationem satis accurate, ut videtur, Ruhnkenii gratia institutam, Lennepio concessit. Ubi nunc lateat, nescio.

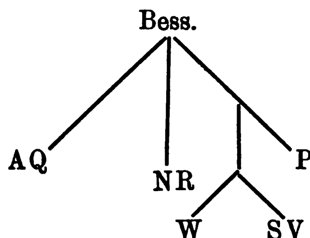
S cod. Palat. 319 chart. saec. XV, nunc in Vaticana Bibliotheca asservatus; a me primo collatus.

V codex nescio quis (fortasse non diversus ab S), cuius collatio in Bibliotheca Lugdunensi inter manuscripta Vossiana Misc. 13 ab Isaaci Vossi manu exarata extat, unde neglegentissime descriptam cum Lennepio communicavit Valckenaer.

W cod. Marcianus class. IX cod. I chart. saec. XVI a me primo collatus.

Qui codices quibus inter se cognationis vinculis contineantur facile perspici potest. Mutinensis liber antiquissimus et omnium plenissimus solus melioris familiae testis superest. Reliqui codices deteriores a Bessarionis exemplari ducti esse videntur, quod primus perspexit Lennep p. VI.

Stemma eorum hoc mihi composui:

C et L, qui saepe inter se consentiunt, modo ad A Q, modo ad N R propius accedunt et nullam certam in hoc stemmate sedem habent; G librum ex editione descriptum esse iam supra monui. —

Quod autem ad artis criticae genus Collutho emendando adhibendum pertinet, velim recordentur lectores miserum carminis statum a Schneidero p. 404—407 eloquentissime descriptum, et, quod Hermannus primus animadvertit, in Collutho tres maxime perturbationis modos reperiri, ab ipsis monstratos codicibus, lacunas, transpositiones versuum et manus correctoris. Quibus perturbationibus si aliorum inventis bene usus salutarem nonnunquam manum admovisse credar, satis me fecisse arbitrabor.

Scripsi Budapestini Cal. Mart. a. MDCCCLXXX.

E. Abel.

ΚΟΛΟΥΘΟΥ ΒΙΟΣ.

Κολοῦθος Λυκοπολίτης Θηβαῖος ἐποποιός, γεγονὼς κατὰ Σούδαν ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ κληθέντος Βραχίνου, μετὰ Ζήνωνα βασιλεύσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει, μεθ' ὃν ἐβασίλευσεν Ἰουστῖνος ὁ Θρᾴξ, καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἰουστινιανὸς ὁ θεῖος, ὁ ἐλευθερώσας Ἰταλίαν τῆς δουλείας τῶν Γότθων διὰ Βελισαρίου, ἀνεψιὸς ὢν ἐκείνου, χίλια ἔτη εἰσὶ καὶ μικρόν τι πρός. Οὗτος ἔγραφε Καλυδωνιακὰ δι' ἐπῶν ἐν βιβλίοις ἕξ, καὶ Ἐγκώμια καὶ Περσικά. Τούτῳ ἐπιγέγραπται καὶ τὸ παρὸν ποίημα Ἑλένης Ἁρπαγή, ἐν Ἀπουλίᾳ σύνηθες καὶ γνώριμον, ὅπου καὶ ἡ ποίησις τοῦ Ὁμηρικοῦ Κοΐντου πρῶτον εὕρηται ἐν τῷ ναῷ τοῦ θείου Νικολάου τῶν Κασσούλων ἔξω τοῦ Ὑδρόντου· ὃ ἀνασώσας ὁ θεῖος Βησσαρίων ὁ Νικαίας καρδινάλις Θουσκουλανοῦ τοῖς βουλομένοις ἐκοίνωσε. Καὶ τοῦτο δὲ ἀπόκρυφον γεγονὸς νῦν κοινὸν ἔσται.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἔστι δὲ ἰδεῖν ἐν τούτῳ τὴν ἐν τῷ γάμῳ τοῦ Πηλέως καὶ Θέτιδος συναγωγὴν τῶν θεῶν, καὶ τὴν τῆς Ἔριδος σύγχυσιν, καὶ ἔριν περὶ τοῦ μήλου, καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς ἔπεμψεν Ἑρμῆν πρὸς Πάριν κρινοῦντα τὰς τρεῖς θεάς, καὶ τῇ εὐειδεστέρᾳ δώσοντα τὸ μῆλον. Καὶ πολλῶν ῥηθέντων ὁ Πάρις δέδωκε τῇ Ἀφροδίτῃ τὸ μῆλον, ἐπὶ ὑποσχέσει λαβεῖν τὴν Ἑλένην· ὃ καὶ γέγονε. Πλεύσας γὰρ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς Σπάρτην, καὶ λαβὼν ἐκείνην, ἀνήγαγεν εἰς Ἴλιον, κακὸν ἀρχέκακον πάντων τῶν δεινῶν.

Habet hanc vitam saeculo quinto decimo exeunte conscriptam cod. A et Aldina editio, unde in caeteras transiit. v. 2 *Σοῦδαν* A, *Σουΐδαν* Neander et Ubelus; 3 *βραχινοῦ* A; 13 *καρδινάλης θουσκουλάνου* A, *τουσκουλανός* Neander. 14 *ἐκοινώνησε* A, fort. recte; *δέ* post *τοῦτο* om. A; hypotheseos titulus in A est: *ὑπόθεσις τοῦ παρόντος ποιήματος*, tum *καὶ τοῦτο* pro *ἐν τούτῳ* A.

ΥΠΟΘΕΘΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΑΡΠΑΓΗΣ.

Κολοῦθος Λυκοπολίτης Θηβαῖος ἐποποιός, γεγονὼς κατὰ Σούδαν ἐπὶ Ἀναστασίου βασιλέως τῶν Ῥωμαίων μετὰ Ζήνωνα βασιλεύσαντος πρὸ Ἰουστίνου τοῦ θείου Ἰουστινιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, οὗτος ἔγραψε μέτρῳ διάφορα· Καλυδωνικὰ ἐν βιβλίοις ἕξ, Περσικά, καὶ τὸ παρὸν ποίημα Ἑλένης Ἀρπαγήν, ὃ ἐκ Λευκανῶν νῦν ἀνεσώθη. Γράφει τὴν ἐν τῷ τοῦ Πηλέως καὶ Θέτιδος γάμῳ τῶν θεῶν συναγωγήν, καὶ ἔριν περὶ τοῦ κάλλους· ἡ καλὴ λαβέτω τὸ μῆλον, καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς ἔπεμψεν Ἑρμῆν πρὸς Πάριν κρινοῦντα τὰς θεάς, καὶ δώσοντα τῇ εὐειδεστέρᾳ τὸ μῆλον. Πολλῶν δὲ λόγων καὶ ὑποσχέσεων γενομένων ὁ Πάρις δέδωκεν Ἀφροδίτῃ τὸ μῆλον ἐπὶ ὑποσχέσει λαβεῖν τὴν Ἑλένην· ὃ καὶ γέγονε. Πλεύσας γὰρ εἰς Σπάρτην καὶ τὴν Ἑλένην καταπείσας ἀνήγαγεν εἰς τὴν Ἴλιον καταλιποῦσαν καὶ ἄνδρα καὶ θυγατέρα, καὶ οἰκίαν καὶ πάντα τὰ ἐκεῖ ἔρωτι τοῦ βαρβάρου.

Habent hanc vitam S P V W. Titulum dedi ex W; deest titulus in V et etiam in P ex quo Julien falso *Κολούθου Ἑλένης ἁρπαγή* attulit. In S titulus est *ὑπόθεσις τοῦ περὶ τῆς ἁρπαγῆς τῆς Ἑλένης*, Caeterum haec vita prioris fundamentum esse mihi videtur. Aliam Colluthi biographiam continere dicitur cod. Palat. 914 in Bibliothecae Vaticanae Catalogis; sed codex iste saec. X nihil nisi *διηγήσεις τοῦ βίου τῶν ἁγίων πατέρων* exhibet inter quas fol. 129b—135b vitam *ἰωάννου τοῦ λυκοπολίτου*, qui olim fabri artem exercens postea vitam in solitudinibus degit.

ΚΟΛΛΟΥΘΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΛΥΚΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ.

Νύμφαι Τρωϊάδες, ποταμοῦ Ξάνθοιο γενέθλη,
αἳ πλοκάμων κρήδεμνα καὶ ἱερὰ παίγνια χειρῶν
πολλάκι πατρῴῃσιν ἐπὶ ψαμάθοισι λιποῦσαι
ἐς χόρον Ἰδαίῃσιν ἐπεντύνεσθε χορείαις,
δεῦτε, θεμιστοπόλοιο νοήματα μηλοβοτῆρος
εἴπατέ μοι, κελάδοντος ἀπορνύμεναι ποταμοῖο,
ἐξ ὀρέων πόθεν ἦλθεν ἀήθεα πόντον ἐλαύνων,
ἀγνώσσων ἁλὸς ἔργα; τί δὲ χρέος ἔπλετο νηῶν
ἀρχεκάκων, ἵνα πόντον ὁμοῦ καὶ γαῖαν ὀρίνῃ
βουκόλος· ὠγυγίη δὲ τίς ἔπλετο νείκεος ἀρχή,
ὄφρα καὶ ἀθανάτοισι θεμιστεύσωσι νομῆες;
τίς δὲ δικασπολίη; πόθεν ἔκλυεν οὔνομα νύμφης
Ἀργείης; αὐταὶ γὰρ ἐθηήσασθε μολοῦσαι
Ἰδαίης τρικάρηνον ὑπὸ πρηῶνα Φαλάκρης,
καὶ Πάριν οἰοπόλοισιν ἐφεδριόωντα θοώκοις,
καὶ Χαρίτων βασίλειαν ἀγαλλομένην Ἀφροδίτην.
Ὡς ὁ μὲν ὑψιλόφοισιν ἐν οὔρεσιν Αἱμονιήων
νυμφιδίων Πηλῆος ἀειδομένων ὑμεναίων
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσιν ἐῳνοχόει Γανυμήδης·
πᾶσα δὲ κυδαίνουσα θεῶν ἔσπευδε γενέθλη
αὐτοκασιγνήτην λευκώλενον Ἀμφιτρίτης·
Ζεὺς μὲν ἀπ' Οὐλύμποιο, Ποσειδάων δὲ θαλάσσης·
ἐκ δὲ Μελισσήεντος ἀπ' εὐόδμου Ἑλικῶνος
Μουσάων λιγύφωνον ἄγων χορὸν ἦλθεν Ἀπόλλων·
[39] *χρυσείοις δ' ἑκάτερθε τινασσόμενος πλοκάμοισι*

[40] βότρυς ἀκερσεκόμης Ζεφύρῳ στυφελίζετο χαίτης.
τὸν δὲ μεθωμάρτησε κασιγνήτη Διὸς Ἥρη.
οὐδ' αὐτὴ βασίλεια καὶ ἁρμονίης Ἀφροδίτη
ἐρχομένη δήθυνεν ἐς ἄλσεα Κενταύροιο.
καὶ στέφος ἀσκήσασα γαμήλιον ἤλυθε Πειθώ,
τοξευτῆρος Ἔρωτος ἐλαφρίζουσα φαρέτρην.
[30] καὶ βριαρὴν τρυφάλειαν ἀπὸ κροτάφοιο μεθεῖσα
ἐς γάμον ὡμάρτησε γάμων ἀδίδακτος Ἀθήνη.
οὐδὲ κασιγνήτη Λητωϊὰς Ἀπόλλωνος
Ἄρτεμις ἠτίμησε, καὶ ἀγροτέρη περ ἐοῦσα.
οἷος δ' οὐ κυνέην, οὐ δήϊον ἔγχος ἀείρων
[35] ἐς δόμον Ἡφαίστοιο σιδήρεος ἔρχεται Ἄρης,
τοῖος ἄτερ θώρηκος, ἄτερ θηκτοῖο σιδήρου
[37] μειδιόων ἐχόρευεν. Ἔριν δ' ἀγέραστον ἐάσας
[38] οὐ Χείρων ἀλέγιζε καὶ οὐκ ἐμπάζετο Πηλεύς.
[41] ἡ δ' ἅτε βησσήεντος ἀποπλαγχθεῖσα νομοῖο
πόρτις ἐρημαίῃσιν ἐνὶ ξυλόχοισιν ἀλᾶται
φοινήεντι μύωπι, βοῶν ἐλατῆρι, τυπεῖσα·
τοῖα βαρυζήλοισιν Ἔρις πληγῇσι δαμεῖσα
πλάζετο μαστεύουσα θεῶν πῶς δαῖτας ὀρίνοι.
πολλάκι δ' εὐλάϊγγος ἀπὸ κλισμοῖο θοροῦσα
ἵστατο καὶ παλίνορσος ἐφέζετο· χειρὶ δὲ γαίης
εὐρέα κόλπον ἄραξε, καὶ οὐκ ἐφράσσατο πέτρη.
ἤθελεν ὀρφναίων γυάλων κληῖδας ἀνεῖσα,
ἐκ χθονίων Τιτῆνας ἀναστήσασα βερέθρων,
οὐρανὸν ὑψιμέδοντος ἀϊστῶσαι Διὸς ἕδρην·

— — — —

ἤθελεν ἠχήεντα πυρὸς πρηστῆρα τινάσσειν·
Ἡφαίστῳ δ' ὑπόειξεν, ἀμαιμακέτη περ ἐοῦσα,
καὶ πυρὸς ἀσβέστοιο καὶ ἰθυντῆρι σιδήρου.
καὶ σακέων βαρύδουπον ἐμήσατο κόμπον ἀράσσειν,
(55) εἴ ποτε δειμαίνοντες ἀναθρώσκοιεν ἰωήν·
ἀλλὰ καὶ ὁπλοτέρης δολίης ἀνεχάσσατο βουλῆς

Ἄρεα δειμαίνουσα, σιδήρεον ἀσπιδιώτην.
ἤδη δ' Ἑσπερίδων χρυσέων ἐμνήσατο μήλων·
ἔνθεν Ἔρις πολέμοιο προάγγελον ἔρνος ἑλοῦσα,
μῆλον, ἀριζήλων ἐφράσσατο δήνεα μόχθων.
χειρὶ δὲ δινήσασα μόθου πρωτόσπορον ἀρχὴν
ἐς θαλίην ἔρριψε, χορὸν δ' ὤρινε θεάων.
Ἥρη μὲν παράκοιτις ἀγαλλομένη Διὸς εὐνῇ,
ἵστατο θαμβήσασα καὶ ἤθελε ληΐζεσθαι·
Ἥρῃ δ' οὐ μεθέηκε καὶ οὐχ ὑπόειξεν Ἀθήνη.
πασάων δ' ἅτε Κύπρις ἀρειοτέρη γεγαυῖα
μῆλον ἔχειν ἐπόθησεν, ὅτι κτέρας ἐστὶν Ἐρώτων.
Ζεὺς δὲ θεῶν καὶ νεῖκος ἰδὼν καὶ παῖδα καλέσσας
τοῖον ἐφεδρήσσοντα προσέννεπεν Ἑρμάωνα·
Εἴ τινά που Ξάνθοιο παρ' Ἰδαίοιο ῥεέθροις
παῖδα Πάριν Πριάμοιο, τὸν ἀγλαὸν ἡβητῆρα,
Τροίης βουκολέοντα κατ' οὔρεα, τέκνον, ἀκούεις,
κείνῳ μῆλον ὄπαζε· διακρίνειν δὲ θεάων
κέκλεο καὶ βλεφάρων ξυνοχὴν καὶ κύκλα προσώπων.
ἡ δὲ διακρινθεῖσα φέρειν περίπυστον ὀπώρην,
κάρτος ἀρειοτέρης ἐχέτω καὶ κόσμον Ἐρώτων.
Ὣς ὁ μὲν Ἑρμάωνι πατὴρ ἐπέτελλε Κρονίων·
αὐτὰρ ὁ πατρῴῃσιν ἐφημοσύνῃσι πιθήσας
εἰς ὁδὸν ἡγεμόνευε καὶ οὐκ ἀμέλησε θεάων.
πᾶσα δὲ λωϊτέρην καὶ ἀμείμονα δίζετο μορφήν.
Κύπρις μὲν δολόμητις ἀναπτύξασα καλύπτρην,
καὶ περόνῃ θυόεντα διασχήσασα κόρυμβον
χρυσῷ μὲν πλοκάμους, χρυσῷ δ' ἐστέψατο δειρήν·
τοῖα δὲ παῖδας Ἔρωτας ἀνηΰτησεν ἰδοῦσα·
Ἐγγὺς ἀγών, φίλα τέκνα, περιπτύξασθε τιθήνην·
σήμερον ἀγλαΐαι με διακρινέουσι προσώπων.
δειμαίνω, τίνι μῆλον ὁ βουκόλος οὗτος ὀπάσσει.
Ἥρην μὲν Χαρίτων ἱερὴν ἐνέπουσι τιθήνην,
φασὶ δὲ κοιρανίην μεθέπειν καὶ σκῆπτρα φυλάσσειν·

καὶ πολέμων βασίλειαν ἀεὶ καλέουσιν Ἀθήνην·
μούνη Κύπρις ἄναλκις ἔην θεός· οὐ βασιλεύω
κοιρανίην, οὐκ ἔγχος Ἀρήϊον, οὐ βέλος ἕλκω.
ἀλλὰ τί δειμαίνω περιώσιον; ἀντὶ μὲν αἰχμῆς
ὡς θοὸν ἔγχος ἔχουσα μελίφρονα δεσμὸν Ἐρώτων
κεστὸν ἐγὼ καὶ κέντρον ἄγω καὶ τόξον ἀείρω,
κεστόν, ὅθεν φιλότητος ἐμῆς βαρὺν οἶστρον ἑλοῦσαι
πολλάκις ὠδίνουσι καὶ οὐ θνήσκουσι γυναῖκες.
Τοῖον ἐφεσπομένη ῥοδοδάκτυλος ἔννεπε Κύπρις·
οἱ δ' ἄρα μητρῴης ἐρατῆς ἀΐοντες ἐφετμῆς
φοιτητῆρες Ἔρωτες ἐπερρώοντο τιθήνῃ.
Ἄρτι μὲν Ἰδαίην ὑπερέδραμον οὔρεος ἄκρην,
ἔνθα λιθοκρήδεμνον ὑπὸ πρηῶνος ἐρίπνην
κουρίζων. ἐνόμευε Πάρις πατρώϊα μῆλα.
ποιμαίνων δ' ἑκάτερθεν ἐπὶ προχοῇσιν ἀναύρου
νόσφι μὲν ἀγρομένων ἀγέλην πεμπάζετο ταύρων,
νόσφι δὲ βοσκομένων διεμέτρεε πώεα μήλων·
καί τις ὀρεσσαύλοιο δορὴ μετόπισθε χιμαίρης
ἐκκρεμὲς ᾐώρητο καὶ αὐτῶν ἅπτετο μηρῶν·
ποιμενίη δ' ἀπέκειτο βοῶν ἐλάτειρα καλαῦροψ·
τοῖος ἐπεὶ σήραγγος ἐς ἤθεα βαιὸν ὁδεύων
ἀγροτέρων καλάμων λιγυρὴν ἐδίωκεν ἀοιδήν·
πολλάκι δ' οἰοπόλοισιν ἐνὶ σταθμοῖσιν ἀείδων
καὶ ταύρων ἀμέλησε καὶ οὐκ ἐμπάζετο μήλων.
ἔνθα δ' ἔχων σύριγγα κατ' ἤθεα καλὰ νομήων
Πανὶ καὶ Ἑρμάωνι φίλην ἀνεβάλλετο μολπήν.
οὐ κύνες ὠρύοντο καὶ οὐ μυκήσατο ταῦρος·
μούνη δ' ἠνεμόεσσα, βοῆς ἀδίδακτος ἐοῦσα,
Ἰδαίων ὀρέων ἀντίθροος ἴαχεν Ἠχώ·
ταῦροι δὲ χλοερῆς κεκορηότες ὑψόθι ποίης,
κεκλιμένοι βαρύγουνον ἐπ' ἰσχίον εὐνάζοντο.
Ὡς ὃ μὲν ὑψορόφοιο φυτῶν ὑπένερθε καλύπτρης
τηλόθεν Ἑρμάωνα διάκτορον εἶδε λιγαίνων.

δειμαίνων δ' ἀνόρουσε, θεῶν δ' ἀλέεινεν ὀπωπήν·
καὶ χορὸν εὐκελάδων δονάκων ἐπὶ φηγὸν ἐρείσας,
μήπω πολλὰ χαμοῦσαν ἑὴν ἀνέκοψεν ἀοιδήν.
τοῖα δὲ δειμαίνοντα προσέννεπε θέσκελος Ἑρμῆς·
Γαῦλον ἀπορρίψας καὶ πώεα καλὰ μεθήσας
δεῦρο θεμιστεύσειας ἐπουρανίῃσι δικάζων·
δεῦρο διακρίνων προφερέστερον εἶδος ὀπωπῆς
φαιδροτέρῃ τόδε μῆλον, ἐπήρατον ἔρνος, ὀπάσσαις.
τοῖον ἀνηΰτησεν· ὃ δ' ἤπιον ὄμμα τανύσσας
ἦκα διακρίνειν πειρήσατο κάλλος ἑκάστης·
δέρκετο μὲν γλαυκῶν βλεφάρων σέλας, ἔδρακε δειρὴν
χρυσῷ δαιδαλέην . . . .
. . . .
. . . . ἐφράσσατο κόσμον ἑκάστης
καὶ πτέρνης μετόπισθε καὶ αὐτῶν ἴχνια ταρσῶν.
. . . .
χειρῶν μειδιόωντα δίκης προπάροιθεν ἑλοῦσα
τοῖον Ἀλεξάνδρῳ μυθήσατο μῦθον Ἀθήνη·
Δεῦρο τέκος Πριάμοιο· Διὸς παράκοιτιν ἐάσας
καὶ θαλάμων βασίλειαν ἀτιμήσας Ἀφροδίτην,
ἠνορέης ἐπίκουρον ἐπαινήσειας Ἀθήνην.
φασί σε κοιρανέειν καὶ Τρώϊον ἄστυ φυλάσσειν·
δεῦρό σε τειρομένοισι σαόπτολιν ἀνδράσι θήσω,
μή ποτέ σοι βαρύμηνις ἐπιβρίσειεν Ἐνυώ.
πείθεο καὶ πολέμους τε καὶ ἠνορέην σε διδάξω.
Ὣς ἣ μὲν πολύμητις ἀνηΰτησεν Ἀθήνη.
τοῖα δ' ὑποβλήδην λευκώλενος ἔννεπεν Ἥρη·
Εἴ με διακρίνων προφερέστερον . . . . .
. . . . ἔρνος ὀπάσσῃς
πάσης σ' ὑμετέρης Ἀσίης ἡγήτορα θήσω.
ἔργα μόθων ἀθέριζε· τί γὰρ πολέμων βασιλῆϊ;
κοίρανος ἰφθίμοισι καὶ εὐπτολέμοισι κελεύει.
οὐκ αἰεὶ θεράποντες ἀριστεύουσιν Ἀθήνης·

κὠύμοροι θνήσκουσιν ὑποδρηστῆρες Ἐνυοῦς.
Τοίην κοιρανίην πρωτόθρονος ὤπασεν Ἥρη.
ἡ δ' ἑανὸν βαθύκολπον ἐς ἠέρα, γυμνώσασα
κόλπον, ἀνηώρησε καὶ οὐκ ᾐδέσσατο Κύπρις.
χειρὶ δ' ἐλαφρίζουσα μελίφρονα δεσμὸν ἐρώτων,
στῆθος ἅπαν γύμνωσε, καὶ οὐκ ἐμνήσατο μαζῶν.
τοῖα δὲ μειδιόωσα προσέννεπε μηλοβοτῆρα·
Δέξο με, καὶ πολέμων ἐπιλήθεο, δέχνυσο μορφὴν
ἡμετέρην, καὶ σκῆπτρα καὶ Ἀσίδα κάλλιπε γαῖαν.
ἔργα μόθων οὐκ οἶδα· τί γὰρ σακέων Ἀφροδίτῃ;
ἀγλαΐῃ πολὺ μᾶλλον ἀριστεύουσι γυναῖκες.
ἀντὶ μὲν ἠνορέης ἐρατὴν παράκοιτιν ὀπάσσω,
ἀντὶ δὲ κοιρανίης Ἑλένης ἐπιβήσεο λέκτρων·
νυμφίον ἀθρήσει σε μετὰ Τροίην Λακεδαίμων.
Οὔπω μῦθος ἔληγεν, ὃ δ' ἀγλαὸν ὤπασε μῆλον,
ἀγλαΐης ἀνάθημα, μέγα κτέρας Ἀφρογενείῃ,
φυταλιὴν πολέμοιο, κακοῦ πολέμοιο θέμεθλον.
χειρὶ δὲ μῆλον ἔχουσα τόσην ἀνενείκατο φωνήν,
Ἥρην κερτομέουσα καὶ ἀντιάνειραν Ἀθήνην·
Εἴξατέ μοι πολέμοιο συνήθεος, εἴξατε νίκης!
οὐ σακέων βασίλεια, καὶ οὐ πυρός εἰμι τιθήνη,
ἀγλαΐην ἐφίλησα, καὶ ἀγλαΐη με διώκει.
φασί σε, μῆτερ Ἄρηος, ὑπ' ὠδίνεσσιν ἀέξειν
ἠϋκόμων Χαρίτων ἱερὸν χορόν· ἀλλά σε πᾶσαι
σήμερον ἠρνήσαντο, καὶ οὐ μίαν εὗρες ἀρωγόν.
οὔ σοι Ἄρης ἐπάρηξε, καὶ εἰ δορὶ μαίνεται Ἄρης·
οὐ φλόγες Ἡφαίστοιο, καὶ εἰ φλογὸς ἆσθμα λοχεύει.
οἷα δὲ κυδιάεις ἀνεμώλιος, Ἀτρυτώνη!
ἣν γάμος οὐκ ἔσπειρε καὶ οὐ μαιώσατο μήτηρ,
ἀλλὰ σιδηρείη σε τομὴ καὶ ῥῖνα σιδήρου
πατρῴων ἀλόχευτον ἀνεβλάστησε καρήνων.
οἷα δὲ χαλκείοισι καλυψαμένη χρόα πέπλοις
καὶ φεύγεις φιλότητα καὶ Ἄρεος ἔργα διώκεις,

ἁρμονίης ἀδίδακτος, ὁμοφροσύνης ἀδαήμων.
ἀγνώσσεις, ὅτι μᾶλλον ἀνάλκιδές εἰσιν Ἀθῆναι
τοῖαι, κυδαλίμοισιν ἀγαλλόμεναι πολέμοισι
κεχριμένων μελέων, οὔτ' ἄρσενες οὔτε γυναῖκες;
Τοῖον ἐφυβρίζουσα προσέννεπε Κύπρις Ἀθήνην.
ὣς ἣ μὲν πτολίπορθον ἀέθλιον ἔλλαχε μορφῆς,
Ἥρην ἐξελάσασα καὶ ἀσχαλόωσαν Ἀθήνην.
ἱμείρων δ' ὑπ' ἔρωτι καὶ ἣν οὐκ εἶδε διώκων
Δύσπαρις, ἀθροίσας ἐπὶ δάσκιον ἤγαγεν ὕλην
ἀνέρας ἐργοπόνοιο δαήμονας Ἀτρυτώνης.
ἔνθα πολυπρέμνοιο δαϊζόμεναι δρύες Ἴδης
ἤριπον ἀρχεκάκοιο περιφροσύνῃσι Φερέκλου,
ὃς τότε μαργαίνοντι χαριζόμενος βασιλῆϊ
νῆας Ἀλεξάνδρῳ δρυτόμῳ τεκτήνατο χαλκῷ.
αὐτῆμαρ προβέβουλε καὶ αὐτῆμαρ κάμε νῆας·
νῆας δ' οὐκ ἐνόησε καὶ οὐκ ἤσκησεν Ἀθήνη.
Ἄρτι μὲν Ἰδαίων ὀρέων ἠλλάξατο πόντον,
καὶ λεχέων ἐπίκουρον ἐφεσπομένην Ἀφροδίτην
πολλάκις ἀκταίοισιν ἱλασσάμενος θυέεσσιν,
ἔπλεεν Ἑλλήσποντον ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
τῷ δὲ πολυτλήτων σημήϊα φαίνετο μόχθων·
κυανέη μὲν ὕπερθεν ἀναθρώσκουσα θύελλα
οὐρανὸν ὀρφναίων ἑλίκων ἐζώσατο δεσμῷ,
εἶθαρ ἀμιχθαλόεντος ἀπ' ἠέρος ὄμβρον ἰεῖσα·
ἐκλύσθη δ' ὕπο πόντος ἐρεσσομένων ἐρετάων.
τόφρα δὲ Δαρδανίην καὶ Τρώϊον οὖδας ἀμείψας
Ἰσμαρίδος μεθέηκε παραπλώων στόμα λίμνης·
αἶψα δὲ Θρηϊκίοιο μετὰ ῥία Παγγαίοιο
Φυλλίδος ἀντέλλοντα φιλήνορος ἔδρακε τύμβον,
καὶ δρόμον ἐννεάκυκλον ἀλήμονος εἶδε κελεύθου,
ἔνθα διαστείχουσα κινύρεο, Φυλλίς, ἀκοίτην,
δεχνυμένη παλίνορσον ἀπήμονα Δημοφόωντα,
ὁππότε νοστήσειεν Ἀθηναίης ἀπὸ δήμου.

τῷ δὲ βαθυκλήροιο διὰ χθονὸς Αἱμονιήων
(215) ἐξαπίνης ἀνέτελλεν Ἀχαιΐδος ἄνθεα γαίης
[220] Φθίη βωτιάνειρα . . . .
. . . .
. . . . . . καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη.
(222) [226] οὔπω κεῖθεν ἔην δολιχὸς πλόος, οὐδὲ γαλήνης
(223) [227] δηρὸν ἐρεσσομένων ἠκούετο δοῦπος ἐρετμῶν·
(224) [228] καὶ χθονὸς εὐκόλποισιν ἐπ' ἠϊόνεσσι βαλόντες
(225) [229] πείσματα νηὸς ἔδησαν, ὅσοις ἁλὸς ἔργα μεμήλει.
(217) [221] ἔνθεν ἄρ' ἐρχομένοιο παρ' εἰαμενὰς ἐριάνθους
(219) [223] κεκλιμένην ἐνόησεν ἐπ' Εὐρώταο ῥεέθροις
(218) [222] Σπάρτην καλλιγύναικα φίλην πόλιν Ἀτρείωνος·
(221) [224] ἄγχι δὲ ναιομένην ὑπὸ δάσκιον οὔρεος ὕλην
γείτονα παπταίνων ἐρατὴν θηεῖτο Θεράπνην.
(226) [230] Αὐτὰρ ὅ χιονέοιο λοεσσάμενος ποταμοῖο
ᾤχετο φειδομένοισιν ἐπ' ἴχνεσιν ἴχνος ἐρείδων,
μὴ πόδες ἱμερόεντες ὑπ' ἀχράντοιο . . . .
. . . . κονίης,
μὴ πλοκάμων κυνέῃσιν ἐπιβρίσαντες ἐθείρας
(230) ὀξύτερον σπεύδοντος ἀναστέλλοιεν ἀῆται.
[235] ἄρτι μὲν αἰπύδμητα φιλοξείνων ναετήρων
δώματα παπταίνων καὶ γείτονας ἐγγύθι νηούς,
ἄστεος ἀγλαΐην διεμέτρεεν, ἔνθα μὲν αὐτῆς
χρύσεον ἐνδαπίης θηεύμενος εἶδος Ἀθήνης,
(235) ἔνθα δὲ Καρνείοιο φίλον κτέρας Ἀπόλλωνος,
οἶκον Ἀμυκλαίοιο παραγνάμψας Ὑακίνθου·
[240] ὅν ποτε κουρίζοντα σὺν Ἀπόλλωνι νοήσας
δῆμος Ἀμυκλαίων ἠγάσσατο, μή Διῒ Λητὼ
κυσαμένη καὶ τοῦτον ἀνήγαγεν· αὐτὰρ Ἀπόλλων
οὐκ ἐδάη Ζεφύρῳ ζηλήμονι παῖδα φυλάσσων·
(240) γαῖα δὲ δακρύσαντι χαριζομένη βασιλῆϊ
[245] ἄνθος ἀνηέξησε παραίφασιν Ἀπόλλωνι,
ἄνθος ἀριζήλοιο φερώνυμον ἠβητῆρος.

Ἤδη δ' ἀγχιδόμοισιν ἐπ' Ἀτρείδαο μελάθροις
ἵστατο θεσπεσίῃσιν ἀγαλλόμενος χαρίτεσσιν.
οὐ Διῒ τοῖον ἔτικτεν ἐπήρατον υἷα Θυώνη·
ἱλήκοις Διόνυσε· καὶ εἰ Διός ἐσσι γενέθλης,
καλὸς ἔην καὶ κεῖνος ἐπ' ἀγλαΐῃσι προσώπων.
ἡ δὲ φιλοξείνων θαλάμων κληῖδας ἀνεῖσα
ἐξαπίνης Ἑλένη μετεκίαθε δώματος αὐλήν·
καὶ θαλερὸν προπάροιθεν ὀπιπεύουσα θυράων
ὡς ἴδεν, ὣς ἐκάλεσσε καὶ ἐς μυχὸν ἤγαγεν οἴκου,
καί μιν ἐφεδρήσσειν νεοπηγέος ὑψόθεν ἕδρης
ἀργυρέης ἐπέτελλε· κόρον δ' οὐκ εἶχεν ὀπωπῆς
ἄλλοτε δὴ χρύσειον ὀϊσαμένη Κυθερείης
κοῦρον ὀπιπεύειν θαλαμηπόλον· ὀψὲ δ' ἀνέγνω,
ὡς οὐκ ἔστιν Ἔρως· βελέων δ' οὐκ εἶδε φαρέτρην·
πολλάκι δ' ἀγλαΐῃσιν ἐϋγλήνοισι προσώπων
παπταίνειν ἐδόκευε τὸν ἡμερίδων βασιλῆα·
ἀλλ' οὐχ ἡμερίδων θαλερὴν ἐδόκευεν ὀπώρην
πεπταμένην χαρίεντος ἐπὶ ξυνοχῇσι καρήνου.
ὀψὲ δὲ θαμβήσασα τόσην ἀνενείκατο φωνήν·
Ξεῖνε, πόθεν τελέθεις ἐρατὸν γένος; εἰπὲ καὶ ἡμῖν.
ἀγλαΐην μὲν ἔοικας ἀριζήλῳ βασιλῆι,
ἀλλὰ τεὴν οὐκ οἶδα παρ' Ἀργείοισι γενέθλην.
πᾶσαν Δευκαλίωνος ἀμύμονος οἶδα γενέθλην.
οὐ Πύλον ἠμαθόεσσαν ἔχεις, Νηλήϊον οὖδας·
Ἀντίλοχον δεδάηκα, τεὴν δ' οὐκ εἶδον ὀπωπήν.
οὐ Φθίην χαρίεσσαν, ἀριστήων τροφὸν ἀνδρῶν·
οἶδα περικλήϊστον ὅλον γένος Αἰακιδάων,
ἀγλαΐην Πηλῆος, ἐϋκλείην Τελαμῶνος,
ἤθεα Πατρόκλοιο καὶ ἠνορέην Ἀχιλῆος.
Τοῖα Πάριν ποθέουσα λιγύθροος ἔννεπε νύμφη.
αὐτὰρ ὃ μειλιχίην ἠμείβετο γῆρυν ἀνοίξας·
Εἴ τινά που Φρυγίης ἐνὶ πείρασι γαῖαν ἀκούεις,
Ἴλιον, ἣν πύργωσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων·

εἴ τινά που πολύολβον ἐνὶ Τροίῃ βασιλῆα
ἔκλυες εὐώδινος ἀπὸ Κρονίδαο γενέθλης·
ἔνθεν ἀριστεύων ἐμφύλια πάντα διώκω.
εἰμί, γύναι, Πριάμοιο πολυχρύσου φίλος υἱός·
εἰμὶ δὲ Δαρδανίδης· ὁ δὲ Δάρδανος ἐκ Διὸς ἦεν,
ᾧ καὶ ἀπ' Οὐλύμποιο θεοὶ ξυνήονες ἀνδρῶν
πολλάκι θητεύουσι καὶ ἀθάνατοί περ ἐόντες.
ὧν τὰ μὲν ἡμετέρης δωμήσατο τείχεα πάτρης
τείχεα μὴ πίπτοντα, Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων,

— — — — — — — — — —

αὐτὰρ ἐγώ, βασίλεια, δικασπόλος εἰμὶ θεάων·
καὶ γὰρ ἀκηχεμένῃσιν ἐπουρανίῃσι δικάζων,
Κύπριδος ἀγλαΐην καὶ ἐπήρατον ᾔνεσα μορφήν·
ἡ δὲ περικλήϊστον, ἐμῶν ἀντάξιον ἔργων,
νύμφην ἱμερόεσσαν ἐμοὶ κατένευσεν ὀπάσσαι,
ἣν Ἑλένην ἐνέπουσι, κασιγνήτην Ἀφροδίτης,
ἧς ἕνεκεν τέτληκα καὶ οἴδματα τόσσα περῆσαι.
δεῦρο γάμον κεράσωμεν, ἐπεὶ Κυθέρεια κελεύει·
μή με καταισχύνειας ἐμὴν καὶ Κύπριν ἐλέγξῃς.
οὐκ ἐρέω· τί δὲ τόσσον ἐπισταμένην σε διδάξω;
οἶσθα γὰρ ὡς Μενέλαος ἀνάλκιδός ἐστι γενέθλης.
οὐ τοῖαι γεγάασιν ἐν Ἀργείοισι γυναῖκες·
καὶ γὰρ ἀκιδνοτέροισιν ἀεξόμεναι μελέεσσιν
ἀνθρῶν ἦθος ἔχουσι, νόθοι δ' ἐγένοντο γυναῖκες.
Ἔννεπεν, ἡ δ' ἐρόεσσαν ἐπὶ χθονὶ πῆξεν ὀπωπήν,
δηρὸν ἀμηχανέουσα, καὶ οὐκ ἠμείβετο νύμφη.
ὀψὲ δὲ θαμβήσασα τόσην ἀνενείκατο φωνήν·
Ἀτρεκέως, ὦ ξεῖνε, τεῆς ποτὲ τείχεα πάτρης
τὸ πρὶν ἐδωμήσαντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων;
ἤθελον ἀθανάτων δαιδάλματα κεῖνα νοῆσαι,
καὶ νόμον οἰονόμοιο λιγύπνοον Ἀπόλλωνος,
ἔνθα θεοδμήτοισι παρὰ προμολῇσι πυλάων
πολλάκις εἰλιπόδεσσιν ἐφέσπετο βουσὶν Ἀπόλλων.

ἀγρέο νῦν Σπάρτηθεν ἐπὶ Τροίην με κομίζων.
ἕψομαι, ὡς Κυθέρεια γάμων βασίλεια κελεύει.
οὐ τρομέω Μενέλαον, ὅταν Τροίῃ με νοήσῃ.
Τοίην συνθεσίην καλλίσφυρος ἔννεπε νύμφη.
αὐτὰρ ὁ ποντοπόρων Ἑλένην ἐπὶ σέλματα νηῶν
ἐκ θαλάμων ἐκόμισσε φιλοξείνου Μενελάου·
κυδιόων δ' ὑπέροπλον ὑποσχεσίῃ Κυθερείης
φόρτον ἄγων ἔσπευδεν ἐς Ἴλιον ἰωχμοῖο.
Ἑρμιόνη δ' ἀνέμοισιν ἀπορρίψασα καλύπτρην
ἱσταμένης πολύδακρυς ἀνέστενεν ἠριγενείης,
πολλάκι δ' ἀμφιπόλους θαλάμων ἔκτοσθε λαβοῦσα
ὀξύτατον βοόωσα, τόσην ἀνενείκατο φωνήν·
Παῖδες, πῇ με λιποῦσα πολύστονον ᾤχετο μήτηρ,
ἢ χθιζὸν σὺν ἐμοὶ θαλάμων κληῖδας ἀνεῖσα
ἔδραθεν ὑπνώουσα καὶ ἐς μίαν ἤλυθεν εὐνήν;
Ἔννεπε δακρυχέουσα, συνωδύροντο δὲ παῖδες.
ἀγρόμεναι δ' ἑκάτερθεν ἐπὶ προθύροισιν ἐρύκειν
Ἑρμιόνην στενάχουσαν ἐπειρήσαντο γυναῖκες·
Τέκνον ὀδυρομένη, γόον εὔνασον, ᾤχετο μήτηρ·
νοστήσει παλίνορσος· ἔτι κλαίουσα νοήσεις.
οὐχ ὁράᾳς; γοεραὶ μὲν ἐπημύουσιν ὀπωπαί
πυκνὰ δὲ μυρομένης θαλεραὶ μινύθουσι παρειαί.
ἢ τάχα νυμφάων ἐς ὁμήγυριν ἀγρομενάων
ἤλυθεν, ἰθείης δὲ παραπλαγχθεῖσα κελεύθου,
ἵσταται ἀσχαλόωσα, καὶ ἐς λειμῶνα μολοῦσα
Ὡράων, δρυσόεντος ὑπὲρ πεδίοιο θαάσσει·
ἢ χρόα πατρῴοιο λοεσσομένη ποταμοῖο
ᾤχετο καὶ δήθυνεν ἐπ' Εὐρώταο ῥεέθροις.
Τοῖα δὲ δακρύσασα πολύστονος ἔννεπε κούρη·
Οἶδε χορὸν, ποταμῶν ἐδάη ῥόον, οἶδε κελεύθους
ἐς ῥόδον, ἐς λειμῶνα· τί μοι φθέγγεσθε γυναῖκες;
— — — — — — — — — —
ἀστέρες ὑπνώουσι, καὶ ἐν σκοπέλοισιν ἰαύει·

[350] *ἀστέρες ἀντέλλουσι, καὶ οὐ παλίνορσος ἱκάνει.*
μῆτερ ἐμή, τίνα χῶρον ἔχεις; τίνα δ' οὔρεα ναίεις;
(345) *πλαζομένην θῆρές σε κατέκτανον; ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ*
θῆρες ἀριζήλοιο Διὸς τρομέουσι γενέθλην.
ἤριπες ἐξ ὀχέων χθαμαλῆς ἐπὶ νῶτα κονίης
— — — — — — — — —
[355] *σὺν δέμας οἰοπόλοισιν ἐνὶ δρυμοῖσι λιποῦσα;*
ἀλλὰ πολυπρέμνων ξυλόχων ὑπὸ δάσκιον ὕλην
(350) *δένδρεα παπτήνασα καὶ αὐτῶν ἄχρι πετήλων*
σὸν δέμας οὐκ ἐνόησα καὶ οὐ νεμεσίζομαι ὕλῃ.
μὴ διεροῖς στονόεντος ἐπ' Εὐρώταο ῥεέθροις
[360] *νηχομένην ἐκάλυψεν ὑποβρυχίην σε γαλήνη;*
ἀλλὰ καὶ ἐν ποταμοῖσι καὶ ἐν πελάγεσσι θαλάσσης
(355) *Νηϊάδες ζώουσι, καὶ οὐ κτείνουσι γυναῖκας.*
Ὣς ἡ μὲν στενάχιζεν· ἀνακλίνασα δὲ δειρὴν
— — — — — — — — — —
ὕπνος ἐπεὶ καμάτοιο συνέμπορος· ἦ γὰρ ἐτύχθη
[365] *ἄμφω ἀναγκαίῃ ξυνήϊα πάντα λαχόντε*
ἔργα παλαιοτέροιο κασιγνήτοιο διώκειν·
(360) *ἔνθεν ἀκηχεμένοισι βαρυνόμεναι βλεφάροισι*
πολλάκις ὑπνώουσιν, ὅτε κλαίουσι γυναῖκες.
(309) [316] *νὺξ δὲ πόνων ἄμπαυμα μετ' ἠελίοιο κελεύθους*
(310) [317] *ὕπνον ἐλαφρίζουσα παρήγορον ὤπασεν ἠῶ*
ἀρχομένην· δοιὰς δὲ πύλας ᾤϊξεν ὀνείρων,
τὴν μὲν ἀληθείης· κεράων δ' ἀπελάμπετο κόσμος·
[320] *ἔνθεν ἀναθρώσκουσι θεῶν νημερτέες ὀμφαί,*
(314) [321] *τὴν δὲ δολοφροσύνης . . . .*
. . . . κενεῶν θρέπτειραν ὀνείρων.
(362) [369] *ἡ μὲν ἀλητεύουσα δολοφροσύνῃσιν ὀνείρων*
[370] *μητέρα παπταίνειν ὠΐσατο· τοῖα δὲ κούρη*
ἴαχε θαμβήσασα καὶ ἀχνυμένη περ ἐοῦσα·
(365) *Χθιζὸν ὀδυρομένην με δόμων ἔκτοσθε φυγοῦσα*
κάλλιπες ὑπνώουσαν ὑπὲρ λεχέων γενετῆρος.

(367) [374] ποῖον ὄρος μεθέηκα; τίνας προλέλοιπα κολώνας
(381) [386] μητέρα μαστεύουσα; μάτην δ' ἐπλάζετο κούρη.
(369) [376] Τοῖα δὲ φωνήσασα προσέννεπε Τυνδαρεώνη·
(370) Τέκνον ἀκηχεμένη, μὴ μέμφεο δεινὰ παθούσῃ·
ὁ χθιζόν με μολὼν ἀπατήλιος ἥρπασεν ἀνήρ.
Ἔννεπεν· ἡ δ' ἀνόρουσε, καὶ οὐχ ὁρόωσα τιθήνην
[380] ὀξυτέρῃ πολὺ μᾶλλον ἀνεβρυχήσατο φωνῇ·
Ἠερίης ὄρνιθες ἐύπτερα τέκνα γενέθλης,
(375) εἴπατε νοστήσαντες ἐπὶ Κρήτην Μενελάῳ,
χθιζὸν ὅτι Σπάρτην τις ἀνὴρ ἀθεμίστιος ἐλθών,
ἀγλαΐην σύμπασαν ἑῶν ἀλάπαξε μελάθρων.
(378) [385] Ὣς ἡ μὲν πολύδακρυς ἐς ἠέρα φωνήσασα

— — — — — — — — — —

(368) [375] οὕτω καλλικόμοιο μεθ' ἁρμονίην Ἀφροδίτης

— — — — — — — — — —

(380) [387] καὶ Κικόνων πτολίεθρα καὶ Αἰολίδος πόρον Ἕλλης
Δαρδανίης λιμένεσσιν ὁ νυμφίος ἤγαγε νύμφην.
πυκνὰ δὲ τίλλε κόμην, χρυσέην δ' ἔρριψε καλύπτρην
[390] Κασσάνδρη νεόφοιτος ἀπ' ἀκροπόληος ἰδοῦσα.
Τροίη δ' ὑψιδόμων πυλέων κληῖδας ἀνεῖσα
(385) δέξατο νοστήσαντα τὸν ἀρχέκακον πολιήτην.

ANNOTATIO CRITICA.

Titulus poematis est in M: *κολοθου* (superscr. *λλού*) (corr. M 2.) *ποιητοῦ λυκοπολιτου ἁρπαγὴ* (sic M 2. ex *αρπαγη*) *τῆς* (*της* M. 1.) *ἑλένης*; in ALNR: *κολλούθου ποιητοῦ ἁρπαγὴ ἑλένης* (nisi quod *κολλύθου* N ante corr. et *ἐλένης* R); Q: *κολουθου ποιητοῦ περὶ τῆς ἁρπαγῆς ἑλένης*; C: *περὶ ἁρπαγῆς τῆς ἑλένης*; W et G (nisi quod hic *θηβαίου λυκοπολίτου*): *κολούθου λυκοπολίτου θηβαίου ἐποποιοῦ ἑλένης ἁρπαγή*; S: *κολύθου λυκολίτου θηβαίου ἐποποιοῦ ἁρπαγὴ ἑλένης*; de V nihil in Vossii excerptis notatum; in P *κολούθου ἑλένης ἁρπαγή* scriptum esse refert Iuliani apographon, in cuius tamen margine codicem inscriptione carere annotavi. Editionum titulos consulto omisi. 1 *Νύμφαι* ex *νύμφαι* M 2.; *ξάθοιο* C ante corr., *ιερα* M 1, *ἱερὰ* M 2. — 2 *αἱ h*; ad *νύμφαι* scholion in G: *ἐπικαλεῖται νύμφας γείτονας τοῦ ὄρος Ἴδα* (sic?) *ἐν χόρῳ Τροίης, ἔνθα ὁ Πάρις τὰς βοῦς ἐνόμευεν*, et ad *ποταμοῦ Ξάνθοιο*: *ὃν βαθυδίνην λέγει Ὅμηρος Ιλ. φ. πλάσας τὸν ποταμὸν ἀνδρὶ εἰσάμενον φθέγγεσθαι πρὸς Ἀχιλλέα, ὃς ἀμειβόμενος Σκάμανδρον διοτρεφέα ἀποκαλεῖται τὸν ποταμόν*. — 3 *πατρώηισιν* M; *ἐπι* M 1., *ἐπὶ* M 2, unde receperunt Bekk. et edd. recc., *ἐνι* NQ, *ἐνὶ* C, *ἐνὶ* rell. dett., quod defendit Popoff apud Graefium p. 242, feliciter, iudice Graefio. *ψαμάθοι* C ante corr. — 4 *χῶρον* M 1.; *ιδαίησιν* M 1, *ἰδαίησιν* M 2, *ἰδέῃσιν* Q, *ἐπεντυνασθε* M 1, cui *αντελλεσθε* suprascripsit M 2., *ἐπ' ἀντέλεσθε* LNR, *ἐπαντέλλεσθαι* W, *ἐπαντέλεσθαι* (ex *ἐπ' ἀντ.*) C, *ἐπαντέλεσθε* Q, *ἐπαντέλλεσθε* rell. dett. et edd. ante Bekk., qui Mutinensis vestigia premens *ἐπεντύνεσθε* a reliquis editoribus receptum edidit collato Callimacho h. in Ap. 8 *οἱ δὲ νέοι μολπήν τε καὶ ἐς χορὸν ἐντύνεσθε* et Moscho Eur. 30 *τῇσιν ἀεὶ συνάθυρεν, ὅτ' ἐς χορὸν ἐντύναιτο*. Contra quem frustra Graef. p. 241: »Ab auctoritate Cod. Mut. pendet iudicium de verbo, quod v. 4 legendum est. Nam *ἐπαντέλλεσθε* poëtica imagine se commendat, neque dubius est usus medii *τέλλομαι*, Arat. Ph. 285. 382.; *ἐπεντύνεσθε* s. *ἐπεντύνασθε* Cod. tuetur. Callimachi similis locus nihil evincit. Multa enim a multis similiter dici potuerunt, ut *ἐς χορὸν ὀτρύνεσθε* v. 415 a Tryphiodoro dictum«. Haec Graefius, qui p. 242 addit: »Difficultas augetur mire coniunctis vocc. *χορός* et *χορεῖαι*, quae res simul ad verbum constituendum facit. Prius de saltatione, alterum de carminibus argutius quam verius accipiebat

Popoff noster, felicius v. 3 ἐνὶ defendens. Si utrumque voc. sanum, χορείας interpretor de ipsis in Ida monte saltantibus sive Nymphis sive virginibus, quibus se fluvii Nymphae ad communes instituendos choros miscent, quasi esset Ἰδαίῃσι — κόρῃσιν, aut, si masculinum ferendum, Ἰδαίοισι — χορευταῖς. Sic ἐπαντέλλεσθε necessarium est. Sed f. χορός et χορεῖαι hic non rectius iunguntur, quam v. 83 πλόκαμοι et χαίτῃ. Elegans sed non nimis probabile esset ἕσπεροι Ἰδ. ἐπαντέλλεσθε χ. ut ἕσπερος habet Paul. Sil. ep. 25. 28. Minus placet εἰς ὄρος v. ὡς κόραι, aut si quis in fine v. πορείαις tentaret, etsi Nonnus hoc v. frequentat, et sic utrumque verbum conveniret«. — 5 θεμιστοπόλοιο M. — 6 εἴπατέ ex εἰπατέ M 2, qui in marg. addit ἕσπετε; ἕσπετέ APS *hn*, ἔπεστέ L, ἕσπεται N, corr. m 1., ἐπετέ Q, ἕσπετε W, ἕσπετέ rell. edd. ante Bekk., qui εἴπατε recepit, »qua forma sola utitur Nonnus (1, 128. 5, 459 et 460. 13, 46. 16, 224. 21, 71. 25, 18. 32, 184. 34, 65. 40, 175. 41, 11. 42, 62. 47, 194 et 200 et 336 et 337)«; κελαδόντος M.; ἀπ' ὀρνύμεναι CLR ἀποῤῥύμεναι M, corr. M 2., »Non credam scripsisse poetam κελάδοντος ἀπορνύμεναι ποταμοῖο. Languent enim haec verba, debebatque Coluthus, si eleganter scribere vellet, omissis supra ποταμοῦ Ξάνθοιο γενέθλῃ, dicere, adeste a fluvio, a quo estis prognatae. Scripsit vero,

εἴπατέ μοι, κελάδοντος ἀπορνύμενος ποταμοῖο
ἐξ ὀρέων πόθεν ἦλθεν. Auctorem habemus ipsum v. 70.«

Herm. p. 7 cuius coniecturam minus necessariam recepit Lehrs. — ἠνορέων (sic potius quam ἠωορέων quod enotavit Pressel) M, ἐξ ὀρέων rell. codd. et edd., in qua scriptura primus offendit Lennep Ann. p. 106 »Difficultas, quae in hoc loco explicando obversabatur aliquando, potissimum in additis vocibus ἐξ ὀρέων residet; sunt enim plane otiosa et nescio quantam huic loco adimunt venustatem. Brodaeus quidem de montibus Idaeis, ubi Paris paternas oves ducebat, intelligit: quam interpretationem et ego in versione agnovi: sed vel sic durum addi illud ἐξ ὀρέων. Cum enim Nymphas imploret noster ut indicarent locum, unde venerit Paris, dum ad Helenam proficisceretur, nullo modo recte montium, ac si iam cognitus foret, mentio hic fit. Hinc suspicio dudum mihi subnata fuit, Coluthum dedisse ἐξερέω, πόθεν ἦλθεν ἀήθεα πόντον ἐλαύνων . . . Verum cum ne sic omni difficultate careat locus noster,

fere ipsi auctori hunc errorem imputandum crediderim.« Contra quem Bekker »sed nihil mutandum, si quidem non locum indicat particula *πόθεν*, sed causam. Ut apud Nonnum 23, 79. 24, 302. 30, 152. 33, 307. 47, 373« quibus locis Schneider p. 424 alios addidit 2, 607. 7, 292. 8, 78 et 207. 23, 79 et 183squ. 38, 99. 47, 414. 48, 760 et 818squ. Paraphr. *ϑ* 121. *ι* 97. Probavit Lennepii coniecturam Phil. Scio, improbavit Harles, qui Brodaei explicationem sequitur, et Iulien. Ipse Schneider codicis Mutinensis scripturam *ἠνορέων* recipiendam dixit, quod vocabulum sive recta via ex *ἤνωρ* (Hesych. cfr. *ἀνόρεος*, *ἠνόρειος*, *ἠνορέη*, *ὑπερανόρεος*, *ὑπερήνωρ* et *ὑπερηνορέων*, *ἀγήνωρ* et *ἀγηνορέων*) formatum sive ex *ἀγηνορέων* vel *ὑπερηνορέων* decurtatum esse putavit ex ratione de qua docuit ad Nicandr. Ther. 482. Sed equidem neque a Collutho nova vocabula insolentius ficta esse comperui neque lectores eis quae Schneider nimis arguta contra vulgatam lectionem attulit offendi posse credidi. Sunt autem haec (p. 424. 425): »*ἐξ ὀρέων* aliquid habet incommodi. Nam quum mirabundus poeta quaerat, cur insuetum sibi mare Paris petierit, quis non huic exspectet opponi potius terram vel continentem quam montes? nam si quis negaverit montes hic opponi mari, patet ita et otiose additum esse *ἐξ ὀρέων*, nec potuisse eleganter eo enuntiationis loco poni, ubi omnis in haec verba vis cadit. Itaque ut recte habet v. 201 *ἄρτι μὲν Ἰδαίων ὀρέων ἠλλάξατο πόντον*, ita hoc loco credibile est poetam scripturum fuisse *ἐκ γαίης* vel *ἐκ χέρσου*«.

Hermanno p. 7 »*ἐξ ὀρέων* etsi per se non suspectum est, tamen adeo mira est scriptura cod. Mut. *ἠνορέων*, ut non inepte quis possit coniicere, *κελάδοντος ἀπορνύμενος ποταμοῖο ἠϊόνων*. Fallitur enim Buttmannus in Lexilog. vol. II p. 22 *ἠϊόνας* fluviis tribui negans: v. Apollon. Rh. II 659.« *ἐξ ὀρέων* recte retinuit Lehrs. — *ποθεν ηλθεν* M; *ἀηθέα* ex *αηθεα* M 2., *ἀηθέα* ACNPS *hn* Harl., *ἀήθεα* Q [LW] et sic tacite corr. Bekker. »Ceterum ne quis pro *ἐλαύνων* futurum ponendum fuisse putet, conferat Isocrat. Evag. 14, *ἦλθον ἱκετεύοντες*, Plat. Phaed. p. 116 C *ἦλθον ἀγγέλλων* etc.« Schneider p. 425. —

v. 7 *ἀγνώσσων* ex *αγνωσσῶν* M 2. *τί δε* (supra: *αὶ*) M (corr. M 2.), *τί δαὶ* ACLNPSVW Bekk. Iul., *τί δ' ἂν* R, *τί δὲ* Q edd. ante Bekk. et Lehrs, et diserte probavit iam ante Hermannum (p. 8.) Lennep his verbis »cod. Voss. Reg. A. et Ambr. *τί δαὶ*. quod, si interrogative, ut in nonnullis edd. locus capiatur, rectius et *ἀττικώτατον*,

a Colutho tamen profectum non videtur«. Graefius qui δαί non esse horum poetarum recte monuit, τί δ' αὖ, »quo et altera lectio δ' ἂν ducit«, coniecit p. 242 et Observv. critt. in Tryphiod. p. 233. — 9 ἀρχ. ex αρχ. M 2, ἀρχαικάκων Ald. n; corr. etiam Perdr. πόντον ex παντον M 2; γαίαν LP; ὀρίνη MP, ὀρίνει Q, ὀρίνει (η) NR. τίνα πόντον ὁμοῦ καὶ γαῖαν ὄρινεν scripsit probante Harlesio Lenn. cum vulgata »nullo modo commodum admittant sensum«, suamque coniecturam Q libri scriptura ὀρίνει firmari crediderit; »facillimo enim errore e litera N altero latere eraso, oriri potest I, quod in Codicibus manu scriptis non raro accidisse, nemo, qui eos oculis usurpaverit, infitias ibit«. Vulgatam defendit Bekker: »eadem structura Nonnus 11, 288 τί χρέος ἦν, ἵνα πόντον ἀμείλιχον ἡνιοχεύῃς«. — 10 colon om. MR et fort. alii codd. ὠγυγίη M, Bekker, et rell. edd., ὠκυπέτη codd. dett. et edd. ante Lennepium, qui Dausqueii coniecturam ὠκυπέτης recepit et addit: »Cur tamen et illud sibi suspectum dixerit, causam nisi levissimam video. Si forte aliquid tentandum, non alienum foret: »τίνα πόντον ὁμοῦ καὶ γαῖαν ὄρινεν Βουκόλος ὠκυπέτης· τίς δ' ἔπλετο νείκεος ἀρχή. Velocitatem Paridi apprime convenire, tum quod amore in quo nulla unquam mora datur, flagraret, tum quod velox admodum fuerit, liquet·« Caeterum ὠγυγίην ἀρχήν pro πρώτην ἀρχήν nimis tumide dictum esse ratus, Tournier p. 9 ὠλυγίη pro ὠγυγίη coniecit, collato Hesychio (ὠλυγίων· σκοτεινῶν· κακῶν· μακρῶν· ὀξέων· μεγάλων) és Scholio ad Apoll. Rh. IV 1258 (Διωλυγίης· σκοτεινῆς· ἡ διωλυγίης ἀντὶ τοῦ ἐπὶ πολὺ διηκούσης). — τις MNPQW; νεικέος Q; ἀρχη M; — 11 καιαθανάτοισι M; θεμιστεύσωσι M, Bekker, et rell. edd., θεμιστεύωσι codd. dett. et edd. ante Bekker.; νομῆες ex νομῆς m. pr. in C. — 12 τις δε M; δικασπολίῃ A; ἔκλυε CLNP; νύμφης ex νύμφεις M. — 13 ἀργειης M 1, ἀργειης M 2. — Ἀργείης· ἀτὰρ αὐταί metri nimirum causa coni. Wernike ad Tryph. p. 39.; ἐθηήσασθε M 2 ex ἐθηήσασθαι, ἐθηήσασθαι (ε) Q (corr. m. rec.); μολούσας coni. Hemsterhusius in notis ad Lucianum Tom. I p. 252 et Lennep in notis, ubi: »Si vulgatae standum, de ipsis Nymphis Troianis haec intelligenda: si tamen mecum reponas μολούσας, de deabus Iunone, Venere et Minerva, quarum mentio vs. 11 iam facta, ad Idam properantibus capi debet«. Contra quem Herm. p. 8. 9 »μολοῦσαι si ex Hemsterhusii coniectura in μολούσας mutaretur, antea scribendum erat ἀθανάτῃσι. Sed recte librorum scripturam servavit Iulianus, defenditque censor Heidel-

bergensis in Annalibus 1824. P. V p. 501 seq. Neque enim dicit poeta, vos deas a Paride indicatas (!) vidistis, sed vidistis iudicem Parim et victricem Venerem«. Consentit Graefius p. 242 »recte Popoff meus *μολοῦσαι* constantem librorum lectionem defendit, quam sine omni causa deseruit Bekkerus, eo peius faciens, quo minus commemoratis vv. 15. 16. Paridi et Veneri convenit accusat. foem. *μολούσας*, qui ne addita quidem post v. 16 Iunonis et Minervae mentione, propter praecedens et proximum Paridis nomen, satis aptus fuisset. Neque vero necesse est, de omissis eiusmodi versibus cogitare, quia satis erat, iudicem commemorasse et de Deabus eam, quae palmam reportaverat. In antecedentibus autem, ut in communi sententia, ita communi etiam genere de *ἀθανάτοις* v. 11 non *ἀθανάταις*, recte locutus est poëta, ut neque huc foem. *μολούσας* referre liceat«. Similia protulit Iulien p. 59. *μολοῦσαι* probavit etiam Iuliani censor Gottingensis. (K. O. M(üller?) in Göttinger Gelehrte Anzeigen 1825 p. 1545—1549). — 14 *ἰδαίη|σι χάρηνον* M, ut *σι* ad *χάρηνον* non ad *ιδαίη* pertinere significetur; *ἰδαίης χάρηνον* codd. dett. et edd. ante Bekkerum, nisi quod in L colon post *ἰδαίης* est, *χαρηνον* V; A *χ‖ρηναι* (*ι* in ras. a m. 2 *ον* suprascriptum a m. 2), et *διχάρηνον* G habet quod Steph. Lect. et Portus ediderunt; »quodsi legas *διχάρηνον* seu *τριχάρηνον*, constabit versus« Neander in marg. — Lennep postquam tria Idae promontoria a veteribus commemorari exposuerit, sic pergit »Melius paulo huic loco consultum fuisset, si alterum *τριχάρηνον* substituissent. Idam *τριχάρηνον*, non vero *διχάρηνον* Colutho fuisse, ex ipsius Phalacrae hoc loco mentione patet. Sed nec ipsum illud *τριχάρηνον*, etsi acute excogitatum et prima specie commendabile admodum, ferri potest: si enim Phalacra unum e tribus promontoriis fuerit, nullo modo commode dici posset *τριχάρηνος πρηὼν Φαλάκρης*, nisi statuas *ἐπὶ πρηῶνα τριχάρηνον Ἰδαίης Φαλάκρης* positum esse modo poëtis familiari pro *ἐπὶ πρηῶνα Φαλάκρης Ἰδαίης τριχαρήνου* idque pro *ἐπὶ π. Φ. Ἴδης τριχαρήνου*, quemadmodum *σεληναίη* pro *σελήνη*, *Ἀθηναίη* pro *Ἀθήνη*: quod tamen probabile haud videtur. *Ἰδαίη Φαλάκρη* omnino adiective capio, quemadmodum v. 4 *Ἰδαίῃσι χορείαις*, v. 69 *Ξάνθος Ἰδαῖος*, v. 100 *Ἰδαίη ἄκρη*, v. 116 *Ἰδαῖα ὄρη* et aliis in locis. Nihil adeoque superest, quam ut aliunde commodiorem scripturam circumspiciamus«. Quare p. 109 ex libri Ambrosiani scriptura *χρηνας* (sic enim ei ex hoc libro falso relatum

erat) profectus simul collato Homerico *πολυπίδακος Ἴδης*, id quod Ioanni Piersono quoque in mentem venerat, *εὔκρηνον ἐπὶ πρηῶνα Φαλάκρης* coniecit, Harlesioque probavit. Quam coniecturam qui ea de causa Wernikium secutus sprevit Bekker, quod poetae Nonnum imitati non continuaverint spondeos, merito reprehensus est a Graefio p. 242, ab Hermanno p. 8, et a Schneidero p. 431 collatis vss. 13. 21. 32. 59. 61. 83. 127. 132. 137. 146. 205. 236. 241. 282. 365. 370. — »Fallitur etiam censor Bekkeri Halensis (a. 1816. nr. 173. p. 585 ss.) *εὔκρηνον* proponens. E cod. Mut. *Ἰδαίησι κάρηνον* eliciendum f. *Ἰδαίης ἀκάρηνον*, si e geographis probandum, cacumen hoc caeteris obtusius fuisse. Si *τρικάρηνον* praefertur, Phalacrae nomen poëtice de toto monte Ida accipi debet«. Graef. p. 242. Graviora molitus est Schneider p. 431, qui non solum Idam, sed etiam Phalacram fuisse tricipitem veterum scriptorum testimoniis nondum probatum esse Bekkero *τρικάρηνον* recipienti obiciens, *ἐθήησασθε, μολοῦσαι Ἴδης αἰπὺ κάρηνον, ὑπὸ πρ. Φ.* scripsit, integrum, non truncatum *κάρηνον* propter librorum consensum putans, »corruptum autem *Ἰδαίης* vel *Ἰδαίησι*, quo adiectivo quum saepius usus sit Colluthus — cfr. v. 4. 70. 101. 118. 201. — videtur huius rei memoria transversum egisse eum, qui in codice scriptum invenerat sic: *Ἴδης* (supra *αι*) *κάρηνον*, ut in *αι* latere putaret non omissum primum, tum suppletum et mox evanidum ex parte adiectivum *αἰπύ*, sed vocis *Ἴδης* correctionem«. Ego *τρικάρηνον*, Bekkero, Iuliano, Hermanno (p. 8) et Lehrsio probatum retinui, et cum Iuliano per hypallagem pro *ὑπὸ Φαλάκρην, πρηῶνα Ἴδης τρικαρήνου* dictum esse puto; haud aliter v. 100 *Ἰδαίην ἄκρην ὄρεος* pro *ἄκρην Ἰδαίου ὄρεος* scripsit noster. — *ὑπο* M 1. *ἐπὶ* suprascripsit M 2, ut habent codd. dett. et edd. ante Bekker., *φαλάκρας* (supra *η*) M, corr. M 2. — **15** *πάριν* MSW [G] C post corr. et edd., *πάλιν* LNQR, *πάρ‖ιν* A, in quo *ρ* a m. 2 ex *λ* ut videtur; *οἰοννπόλοισιν* M, lineolas et *ν ἐφελκυστικόν* add. M 2. qui in marg. *οἰοπόλοισι* adscripsit. — **16** Quamquam verbum *ἀγάλλεσθαι* absque adiecto dativo in Colluthο poeta parum eleganti ferri posse existimaverit Lennep, tamen in nostro poemate nusquam *ἀγάλλεσθαι* nude positum reperiri monens in notis *βασιλείᾳ* pro *βασίλειαν* coniecit, quam coniecturam in Addendis improbavit a Ruhnkenio per litteras erroris admonitus collato Oppiano Hal. IV 328. 360. Nonno Dion. 9, 242; 46, 240. — *ἀγαλλομένην* (supra *α*) M, sed spiritum addidit, *α* suprascripsit M 2.; *αφροδίτην* M.

— **17** ὡς P; ὦ pro vulgate ὁ M; ὃ ego scripsi. De ὡς ὁ μὲν cfr. Herm. p. 9 »Hic vero ubi nihil praecessit, quo referatur illud ὥς, non video, quomodo eo uti potuerit poeta. Nam si Homerus Iliadis librum XII verbis illis ὥς ὃ μέν et alias rhapsodias similiter incepit, intelligere debuit Coluthus, factum id esse sic, ut praegressa respicerentur. Censor Heidelbergensis p. 509, comparandum fuisse ait Homericum Od. I 11. ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον, Οἴκοι ἔσαν aliaque in medias res rapientia exordia. Horum vellem exempla, quae similia essent, dedisset. Nam .... addendum erat, referri ἔνθα ad verba v. 2 posita, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν, itaque indicato iam tempore recte dictum esse. Coluthus nisi fallor scripserat τοῖσι μὲν, ut intelligerentur ex re ipsa convivae in nuptiis Pelei. Error fortasse ex eo natus, quod in antiquissimo codice scriptum erat οἶσι μέν, omissa littera initiali, quae ut in ipsius narrationis exordio post esset rubro pingenda«. Schneider p. 432 collato Stasino (fragm. in schol. ad Il. α 5) ἦν ὅτε μυρία φῦλα et Anth. Pal. I 92 ἦν ὅτε Χριστὸς ἴαυεν et de aliis similibus ad Schaeferum ad Bosii ellips. p. 543 et Naekeum opusc. I p. 238 lectores remittens, ἦν μὲν ὅθ' ὑψιλόφοισιν coniecit, pro quo evanidis iam codicis archetypi litteris male ὡς ὁ μὲν scripserit aliquis intempestiva recordatione ex vv. 77. 121. 145. 190. 363. 385 ductum. Lehrs in praef. p. VIII vulgatam retinuit »quia ante hunc versum aliquid excidisse probabilius nobis videtur, quae suspicio in his carminis centonibus facillime movetur«. Neque tamen lacunae signa posuit. Hermanni τοῖσι non habere quo referatur, recte perspexit Schneider p. 432, cuius coniecturam quin recipiam vitiosus ut videtur hiatus vetuit. cfr. Ludwich Beitr. z. Kritik des Nonnos p. 33. — υψιλόφοισιν M, ὑψηλόφοισιν Q Ald. n, quod corr. etiam Perdrier. ὑψιλόφοισι C, ὑψελόφοισιν G; ενούρεσσιν M 1. ἐν οὔρεσσιν m. rec. in M. αἱμονιήων M. — **18** νυμφιδῶν M 1. νυμφιδίων M 2. — **19** Ζῆνος Ubel. n.; ἑωνοχόει M, ἐῳνοχέει G; γαννυμήδης ACLN; — **20** χυ‖δαίνουσα C; — **21** λευκόλενον C; ἀμφιτρίτην M (corr. M 2), ἀμφιτρίτης R; — **22** ζεὺς M (corr. M 2.); ἀπουλύμποιο M 1., ἀπ' οὐλ. M 2. οὐλύποιο C. — Post hunc versum fortasse excidit versus, qui verbum ex v. 20 minus commode subintelligendum continuerit. — **23** μελισσίεντος M; ἀπευοδμου M 1., ἀπεὐόδμου M 2.; ἐπεσσυμένων G et Porti ed., ἀπεσσυμένων (ἀπεσσημένων ante corr. Q) rell. dett. et edd. omnes praeter Lehrsium, qui ἐκ δὲ Μελισσήεντος ἀπ' εὐόδμου Ἑλικῶνος edidit ex

Hermanni sententia, qui p. 10 vulgatam scripturam correctori deberi vidit »sed is, ut oportebat, ἐπεσσυμένων scripserat [non credo] quod est in cod. Goth. [pessimae notae]. Pro ea voce genuinam scripturam dedit cod. Mut. ἀπ' εὐόδμου. Ea mirum est nec Iulianum, qui Nicandrum Ther. 11 [Ἀσκραῖος μυχάτοιο Μελισσήεντος ἐπ' ὄχθαις Ἡσίοδος κατέλεξε παρ' ὕδασι Περμησσοῖο] eiusque scholiasten attulerit [p. 5 ed. Keil: Μελισσήεντα δέ φησι τὸν τόπον τοῦ Ἑλικῶνος, ἐν ᾧ εὗρε τὰς Μούσας, ὃς οὕτως ἐκλήθη ἀπὸ Μελισσέως βασιλεύσαντος τοῦ τόπου] nec censorem eius Heidelbergensem, qui adnotationem Iuliani tractaverit, uti scivisse. Aliter vidissent Μελισσήεντος loci in Helicone nomen esse proprium«. Probavit haec etiam Schneider p. 422. — ἑλικῶνος MCQQGL, λιγ. ex λυγ. C; ἄγων M 1. ἄγων M 2; χορον M 1., χορὸν M 2; ἦλθεν ex ἦλθεν M., ἦλθε C. — vv. 25—26 olim post v. 38 legebantur. 25 χρυσειοις M 1. χρυσείοις M 2.; δ' ἑκάτερθε || M; τ|ιναασσόμενος Q; πλοκάμοις M; — 26 κέρσε κόμης ζεφύρω M; στιφελίζετο AQ; χαῖτας M; χαίτης rell. codd. et edd. post Bekker., χαίτην edd. ante Bekker. Cum Bacchum per vocem βότρυς significari crediderint pleriqui critici ante Graefium, Lennep in notis et in Animadv. p. 116 χρυσείοις δ' ἑκάτερθ' ἐπινεισσόμενος πλοκάμοισι coniecit, quoniam »cum noster hic procul dubio voluerit, Bacchum etiam iuxta cum aliis diis ad Pelei et Thetidis nuptias profectum esse, necessario verbum aliquod motum significans desideratur . . . . Praetera βότρυς, vel, ut recte clar. D'Orville emendat, βότρυν, si iam cum χαίτην iungas, facile liquet illud χαίτην in χαίτης mutandum, quemadmodum in quatuor minimum Codicibus exaratum«. Idem Lennep recte intellexit hos versus aliunde in locum quem occupabant, illatos esse: »Loquitur [Colluthus] de Eride, quam a Peleo contemtam canit. Nullae itaque hic Baccho partes. Ut male divulsa, quaeque coniunctim a Colutho scripta fuerant, in pristinum ordinem redigantur, bini hi de Baccho versiculi ad praecedentia migrare debent, ubi sive post versum 27 sive post versum 31. seu v. 33 collocentur parum refert. Interea cur a summi D'Orvillii (cuius consensu mihi gratulor) post versum 33. collocantis sententia discedamus causa nulla est. Verba viri clar. sunt: . . . . hi duo versus de Baccho collocari alio loco et commode post versum 33 debent«. Melius Iuliano, qui hos versus in pristina sede a se relictos: »Aureos vero utrinque agitatus secundum cincinnos Racemus comae intonsae (i. e. coma intonsa) vento

excutiebatur« vertit, Graefius p. 243 post v. 24 eos collocandos esse dixit sic scriptos de intonsa Apollinis coma: *χρυσείης δ' ἑκάτερθε τιναssομένης πλοκαμῖδος Βότρυς ἀκερσεκόμης Ζεφύρῳ στυφελίζετο χαίτης*. Quam coniecturam non recepit Lehrs, licet qui eandem transpositionem invenerat Hermann p. 10, perelegantem eam esse iudicaverit. Lenius Schneider p. 422. 423 laudata transpositione nihil nisi *τιναssόμενος* in *τιναssομένου* mutavit »ubi *τιναssομένου* significat properantis [quod fieri posse vix credo] cui dativus *χ. πλοκάμοισι* eadem ratione est additus atque eius modi locis quales sunt Hom. Il. II 148 *λήιον — ἐπί τ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν* aut Nonni Dionys. II 80 *κυλινδομένων κυπαρίσσων αὐχμηροῖς πετάλοισιν*«. Mihi nulla mutatione opus esse videtur, modo cum Lehrsio vertatur: »aureis autem utrimque agitatus cincinnis capillus intonsus Zephyro concutiebatur comae«. — **27** *μεθ' ὡμάρτησε* M 1. et Q, *μεθομάρτησε* M 2., *μεθωμάρτησε* APSW edd. ante Steph., *μεθ' ὡμάρτησε* CLNR Bekker. Iul. Lehrs. *μέθ' ὡμάρτησε* rell. edd. Restitui *μεθώμ.*, ut etiam Graefius p. 243 correxit. — **28** *ουδ'* M 1., *οὐδ'* M 2.; *οὕτω* pro *αὐτή* Anon. improbante Lennepio; *ἁρμονιης* M 1., *ἁρμονίης* M 2., *ἀρμονίης* C, *ἁρμονείης* A, *ἁρμοδιης* Q; *ἀφροδιτη* M. De hoc versu quem recte Lehrs »neque ipsa regina etiam coniugii, Venus« vertit, nihil nisi virorum doctorum annotationes subiciam. »Brodaeus reliquis rectius *καὶ* superfluum esse et *βασίλειαν Ἁρμονίης* more nostro familiari admodum coniungendum vidit. Ita *Χαρίτων βασίλεια* v. 16. *θαλάμων βασίλεια* v. 137. *γάμων βασίλεια* v. 306. Minerva *πολέμων βασίλεια* v. 89. *σακέων βασίλεια* v. 174. Bacchus *ἡμερίδων βασιλεύς* v. 258. Cum tamen non nihil offendat addita vocula *καί*, pro eo fere scribendum suspicaret *καθ'* et unica litera vocis *Ἁρμονίης* mutata: *Οὐδ' αὐτὴ βασίλεια καθ' Αἱμονίης Ἀφροδίτη*. Ordo est: *οὐδ' αὐτὴ β. Ἀφροδίτη δήθυνεν ἐρχομένη καθ' Αἱμονίης ἐς ἄλσεα Κενταύροιο*. . . . . D'Orville . . vulgatae praeferendum existimavit *μεθ' Ἁρμονίης Ἀφροδίτη* a qua emendatione forsan non discedendum«. Lennep. Iulien qui Lennepium immerito obiurgat, quasi ille *Ἁρμονίης* hoc loco Veneris filiam esse statuisset, probante censore Gottingensi locum sic vertit »Neque ipsa regina amatorii nexûs Venus Cunctata est veniens in nemora Centauri«. Tum Graefius p. 243 »Locum impeditissimum qui hyperbaton amant, fortasse satis expeditum putabunt, iunctis verbis *οὐδὲ καὶ αὐτὴ βασ. Ἁρμ. Ἀφρ.* quibus non invidebimus. E coniecturis facillima est Lennepii *καθ' Αἱμονίης*, versu 17. facile stabilienda; habet etiam, quod placeat, Dorvillii *μεθ' Ἁρμονίης*, probandum

f. v. 375 modo nexus ibi sanior esset. Literarum apicibus insistens censor Hal. l. c. eliciebat *Ἀπάτης βασίλεια καὶ Ἁρμονίης*: ita posses et *ἄκτης βασ.* ut nota est Venus in litoribus culta, cfr. v. 202. s. et faceret eiusmodi Venus litorum ad Thetidem marinam; sed utrumque non minus alienum est ab *ἁρμονίᾳ*, quam si quis *Ἄτης* scriberet. Sed hac via offerret se etiam *ἀγάπης βασ.* aptum ad sensum, modo idonea poëtae auctoritate haec vox confirmari posset. .... Iam coniecturis latus patet campus: *οὐδ' Ἐρατοῦς β. οὐδὲ Πόθου β. οὐ Χαρίτων β. οὐδὲ γάμου β. οὐ κοίτης β.* aut denique *οὐδ' εὐνῆς β.* in quod et Dem. Popoff incidit, omnium f. optimum cfr. 202. Et ut nihil intentatum relinquamus, fortasse *Ἀφροδίτη* est interpretamentum, cum poëta dedisset: *οὐδ' αὐτὴ βασίλεια καὶ Ἁρμονίης γενέτειρα*, si quidem et mater et regina Harmoniae Venus dici poterat«. — »Censor Heidelbergensis coniecit *συναρμονίης*, quam vocem Schneiderus in lexicon suum ut valde dubiam nescio unde intulerat. Passovius omisit. Wernikius [ap. Bekkerum] alium requiri genitivum videns, latere eum in voce *αὐτὴ* putabat. Ita sensit etiam qui *οὐδ' Ἀπάτης βασίλεια* coniecit, quod non convenire huic loco recte monuit Graefius. Si genitivis aliis opus est, tale quid scriptum suspicari licebit, *οὐδ' αὐτὴ βασίλεια χοροπλεκέων ὑμεναίων καὶ γλυκεροῖο πόθοιο καὶ ἁρμονίης Ἀφροδίτη*. Sin minus potuit ille scribere *καθ' ἁρμονίην*, ut *μεθ' ἁρμονίην Ἀφροδίτης* scriptum est v. 375. Sed si verum fateri oportet, nihil hic certi sine libris inveniri potest«. Hermann. p. 10. — Tournier p. 9. 10 vulgatam lectionem, quam retinui, ineptam esse contendit, cum nihil aliud significare possit, quam »neque Venus, quae ipsa connubio praeest, id est, quae connubio haud secus atque Iuno, vera connubii dea, praeest«, et hanc quoque sententiam, male non ante *αὐτή* posita vocula *καί*, non satis correcte exprimat. Deinde pergit: »*οὐδ' αὐτή* progressum quendam orationis denotat, qui nullus est, si ab Iunone deorum regina ad Venerem procedit poëta, praesertim cum Iuno sola connubii regina iure ac merito dici possit«. Quare transpositis hemistichiis locum sic constituit:

τῶν δὲ μεθ' ὡμάρτησε καὶ Ἁρμονίης Ἀφροδίτη.
Οὐδ' αὐτὴ βασίλεια κασιγνήτη Διὸς Ἥρη
ἐρχομένη δήθυνεν ἐς ἄλσεα Κενταύροιο.

Quod significare vult »Cum Apolline et Musis autem et cum Harmonia, quae Musarum mater audit apud Euripidem (Med. 830) venit Venus. Immo Iuno quoque ...« Quae licet acute excogitata

et probata etiam Schneidero rec. p. 195 mihi propter nimis contortum in priore versu verborum ordinem placere non potuerunt. — **29** *ερχομένη* M 1. *δ' ἤθυνεν* M ante rasuram; *δύδυνεν* (η' suprascr.) C; — **30** *ἀσκησα* L et CN ante corr.; *ἀσκήσουσα* coni. Tournier p. 11. licet memor Nonni Dion. XLIII, 432 *καὶ στέφος ἀσκήσασα*. — *ἤλυθε* M; — **31** *τόξευτῆρες* (ος suprascr.) C. Hunc versum post. v. 35 ponendum esse perpulchra est Tournerii coniectura p. 11. cfr. Nonn. Dion. XLVIII, 268

ἵστατο παρθένος Αὔρη
Ἀρτέμιδος μετὰ τόξον ἀήθεος ὑψόθεν ὤμου
ἀγρευτῆρος Ἔρωτος ἐλαφρίζουσα φαρέτρην.

Sicut Minerva ad Thetidis nuptias accedens galeam, Mars autem thoracem deposuerat, sic Diana consuetam pharetram venatoriam relinquens Amoris pharetram assumpserit. Laudavit hanc Tournerii coniecturam etiam Schneider. rec. p. 195, neque tamen eam recipere ausus sum, cum versu 31 a pristina sede remoto nimis abrupta et sicca quae de Suadela narrantur fiant. — **32** *βριαρόν* G; *βριαρῆν φαλαρειαν* M, in cuius margine M 1 (vel M 2) *τρυφάλεια* ut videtur adiecit. *τριφάλειαν* codd. dett. et edd. post Lennep. et fort. etiam aliae. *τρυφάλειαν* quod habet etiam *n* et ed. Schaeferi (*τρυβάλειαν h*) ex M margine reduxi; etiam apud Nonnum nunc *τρυφάλεια* editur. — **32** *αποχροταφοιο* M 1, *ἀποκροτάφοιο* M 2, CQ; *μεθεῖσα* ex *μεθῆσα* M 1. — **33** *ὠμαρτησε* M, *ὠμάρτησε* Q, *ἁμάρτησε h*; *γάμων αδίδακτος* M, *γάμων δ' ἀδίδακτος* ACLNPQRSVW (fort. omnes dett.) *hn* et aliae edd. antiquae; »mutarunt vir doctus ad Ald. Ed., Brodaeus, alii, et sic recte locum adduxit Pergerus ad Hesych. v. *Εὔγαμος*« Lenn.; — **34** *λητωὰς* ACLNQR, *λητωῒς* SVW, *λητωῆς* P, *λητωΐας h*, *n*, *Ubel*. — **35** *αρτεμις* M 1.; *ἠτιμησεν* M 1 ex *ἠτημησεν*, accentum add. M 2.; *ἀγροτερη* M 1.; — *εοῦσα* M; — **36** *οἷος* N, et M 2 ex *οιος*; *δε* M 1.; — *κυανέην* LNP (qui *κυνέην* habet in marg.), R, *κυ||νέην* C et A in quo *η* ex *α* factum est a glossatore; *κρανέην* W, sed *κυνέην* in marg., *κυανέον* Q; *εὔχος* P sed *ἔγχος* in marg., *εὔχος* R, *εὔχος* (εγ suprascr.) W; — *ἀειρων* M; — **37** *ες* M 1.; *ἡφαίστοιο* MAPQ, *ἡφέστοιο* C; *σιδηρεος* M, *σιδήρϊος* AQ; *ερχεται* M 1; *ἤλυθεν* suprascripsit M 2., idem habent codd. dett. et edd. ante Bekker.; *άρης* M 1., *ἄρης* M 2. — **38** *τῆνος* vel *τῆνος* edd. ante Brodaeum, *τοῖος* codd. (etiam V) praeter G (et R?); *ἄτερ* AQ; *θωρηκος* M, *θώρυχος* AQ Harl., *θώρηκος* sed *η* ex corr. C; *θικτοῖο* C; — **39** *ἐχόρευ||εν* C; *αγέραστον* M; *ἐάσας* M Bekker. et rell. edd. *ἐᾶσαι*

ACN, ἔᾶσαι P (ε supra), ἐάσαι LSQ, ἔᾶσε SW (αι supra), ἔασεν V, ἐᾶσαι CN [GR] edd. ante Bekker. — **40** χειρῶν αλέγιζε M; εμπάζετο M 1; — **41** ἡ δ' εγο, ἦδ' ut videtur M 2 ex ἡδ', ἧδ' P, ἡδ' rell. codd. et edd.; βησσή-εντος M 1. ποιή suprascripsit M 2. ποιήεντος rell. codd. et edd. praeter Bekker. et Lehrs., qui βησσήεντος probatum etiam censori Gottingensi, quod Lehrs tamen per herbido vertit, ex M 1. receperunt. Idem ego retinui, licet νομοὺς κατὰ ποιήεντας in hymno in Venerem v. 78 et similia alibi legantur. — ἄπο πλάγχθεῖσα M, ἀπο-πλαχθεῖσα C, ἀποπλαχθεῖσε L, ἀποσπλαγχθεῖσα G; — **42** ἐριμαίνη-σιν G; ἐν M, ἐνι OQ; ξυλόχοισιν ex ξυλοχοῖσιν M 2., ξηλόχοισιν L, ξυλόχοισι C; — ἀλᾶιται ex ἀλᾶται M 2., ἀλᾶται P*n*, ἀλάται *h*; — **43** ἐλ. ex ελ. M 2., ἐλατῆρι CP; — **44** βαρυζήλοισι C; — **45** δαίτας LNQ; ὀρόνοι M, ὀρίνει NR (οι supra), ὀρίνειν Q; — **46** πολλάκις δ' Q; εὐλάϊνος CLQ; ἀποκλεισμοῖσι M, ἀποκλ. NPQW; — **47** ιστατο M; παλινορσος M; εφέζετο M, ἐφέσετο R; γαιης M, γαίης L; — **48** οὐδ' αχόλπος αραξε M, οὐδέ τε κόλπον ἔρυξε rell. codd. et edd. ante Bekkerum, qui primus Lennepii coniecturam εὐρέα κόλπον recepit et insuper M libri scripturam ἄραξε retinuit. Praeterea εφρασσατο πετρην M; ἐφράσατο PSW, οὐ φράσσατο C. Sed iam audiamus criticos de vv. 47—48 vexatissimis. Brodaeus χεῖρα δὲ γαίης Οὐδέ τε κόλπον ἔρυξε coniecit, probante Neandro (in cuius editionis margine tamen κόλπον commendatur) et Ubelo. Vossius in Observv. ad Catullum, Epithal. Pel. et Thet. v. 258, p. 223 mire: χειρὶ δὲ λαιῇ Ὄνδε τε κόλλοπ' ἔρυξε καὶ ἣν ἐφυράσσατο πέτρην, vel καὶ ὃν ἐφυ-ράσσατο πέτρον. Dorvillius: χειρὶ δὲ γαίης Οὖδας πολλὸν ὄρυξε καὶ οὐκ ἐφράσσατο πέτρην collato Homero Il. X 563 (πολλὰ δὲ καὶ γαῖαν πολυφόρβην χερσὶν ἀλοία Κικλήσκουσ' Ἀΐδην καὶ ἐπαινὴν Περσε-φόνειαν et Quint. Sm. XI 23) vel ἄραξε pro ὄρυξε collato Orpheo Arg. 439 (οὖδας δ' ἤραξεν ὁπλῇσι). Lennepius χειρὶ δὲ γαίης εὐρέα κόλπον ἄραξε commendavit, quod etiam Iulien recepit, qui praeterea recte improbavit veterum interpretum sententiam, lapillum flammae accendendae causa in terrae visceribus frustra ab Eride quaesitum esse sibi persuadentium. Tum Graefius p. 244. »Lennepii coniecturam edidit Bekkerus, non ita certam. E cod. M. οὐδ' ἀκόλπος ἀρ. exsculpi posset iisdem paene literis οὖδας ἄνοπλος ἄραξε κ. si f. facili errore scriptum ἀνόλπος; sed numeri sic corrumpuntur: ⏑ – ⏑ | ⏑ – ⏑ | neque simile quid alibi Tryphiod. aut Coluthus commiserunt. Itaque, reliquis Codd. comparatis, proximum fuerit: οὖδεϊ

κόμπον ἄραξε κ. cfr. v. 55 aut χειρὶ δὲ γαίης θυάδι κόλπον ἄραξε κ.« Lennepii coniecturam improbavit etiam Hermann p. 10—11, quia, »nisi quod grammaticae non repugnat, nihil haec coniectura habet laudabile. Nam ne commemorem ineptum [?] hic epitheton esse εὐρέα, quae illa tam singularis ratio est furoris significandi, manu terram percutere? Immo qui ita sunt irae impotentes, solent se ipsos totos in terram fligere et humi volvere. Idque etiam Eridem fecisse dici vel corruptum illud οὐδέ τε monere debebat, in quo quis non statim videat οὔδεϊ latere? Confirmat hanc emendationem scriptura codicis Mut. οὐδ' ακόλπος ἄραξε. Quod si haec recte coniecimus, relinquitur ut exciderit aliquid vel ante v. 48 vel ante γαίης. Nam fortasse non inepte opinabimur hanc ipsam vocem aliquid contulisse, ut omitterentur nonnulla. Quum enim qui ad tantum desperationis furorem evecti sunt, crines sibi discindere atque evellere soleant, veri simile videtur, id etiam de Eride esse praedicatum: ut v. 47 scriptum fuerit χειρὶ δὲ χαίτης, a quibus vocibus ad similes δὲ γαίης aberrans oculus librariorum in errorem abduxerit«. Haec Hermann, quibus Lehrs p. VIII hoc solum verum inesse putabat, »Lennepii εὐρέα ineptum esse; de reliquis vero longe aliter sentimus. Si quid de nostro in textum introducere voluissemus, ὀξέα scripsissemus. Qui cum Hermanno in corrupta vulgata codicisque Mutinensis lectione vocem οὖδας agnoscere vult, is coniiciat poëtam scripsisse οὖδας ἄκαμπτον [quod in secundam editionem recepit] aut ἄκαρπον«. Quas tamen coniecturas vel propter amphibrachos contra epicorum morem continuatos recte improbavit Tournier p. 12. Omnium optime ut solet Schneider p. 411: »errare mihi videtur [Hermannus] quod ad furorem significandum Erin dici putat manu terram percutere. neque enim furentem poeta hic facit Erin, sed incertam quid agat, ut deorum epulas, ad quas sola non erat vocata a Peleo, turbet, et modo hoc modo illud consilium capientem inducit, velut terram quatit ut Titanibus facultatem det erumpendi. quo perspecto et apertum est causam non esse cur post v. 47 cum Hermanno putemus aliquot versus esse omissos, et quivis videbit pro ἤθελεν ὀρφναίων v. 49 scribendum esse ἤθελε δ' ὀρφναίων, post πέτρην posita non maxima interpunctione, ut Bekkerus fecit, sed media. Sed ne sic quidem persanatus est locus. nam quum v. 48 Mutinensis habeat οὐδ' ακόλπος αραξε, patet aliud quid scripsisse atque Bekkerus edidit. quod quid sit incertum est«. Equidem innumeris scripturae vitiis Mutinensem librum

scatere reputans, a me impetrare non potui, ut neque ineptam neque difficilem Lennepii coniecturam non nisi propter M libri sordes spreverim. »Vir doctus ad Ald. Ed. emendaverat *ἐδράξατο πέτρην*, absque necessitate ulla non tantum, sed etiam contra poëtae mentem, qui in simili re ter minimum verbum *ἐφράσσατο* inculcavit ut v. 56 et 60«, Lenn. — Tournier p. 12 post varia tentamina (*οὖλά τε*, *οὖλον*) pro *οὐδέ τε* vel *οὐδ' α*, in *οὔλῃ* ad *χειρὶ* referendo acquievit, quod mihi iterum propter ingratam verborum collocationem non placet. Praeterea Tournier p. 13 pro *πέτρην* recte scribi iubet *πέτρῃ*, qua mutatione significari vult frustra inferorum et terrae auxilium ab Eride invocatum esse; conf. Hom. hymn. in Apoll. Pyth. 155. 162. 163. *χειρὶ καταπρηνεῖ δ' ἔλασε χθόνα καὶ φάτο μῦθον ...... Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἵμασε χθόνα χειρὶ παχείῃ Κινήθη δ' ἄρα γαῖα φερέσβιος· ἡ δ' ἐσιδοῦσα Τέρπετο ὃν κατὰ θυμὸν, ὀΐετο γὰρ τελέεσθαι.* — Pro *οὐδέ τε* olim *ἠθάδα* conieci. — v. **49** qui in solo M apparet, libri deteriores et editiones ante Bekkerum omittunt, transposito in eius locum versu 52. — *ἤθελε δ'* pro *ἤθελεν* Schneider coniecit l. l. sine causa, cum etiam infra v. 52 copula optimo libro iubente omittenda erat. *κληΐδας ἄνεισα* M, quod tacite corr. Bekker; — **50** »Defectus copulae impulit me, ut scribendum suspicer *καὶ χθονίων*« Lennep., cuius correctione non amplius opus restituto ex M libro loco. *τιτῆνας* M W, *τιθῆνας* SV, et *θ* est etiam in margine W libri. *βαρέθρων* G W; — **51** *υφιμέδοντος ἀΐστωσαι* M, *ἀ* || *ἰστῶσαι* A; *ἕδρην* MACL; — Versum 52 hoc quoque loco habent LRW (in cuius margine ante vv. 49 et 51 corruptelae signum est, et versui 51 ab altera manu *δίς* adscriptum) et habuit etiam A, in quo tamen postea erasus est. Omittunt rell. codd. dett. et edd. ante Bekker. Ante hunc versum lacunae signa posui Schneidero obsecutus, qui p. 411 recte monuit »post v. 51 excidisse quaedam quibus exponebatur, cur istud consilium eventum non habuisset. quod ut in simili causa additum est v. 53 et v. 57, ita nec hic omitti potuit«. — **52** *ἤθελεν ἠχιεντα* M, *ἤθελε δ' ἠχήεντα* rell. codd. et edd., copulam ego omisi cum M. — *πριστῆρα* M, *παρηστῆρα* G; — **53** *ἠφαίστω* M, *ἠφ.* AQ; *ὑποειχεν* M; *ἀμαιμακέτην* M; *ἀτυζομένη* rell. codd. et edd. ante Lehrsium, qui *ἀμαιμακέτῃ* recepit probante etiam Tournerio p. 13. — »Relictam ceterorum lectionem tuetur Tryphiodorus v. 685 *Ἡφαίστῳ δ' ὑπόειχεν ἀτυζόμενος χόλον Ἥρης*« Bekker. sed recte contra Herm. p. 11 »id quo pacto defendendae apud Coluthum vulgatae *ἀτυζομένη* adhiberi possit, non video, nisi

quis hunc quoque *χόλον Ἥρης* addidisse credat«. *περ εοῦσα* M; — **54** *ασβεστοιο κατο πτευ τῆρι σιδήρ* evanida postrema littera, M, unde *ἀσβέστου καὶ ὀπιπευτῆρι σιδήρου* coni. Schneider p. 425 »Cui aliquid commendationis accedit eo quod Nonnicum est vocabulum: cfr. Dionys. 3, 270. 7, 193. 14, 366. 19, 5. 20, 85. 31, 225. 37, 270. 603. 695. 42, 531. Paraphr. *μ* 85. vv. 45 et 106. add. Ioann. Gaz. Ecphr. 2, 183.« Quem qui improbavit Tiedke (in Herma XIII p. 425) hoc argumento usus »Licet enim Nonnus nomine quod est *ὀπιπευτήρ* saepissime usus sit, numquam tamen ita collocavit, ut post solam tertiam arsin esset incisio (v. Quaest. Nonn. p. 4)« rationis, quae inter Colluthi Nonnique dictionem et versum intercedit, oblitus esse videtur. Ante quam Schneideri emendationem novit, *καὶ ἐποπτευτῆρι* commendaverat Augustinus Cartault, (apud Tourn. p. 14) vocabulum aliunde haud notum, ut Schneider. rec. p. 196 observat. Ego vulgatam retinui, cum Schneideri coniectura sensum praebeat parum aptum. — **55** *κόλπον* S, *κολπον αρασειν* V, atque *κόλπον* non contemnendam scripturam esse iudicavit Hermann. p. 11, refutatus a Schneidero p. 426: »at hoc si voluisset Colluthus cum Nonno dixisset *νῶτα σακέων*: cfr. Dionys. 28, 254. 34, 135. 37, 469. add. Jacobs. ad Anthol. graec. vol. VI p. 399. nunc autem *κόμπον ἀράσσειν* dixit ut Nonnus dicit *δοῦπον ἀράσσειν* Dionys. 5, 255. 46, 101. *ἠχὼ ἀράσσειν* 7, 51. 27, 226. *ἦχον ἀράσσειν* 10, 223. 16, 306, 41, 190. 43, 71«; — **56** *εἴ ποτε δειμένοντες* C, *δειμαίνοντες* R; *ἀναθρώσκοι ἐνιωήν* M; *ἰωχήν* PSW, *ιωχήν* V et *ἰωχήν* male receperunt Lennep. et Iulien. — **57** *οπλοτέρης δολίης ἀνεχάσσατο βουλῆς* M, secutus a Bekkero et rell. edd., *ὁπλοτέρην δολίην ἐφράσσατο βουλήν* codd. dett. et edd. ante Bekker. nisi quod *ὁπλοτ.* A, *ἐφράσατο* P, m. pr. in Q, SW, *ἔφράσσατο* L, *ἐπόθησεν ἐφράσσατο* G. Iulien vulgatam lectionem defendi posse putabat, si colon ponatur post *ἀσπιδιώτην* et *δολίην βουλήν* de malo aureo dictum esse sumatur. *ἐφράξατο* videtur coniecisse Ignatius Garcia, qui vertit »mas guarda esta engañosa estratagema en si misma«. Tournier. p. 14 *δολίην* adiectivum intolerabile esse iudicans, licet apud Nonnum quoque *δολίην ἐφράσσατο βουλήν* legatur (Dion. XXXVII 351), *ἀλλὰ καὶ ὁπλοχαρής περ ὅμως ἀνεχάσσατο βουλῆς* coniecit, temere. — **58** *δημαίνουσα* Q. — **59** *ηδη δ' εσπερίων* M; *ἤδη* Q; *εμνήσατο* M; Tournier p. 15 ex loci adverbio *ἔνθεν*, quod versus sequens exhibet, elucere contendit, nostro loco *μήλων* pro verbo *κήπων* vel *κήπου* irrepsisse, immo *χρυσέων μήλων* glossam verbi

κήπου fuisse et genuina scriptura, quae qualis fuerit erui non possit, expulsa, in textum illatam esse. — **60** ἔνθεν ἔρι σπτολέμοιο M, ἔριν SV, ἔρις PW, πολέμοιο CNPQS, idque recepi. ἐρνὸς M, ἔρνος PSW; ἰδοῦσα M, ἑλοῦσα rell. codd. et edd. **61** μήλων A (ante corr., μῆλον m. sec.) CLNPQRSVW, et edd. antiquae. Emendarunt Brodaeus, Falkenburgius, alii. ἀρίζηλον M, δ'εἶνεα M. Versus 60. 61 vexatissimi sunt. Cum v. 60 Eridis nomen plane superfluum esse et sententiam incongruam efficere crediderit ἔνθεν ἄρα πτολέμοιο προάγγελον ἔρνος ἑλοῦσα coniecit Lennep, eadem de causa ἔνθεν ἔτι πτολ. Runken, ἔνθεν δὲ πτολέμοιο Wernike ad Tryphiod. p. 37 qui nomen Eridis merum glossema in textum temere invectum esse et M libri scripturam πτολέμοιο (pro πολέμοιο) indicio esse credidit, vocem praecedentem Ἔρις corruptam esse. Suspicionem de corruptela probavit Hermann p. 11 »sed ex coniecturis, quae prolatae sunt, duae, quae ferri possunt, Lennepii ἔνθεν ἄρα, et Wernikii . . ἔνθεν δέ, longius ab librorum scriptura recedunt, nec tollunt aliud, quod in his versibus displicet, μῆλον inconcinne positum«. Quare comparatis librorum scripturis ἔνθεν ἔριν πολέμοιο προάγγελον, ἔρνος ἰδοῦσα Μήλου, ἀριζήλων τ' ἐφράσσατο δήνεα μόχθων scripsit Hermann, recepit Lehrs. Quam scripturam qui etiam propter male correptam diphthongum vituperavit, Schneider p. 412 recte Ἔρις defendit, »tametsi enim omnia quae praecedunt de eadem sunt dea dicta, potuit tamen hoc loco denuo nominatim appellari, quum novum inde quasi impetum sumat narratio et descriptis quae non perfecit Eris consiliis ad eum transeat deae conatum, qui exitum habebat«. Totum autem locum sic constituit Schneiderus:

ἔνθεν Ἔρις πτολέμοιο προάγγελον ἔρνος ἰδοῦσα
μῆλον ἀρίζηλον . . . .
. . . [ἀριζήλων] ἐφράσσατο δήνεα μόχθων.

»atque ἀρίζηλον praeter libros a Bekkero [falso] indicatos habet etiam Neapolitanus [quod ne ipsum quidem verum est] et ipse codex Mutinensis. in eodem codice est ἰδοῦσα (nam reliqui habent ἑλοῦσα) quo ut par erat recepto desiderari patet sumendi verbum, ut vel hoc lacunae indicium praebeat«. Ego assensum cohibui, cum et ἰδοῦσα mirum quantum langueat, et μῆλον ἀρίζηλον vitiosum esse inde pateat, quod Colluthus Nonni exemplum secutus »proparoxytona a primo caesurae loco videtur exclusisse«, ut recte observavit Tiedke (in Herma XIII p. 273. 274), qui ibidem Hermanni quoque

coniecturam improbavit, »qui casu quarto *ἔριν* ex libris deterioribus recepto non solum ultimam vocis *μήλου* syllabam contra Colluthi consuetudinem corripuit (v. Schneid. p. 411) maleque elisa vocali particulam *τέ* [a Collutho nusquam usurpatam cfr. ad v. 104] inseruit (v. Ludw. Symb. crit. p. 34) sed etiam quae inter se cohaerere consentaneum est *πτολέμοιο προάγγελον ἔρνος* (cfr. quem versum Bekkerus attulit Dion. XXI 225 *ἔννεπε καὶ πολέμοιο προάγγελα σήματα φαίνων*) vix recte distraxit«. »Post v. 61 vel deest versus, qui verba Eridis, mali originem, n. pulcerrimae dandum esse malum reddidit, vel Colluthus negligentiae incusandus est«. Harles. — *βασιλῆος* pro *παράκοιτις* prorsus otioso et ex glossa verborum *ἀγαλλ. Δ. εὐν.* in textum illato male coni. Tournier p. 16. — **62** *κινήσασα* codd. et edd. ante Lehrs.; *δινήσασα* iam ante me coni. Hermann p. 12 »Quis credat etiamsi sic loqui licuit poetae, tamen neminem exstitisse qui *δινήσασα* reponeret?«, et laudavit hanc mutationem Tiedke (in Herma XIII p. 354,) ubi allatis versibus Dion. II 407. XX 502 (*χερσὶ δὲ δινεύουσα*) XXXIV 304 et XXXVI (*χειρὶ δὲ δινεύουσα*) vocabulis *δινέω* et *δινεύω* saepius Nonnum usum esse probavit. — **63** *μό||θου* (fuit, credo, *μόχθου*) C; *πρωτοσπορον* M, *προτόσπορον* G; *ἔρριψεν* Ald. correxit Falkenburg; *χῶρον* M; *ὤρινε* Q; — **64** *κέκλεο καὶ ἥρη* P ex v. 75; *παράκοιτης* ante corr. M; *ἀγαλλομενη* M; *εὐνῆ* M, *εὐνή* Q; — **65** *ἤθελε ληΐζεσθαι* M; — **66.** Hunc versum qui in M post v. 68 legitur, omittunt codd. dett. et edd. omnes ante Lehrs. sec. cum non animadverterit Bekker eum in M extare. Primus versum edidit E. Miller »Éloge de la Chevelure« p. 16. 17. *ηρη δ' ου* M; *οὐχυποειχεν* M, quae tacite correxit Pressel, nisi quod *ἥρη* scripsit, retentum etiam a Schneidero p. 414. *Ἥρη* ego scripsi praeeunte Lehrsio. De lacuna cogitavit iam Lennep, cuius haec sunt verba: »Miror ne verbulum quidem addi de Minerva, cum tamen et illa pomi aurei miro tenebatur desiderio, aeque atque Venus et Iuno. Hinc suspicor deesse versiculum unum aut alterum, ubi de Minerva ageretur, et quidem post versum 64«. In eandem suspicionem inciderunt Iulien et Graefius, qui tale distichon periisse putavit p. 244:

Παλλὰς δ', οἷα Διὸς θυγάτηρ Κρονίωνος ἀμήτωρ,
νίκῃ τερπομένῃ, πρεσβήϊον ἤτεε νίκης.

Lacunae signa primus posuit Lehrs in prima editione, iubente etiam Hermanno p. 12. Et *λείπει* a prima manu inter vv. 66 et 67 iam in N

scriptum extat. Caeterum v. 66 ego huc transposui cum in secunda Lehrsii editione post Iunonis et Veneris mentionem inepte dicatur Iunoni soli non cessisse Minerva. Eadem puto causa motus Schneider in rec. p. 195 *ἤδη* (!) *δ' οὐ* vel *τῇσιν δ' οὐ* pro *ηρη δ' οὐ* dubitanter coniecit. Maiora molitus est Tournier p. 15. 16 aegre ferens uno tantum versiculo de Minerva agi, duobus autem de Iunone et Venere, simul v. 65 *καὶ ἤθελε ληΐζεσθαι* ad Minervam *Ἀγελείην* vel *Ἀγεληΐν* (ut apud Cornutum vocatur p. 187 ed. Gale) alludere putans. Simul minus apte bellicosiorem [quasi *ἀρειοτέρη* non idem esset atque *ἀμείνων*!] caeteris deabus Venerem in vulgata scriptura dici atque *ἀρειοτέρης* epitheton Minervae potius convenire ex Nonno Dion. XX 215 probavit:

Εἶδες Ἀθήνην
παῖδα Διὸς θήλειαν ἀρειοτέρην Διονύσου. Scripsit igitur:
Ἥρη μὲν παράκοιτις ἀγαλλομένη Διὸς εὐνῇ
ἵστατο θαμβήσασα· καὶ ἤθελε ληΐζεσθαι
πασάων Ἀγεληῒς ἀρειοτέρη γεγαυῖα·
. . . .
μῆλον ἔχειν ἐπόθησεν (scil. Venus) *ὅτι κτέρας ἐστὶν Ἐρώτων.*
Ἥρη δ' οὐ μεθέηκε (scil. Veneri) *καὶ οὐχ ὑπόειχεν Ἀθήνη.*

Sed ita quoque contra symmetriam peccatur; nam Iuno quoque malum desiderare debuit, sicut fecerunt in sequentibus Minerva et Venus. Etiam Schneider in rec. p. 195 Tournerii inventum improbavit. — **67** *δ'* om. M; *ατε* M, *ἅτε* P, *ἅτερ* (ε supra) W; *ἀρειοτερη* M; — **68** *κτερ ἐστὶν ἐρωτων* M; — **69** *ἰδῶν και* M; *παῖδας* Q; *καλέσας* (σ supra) MP; *καλέσας* CQ. De vv. 69. 70 haec Hermann p. 12 »Haec et scabra est et vitiosa oratio. Quam, nisi omittendo peccatum est, quod non est verisimile, sic corrige:

Ζεὺς δὲ θεάων νεῖκος ἰδών, ὃν παῖδα καλέσσας
τοῖον ὑποδρήσσοντα προσέννεπεν Ἑρμάωνα«.

Quam coniecturam a Lehrsio receptam et a Tournerio p. 16 probatam falsam esse inde apparet, quod Nonnus eiusque sectatores monosyllaba in brevem vocalem et consonantem terminata nusquam in tertii, quarti vel quinti pedis thesi posuerunt, quae Scheindleri est observatio in Zeitschrift für österreichische Gymnasien 1879 p. 422 sq. — »Poterat [Hermann.] una mutatione defungi pro tribus, quis enim iure vituperaverit hanc orationis formam:

Ζεὺς δὲ θεῶν καὶ νεῖκος ἴδεν, καὶ παῖδα καλέσσας
— — — — — — *προσέννεπεν Ἑρμάωνα.*

nam quod *θεῶν* praepositum est voculae *καί*, iam Homero usitatum hoc hyperbati genus est, quo in oratione bimembri, quae particulis correlativis *καὶ-καί*, *ἤ-ἤ*, *οὔτε-οὔτε* et similibus aliis copulatur, priori membro praeponuntur non solum quae utrique membro communia sunt, sed etiam quae ad solum pertinent prius«. Schneider p. 432. Cum apud plures poetas, et praesertim apud Nonnum eiusque sectatores in secundi hexametri pedis thesi longa vocabulorum ultima syllaba numquam posita esset, Hilberg (in libro inscripto Das Princip der Silbenwägung. Wien 1879 p. 106) vitiosa etiam synizesi:

θεάων Ζεὺς δ' ἄρα νεῖκος ἰδών, ὃν παῖδα καλέσσας coniecit.

Sed recte vulgatam non mutandam esse censuit Scheindler l. l. 70 — *εσφεδρίσσοντα* M, *ἐφηδρήσσοντα* A, *ἐφεδρήσοντα* edd. ante Steph., *ὑποδρήσσοντα* coni. Lennep, »ut sit quasi *θεῶν ὑπηρέτης* Mercurius«. In idem inciderat Hermann p. 12, qui Lennepium ideo tantum vituperat, quod hoc vocabulo »*θεῶν ὑπηρέτην* significari voluit. At neque hoc participium fungi potest substantivi officio, nec praesentis participium ad ea referri, quae facturus sit iussu Iovis Mercurius, sed pertinet ad praegressum *καλέσσας*: vocanti patri dicto audientem«. *ὑποδρήσσοντα* igitur recepit Lehrs. Aliter Graefius p. 244 »si negatur *ἐφεδρήσσειν* assidendi sensu, quod fieri nolim, legendum fortasse *ὑφεδρήσσοντα* de Mercurio, in inferiori loco, ut ministrum decebat, sedente. Idem alio verbo volebat Lennep.« Vocabulum in suspicionem vocabat etiam Bekker, cuius haec est nota: »Vulgata verbi forma Nonnus utitur (11, 127 et 148. 20, 36. 26, 332. 39, 91) eique insidendi, ut par erat, non assidendi potestatem dat. assidere enim est *παρεδρήσσειν* 9, 112«. [ubi tamen nunc ex Hermanni emendatione *παραδρήσσουσα* editur]. Tournier p. 17 *ἐπεγρήσσοντα* coniecit, quo vocabulo sicut etiam voce *ἐπεγρηγορώς* animi attenti hominem recte designari putat. Ego nihil mutavi, poterat enim *ἐφεδρήσσω* assidendi significationem habere non aliter atque *ἐφεδρεύω*.; — *προσεννεπεν* MW, *προσέννεπε* P, *προσένεπεν* Q; *ἑρμάωνα* MC; — 71 *εἰ τινα που* M; *παρϊδαῖοι ῥεέθροις* M, unde *Ἰδαίοισι* pro *Ἰδαίοιο* scribendum esse dubitanter coni. Tournier p. 17.; *ἰδαίοις* G; — 72 *πάρον* M; verba *τὸν ἀγλαὸν ἡβητῆρα* om. M, qui eorum loco ex superiore versu *παρϊδαῖοι ῥεέθροις* habet.

τιν' pro τὸν vitiosa elisione coni. Hermann p. 7, recepit Lehrs, improbavit Schneider p. 434 »nam versus per se spectandus et ita explicandus est ac si dixisset poeta: Πάριν λέγω, τὸν ἀγλαὸν ἠβητῆρα, 'Paris est, splendidus ille iuvenis, quem dico'« — ἡβητῆρα ACLNP; — 73 κατουρεα M; — 74 κείνω M, κοίνω P, κοινω man. pr. in V, κοί^ει^νω S; ὅπαζε M; δε M; — 75 κεκλεο M, κέλεο A ante corr. CLQ, κέλεω NR; και M; ξύνοχλην M, unde ξυνοχήν Bekker. συνοχήν codd. dett. et edd. ante Bekker. fort. recte (sed cfr. v. 266), nisi quod συνωχήν Q. — βλεφάρων ξυνοχὴν male per 'superciliorum nexum' verti, cum vox βλέφαρα nusquam superciliorum notionem continuerit, contendens, Tournier p. 18 pro ξυνοχήν διοχήν coniecit et per βλεφάρων διοχήν ipsos oculos designari voluit; και M; κύκλεα G; προσώπον M; — 76 ἠδὲ ML; διακριθεῖσα CLNQR, quare male Hermann p. 12 »Dubitari fortasse poterit etiam v. 75 de verbo διακρινθεῖσα, quod in duobus codd. διακριθεῖσα scriptum. Certe non male legeretur διαπροκριθεῖσα, ut apud Euripidem in Phoen. 222 est πόλεος ἐκπροκριθεῖσ' ἐμᾶς«. — φέρει sine causa coni. Graefius p. 244. — ὀπώρην M et edd. pleraeque inde a Bekkero, ὀπωπῆς, quod improbavit etiam Censor Gottingensis codd. dett., et edd. ante Bekker., etiam Iulien. — 76 κάρτος M Bekker. Lehrs. (Ego malim κῦδος). κάλλος codd. dett. et rell. edd., etiam Iulien, qui vertit »Quae autem iudicata fuerit ferre percelebrem adspectûs Pulchritudinem praestantioris, illa habeat et ornamentum Amorum«. Bekkerum secutus est Lehrs, qui vertit »Ea autem quae diiudicata fuerit auferre insignem fructum, victoriam praestantioris habeto et decus Amorum«. Comma, quod vulgo post κάλλος erat, post ἀρειοτέρης transtulerunt Lennep et Dorvillius. κόσμου M; ἐρώτων M Bekker, Iulien, Lehrs; ὀπώρης codd. dett. et rell. edd. — 78 ὃ ego scripsi, ὁ codd. et edd.; ερμάων M; πατην M; επέτελλε M, ἐπέτελε Q; — 79 ἀτὰρ CLNPQS, ὃ, quod recepi, MLNPS et ed. Porti, ὁ rell. codd. et edd.; πιθείσας G; σύνησι πιθήσας add. M 3 in M; — 80 ὅδον ηγεμόνευε και ουκ ἀμεληςε M; ἡγεμόνευε C; εἴσοδον ἡγεμόνευε, καὶ οὐκ ἀμέλησεν ἀέθλων coni. Tournier p. 18 de εἴσοδος vocis significatio lectores ad hanc Disseni notam relegans: »ἵππιαι ἔσοδοι sunt ἱππικαὶ ἅμιλλαι. Ac proprium εἰσέρχεσθαι de iis qui stadium aut hippodromum intrant ad certamen. cfr. Pyth. V 116. Sophocl. Elect. 700 et Pausaniam multis locis« (Disseni nota ad Pind. Pyth. VI 50). Schneider in rec. p. 197 εἰς ὄρος Collutho magis convenire dixit. — 81 πᾶσαν δὲ A (sed ν induxit m. sec.) CQ, πᾶσαν

δε L; πᾶσαν δὲ P, πᾶσαν δὲ S, πᾶσαν δὲ W; δελωϊτερην M; διξετο M; δίζετε C ante corr. Pleonasmum intolerabilem, qui est in λωϊτέρην καὶ ἀμείνονα, remoturus, Tournier p. 18 ἀμύμονα pro ἀμείνονα coniecit, recte refutatus a Schneidero, qui in rec. p. 197 comparat Hom. Od. α 376 δοκέει τόδε λωίτερον καὶ ἄμεινον et plura scire cupientem relegat ad Haasium (ad Xen. de rep. Lac. p. 164) et Lobeckium (Aglaoph. p. 1093). — De vv. 80. 81 haec Lennep: »πᾶσα δὲ λωιτέρην καὶ ἀμείνονα δ. μ.] Vulgo de tribus deabus intelligunt, quarum quaeque sollicita admodum erat de forma pretiosissimarum vestium aliarumque rerum ad mundum muliebrem spectantium adiumento ornanda, ut ita delicatuli pastoris arbitrio reliquis pulchrior diceretur et splendidum illud donum obtineret. Quod si tamen haec Coluthi mens fuisset non inmerito negligentiae crimen in eum impingeres, quod, nulla Iunonis aut Minervae ratione habita, unius Veneris ornatum solummodo describat et sic lectorem, qui non unius Veneris, sed trium dearum ornatum descriptum iri exspectabat, decipiat. Hinc de sola Venere quippe cui potissimum conveniret bellus iste delicatarum puellarum mundus, interpretari malo et deleta distinctione cum sequente versiculo ita coniungere:

πᾶσα δὲ λωϊτέρην καὶ ἀμείνονα δίζετο μορφὴν
Κύπρις μὲν δολόμητις ἀναπτύξασα καλύπτρην·
καὶ περόνην κ. τ. λ.«

Contradixit, quod mireris, etiam Harlesius »equidem v. 79 de deabus omnibus intelligo. nec Coluthus negligentiae adcusandus mihi videtur, quod Veneris, quae tamen primas quasi partes in hoc poematio habet, ornatum, quam ceterarum dearum, uberius describit. Atqui singulas de ornatu sollicitas fuisse, et tales fictas fuisse a poeta, patet ex versu 132«. Barbarum Lennepii commentum etiam Iulien repudiavit, qui tamen in commentario aliquot versus — nescio unde — excidisse putavit, quibus de Iunonis atque Minervae exteriori cultu egerit poeta. Qua suspicione mihi non videtur opus esse. — **82** χρύπρις C ante corr.; δολομῆτις αναπτύξασα M; ἀναπήξασα L; καλύ////ην M, ubi duae tantum litterae erasae sunt, fuerat καλύπτην. **82. 83** περόνην (pro περόνῃ) κομάων (pro κόρυμβον) et χαίτην (pro δειρήν) codd. et edd. omnes. »Mancum esse locum vidit Wernikius collato Nonn. 32, 15 καὶ περόνῃ (vulg. περόνην [quam lectionem servavit etiam Koechly]) συνέεργε νέου κληῖδα χιτῶνος καὶ πλεκτὴν θυόεντι κόμην ἐδίηνεν ἐλαίῳ« Bekk. Qui versus

nunc in Koechlyi editione recte, ut videtur, divulsi alius alio loco leguntur. Hermanno tamen p. 12. 13 Wernike hoc ipso loco comparato paene probavit mutilum esse Colluthi textum vulgatum, praeterea »in cod. Mut. quod legitur, *καὶ πτερὸν ἰθυνθέντα*, etsi videri potest ex *καὶ περόνῃ θυόεντα* corruptum esse, tamen ut in loco, in quo sine librorum auxilio nihil certi afferri potest, non omnino spreverim. Nam, ut post *καὶ περόνῃ* exciderint similia illis apud Nonnum, nihil impedit quin deinde tale quid dederit Coluthus:

καὶ πλόκον ἰθυνθέντα διαστήσασα κομάων,

quod ipsum videri potest expressum esse ex Nonni verbis eodem loco v. 12 *πολλάκι δ' ἰσάζουσα καθειμένον ἄχρι μετώπου πλαζομένης ἔστησε μετήλυδα κόσμον ἐθείρης.*« Qui locus nunc longe aliter legitur apud Koechlyum. Colluthi locum sanissimum esse putavit Schneider p. 434. 435; »nam *περόνη* vox etiam ad capillos transferri potuit, ut factum in cognata voce *πόρπη* apud Lucian. de dom. 7: *πόρπη τις ἢ ταινία τὸ ἄφετον τῆς κόμης συνδέουσα*. [Ubi tamen post *πόρπη* comma poni posse vidit Tournier, p. 20, qui aptius confert Verg. Aen. VII 815—816 »Ut fibula crinem Auro internectat.«] Quod autem Graefio offensioni fuerunt coniunctae voces *πλόκαμος* et *χαίτη*, non faciunt quidem multum ad defendum duo Hesychii loci (nam duo sunt, non unus), quos attulisse Juliano laudo vertit Hermannus [p. 13]: *πλόκαμοι· κόνδυλοι τριχῶν πεπλεγμένοι*, et: *χαίτη· ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου θρίξ*, quibus non probatur, quod probari putabat Julianus, non synonyma esse *πλόκαμος* et *χαίτη*, ut utraque vox coniungi possit. poterat, ut quod volebat probaret, priori Hesychii glossae apponere aliam eiusdem lexicographi hanc: *χαῖται· αἱ κεχυμέναι τρίχες*, sed praestabat admonere loci Homerici, Il. 17, 51 *αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι πλοχμοί θ' οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.*«

Melius, puto, de hoc loco sentiebat Graefius p. 244: »Coluthum ex allato Nonni loco emendare debebat Wernikius. Admodum enim suspectus genit. *κομάων*, ante *πλοκάμους* v. s. et *χαίτην*, et qui v. 134 acute emendabat *κόσμον ἐθείρης* (et acutius f. cens. Hal. *κόσμια χαίτης*) non videbat, ineptum *χαίτην* v. 83 e v. 133 emendandum esse? Quis enim sic iungat *πλοκάμους* et *χαίτην*, etsi Jo. Gaz. v. 224 non multo melius *πλοκάμους* et *κόρσην* iunxit. Jam *πλοκάμους* facile mutes in *παλάμας*; sed l. l. 133 s. una cum Nonno monstrat, scribendum esse:

καὶ περόνῃ θυόεντα διαστήσασα χιτῶνα,
χρυσῷ μὲν πλοκάμους, χρυσῷ δ' ἐστέψατο δεῖρην.

Verba *ΚΟΜΑΩΝ* et *ΧΙΤΩΝΑ*, *ΧΑΙΤΗΝ* et *ΔΕΙΡΗΝ* non magis discrepant, quam quae infra v. 374 confusa vides *γυναῖκας* et *κολώνας*. Et sic in extremis vocabulis ap. Nonnum saepissime peccatum.« — Hinc *δείρην*, in quod et ipse incideram, recepi (licet dubitaverit de hac voce Tournier p. 21), nimis enim videbatur capillorum mentio ter repetita, et vv. 134—135 idem flagitant. Caetera Graefii coniectura minus apta videtur, quis enim umquam fibulae ope solvit vestem? In reliquis Tournerium secutus sum, qui p. 19—21 in M libri scriptura *περόνῃ θυόεντα* latere Hermannum secutus monuit, simulque adiectivo masculini generis, *θυόεντα*, substantivo feminini generis *περόνην* paulo insolentius coniuncto offensus, *διασχήσασα* pro *διαστήσασα* et *κόρυμβον* pro *κομάων* scribendum esse vidit collato Athenaeo XII p. 526 A *διησκημένοι τὰς κόμας χρυσῷ κόσμῳ*. — **85** *δε* M; *ερωτας ἀνηστησεν* M; — **86** *ἀγων* M, *ἀγὼν* ex *ἄγων* C, *ἄγων* ALNQR et aliquot edd. vett.; *ἄγ' ὦ* pro *ἀγών* coni. Lennep; apte, iudice Harlesio. *περιπτύξασθαι* CQ, *περιπτύξα-ε-σθαι* N; — **87** *ἀγλαΐαι με διακρίνουσι προσώπων* codd. dett. et edd. ante Lehrs., qui ex Hermanni coniectura, in quam et ipse incideram, *διακρινέουσι* edidit. Structuram plane inficetam esse ratus *σήμερον ἀγλαΐαις με διακρίνουσι προσώπου* coniecit Lennep, collato v. 253. — Cum in M *αγλαΐα με διακρίνουσα* scriptum extet, nescio an *ἀγλαΐῃ με διακρίνουσα* scribendum sit, lacunae signis post hunc versum positis. — **88** *τινι* M; *βοκουλος* C ante corr.; *οὗτος* bis habet S; *ὀπάσσῃ* (*η*) codd. dett. et edd. ante Bekkerum, *ὀπάσσει* M et rell. edd. — **89** *ιερὴν ενέπουσι* M, *ἐνέπουσι* (σ) C; *τιθήνην* W; — **90** *δε* MC; *μεθέσπειν* L; *και* M; — **91** *βασιλεῖαν ἀεὶ καλεουσιν* M; »valde languet *ἀεὶ* in his verbis, ut non dubitandum videatur, quin genuina scriptura sit *ἐπικλείουσιν*.« Hermann p. 13. — **92** *ἀναλκις* M; *ἐὴν* L, *ἑὴν* A; *ἔην* huic loco parum aptum ex Homero (Il. E 330): *ὁ δὲ Κύπριν ἐπῴχετο νηλέϊ χαλκῷ Γιγνώσκων ὅτ' ἄναλκις ἔην θεὸς* sumptum esse monuit Lennep. — *βασιλείων* C; — **93** *κοιρανοίην* Q; *οὐδεγχος* M, *οὐδ' εὖχος* PSVW; *οὐδ'* codd. et edd. ante Lehrs. »Nisi paulo longius a vulgata aberraret, fere crederem Coluthum dedisse — *οὐ βασιλήων*

κοιρανίην, οὐδ' εἶχον Ἀρήιον ἐς βέλος ἀλκήν.

Excitavit potissimum hanc in animo meo suspicionem structura paulo rarior, qua tria minimum nomina *κοιρανίη*, *ἔγχος* et *βέλος* ab unico *ἕλκειν*, quod vix ulli horum recte conveniat, pendent. Cum tamen eiusmodi structurae tum etiam apud alios auctores, tum apud ipsum nostrum poëtam inveniantur, ut v. 34 *οἷος δ' οὐ κυνέην*, *οὐ δήιον ἔγχος ἀείρων*, si cui secus videatur, hanc coniecturam in spongiam abire facile patiar, nec invitus ibo in sententiam viri summi J. Ph. D'Orville, qui super hoc loco haec inter alia ad me. Versu, inquit, 91 non ausim mutare *ἔγχος*; *βέλος ἕλκειν*, ut *ξίφος*, recte dici videtur. Porro notum est, pluribus substantivis subiici verbum non stricte, sed vicino quodam sensu istis accommodandum.« De vv. 92. 93 haec Hermann p. 13: »non sunt illa quidem sic dicta ut valde reprehendi possint: sed tamen huius sectae poeta maluisset *οὐκ ἔγχος Ἀρήιον* scribere. Duo codd. *οὐδ' εὖχος* praebent, unde quis non facile sibi persuadeat scribendum esse: *οὐ βασιλήων*

κοιρανίην οὐδ' εὖχος, Ἀρήϊον οὐ βέλος ἕλκω.

Nam ad *ἔγχος* si adiicitur *βέλος*, nihil id est nisi quod iam dictum erat: regum vero duo praecipua sunt, imperium et dignitas.« Contra Schneider p. 435; »Qui *ἕλκω* etiam ad *κοιρανίην* trahi posse putant, vereor ne zeugmatis figurae fines multo latius patere sibi persuadeant quam credi par est. equidem putaverim Colluthum scripsisse *οὐ βασιλεύω κοιρανίην*. nam figurae etymologicae, quam Lobeckius dicit, locum hic esse ita ut adiectivum omitti possit, eo patet quod *βασιλεύειν* quidem dici potest Venus (ut *βασίλεια* cum alibi audit, tum apud ipsum Colluthum v. 26) sed non potest dici habere *κοιρανίην*, ut potuit Juno v. 89. nimirum verbum *βασιλεύειν* paulo latiorem habet ambitum quam *κοιρανίη*, ut adiectivo addito non opus sit. Cfr. Lobeck. Paralip. p. 503. Sed *ἔγχος* non mutaverim cum Hermanno, qui duobus codicibus iisque non optimis obsecutus commendavit *οὐδ' εὖχος*, *Ἀρήϊον οὐ βέλος ἕλκω*, nam *ἔγχος* si adiciatur *βέλος*, nihil id esse nisi quod iam dictum sit. nam *βέλος* in ea locutione sagittam significat (*τόξον* v. 95) ut docet Nonn. Dionys. 15, 245. 16, 2. 17, 109. 28, 117, 262. 29, 164. 37, 732. 39, 322. 40, 540. ad *ἔγχος* autem recte referri *ἕλκω* docet Eurip. Rhes. 576 *ἐφ' ᾧπερ ἔγχος εἵλκυσται τόδε.*« Ego, cum olim offensus etiam praesenti *ἕλκω* post imperfectum *ἔην* parum eleganter posito, *εἶχον* pro *ἕλκω* ex vv. 95. 96 coniecissem, nunc

Schneiderum secutus sum, nisi quod cum Lehrsio *οὐκ* pro *οὐδ'* praetuli. — **94** *ἀλλατὶ δειμαινω* M; *ἀντι* M; — **95** *θοὸσ* M (corr. M 2) *ἔχγος* M. (corr. M 1); *δεσμὸν ἐρώτων* add. M 3 in M. — Post hunc versum Lennep excidisse quaedam suspicatus est, »cuius loco cestum habere et stimulis amoris se homines agitare adfirmat Venus. Eo nos ducere videtur particula *μὲν* versu 92, quam hic omnino, ut opinor, comitari debet *δέ*. Quod si verum, vix dubito, quin simul sit legendum *μελίφρονα θεσμὸν ἐρώτων* versu 93. Ut autem robur accedat coniecturae praecedenti, addam locum plane geminum ex nostro poëta v. 161

ἀντὶ μὲν ἠνορέης ἐρατὴν παράκοιτιν ὀπάσσω
ἀντὶ δὲ κοιρανίης Ἑλένης ἐπιβήσεο λέκτρων.«

Lennepii *θεσμόν* probavit Hermann p. 13, cui etiam de lacunae suspicione persuasit Lennep, »praesertim Nonnum XXXV 168 comparanti:

ἀπτόλεμος γὰρ
Κύπρις ἀριστεύει πλέον Ἄρεος, οὐδὲ χατίζει
ἀσπίδος, οὐ μελίης ποτὲ δεύεται· ἀμφότερον γάρ,
ἔγχος ἐμὸν πέλε κάλλος, ἐμὸν ξίφος ἔπλετο μορφή,
καὶ βλεφάρων ἀκτῖνες ἐμοὶ γεγάασιν ὀϊστοί·
μάζος ἀκοντίζει πλέον ἔγχεος.«

θεσμόν, quod etiam Lehrs recepit, Julianum secutus reieci, licet et apud Musaeum (v. 147) et apud Nonnum 47, 270 *μελίφρονα θεσμὸν ἐρώτων* (cfr. Dion. 5, 96. 16, 242) legatur; apud hos auctores enim amoris mysteria significat *θεσμὸς ἐρώτων*, et numquam pro cesti appositione usurpatur, quod et hoc Colluthi loco et infra v. 157 factum esset. — **96** prius *καὶ* om. C. Graviter iudice Hermanno (p. 14) corruptus est hic versus »in quo si *ἀντὶ αἰχμῆς κεστὸν ἔχω* coniungenda sunt, quis non videt inepte adiici *καὶ κέντρον ἔχω καὶ τόξον ἀείρω*? sin excidit aliquid ante *κεστὸν ἔχω*, quis non potius teli genus, ut in reliqua parte versus, commemorandum fuisse intelligat? Et tamen, nisi fallor, omnia sincera sunt, modo recte interpungantur: *ἀντὶ μὲν αἰχμῆς,*

ὡς θοὸν ἔγχος ἔχουσα μελίφρονα θεσμὸν ἐρώτων,
κεστὸν ἔχω· καὶ κέντρον ἄγω καὶ τόξον ἀείρω
κεστόν.

Pro cuspide, inquit, cingulum, hastae instar foedera amoris habens,

teneo: et spiculum agito arcumque tollo cingulum. Sic patet non opus esse ut μὲν habeat particulam respondentem. Non potuit enim inferri δέ, sic conformata oratione: sed deberet inferri si procederet compositio verborum ita, ut instituta erat: ἀντὶ μὲν αἰχμῆς κεστὸν ἔχω, ἀντὶ δὲ κέντρου, καὶ ἀντὶ τούτου κεστὸν ἔχω· ἀντὶ δὲ τόξου, ὁμοίως.« Hermanni coniecturam recepit Lehrs, improbavit Tiedke in Herma XIII p. 352, cuius haec sunt verba: »Quem autem stimulum quemve arcum Venus appellaret, nisi ipsum cestum? quae quidem paullo ante lusum amorum quasi hastam se gerere praedicaverat. Quod cum recte, ut mihi quidem videtur, Hermannus perspexisset, neglecta resumptione, verba sic inter se cohaerere indicavit: ἀντὶ μὲν αἰχμῆς — κεστὸν ἔχω· καὶ κέντρον ἄγω καὶ τόξον ἀείρω κεστόν, quem sermonem Nonno eiusque sectatoribus tantum discrepare puto, ut una littera mutata κεστὸν ἐγὼ καὶ κέντρον ἄγω καὶ τόξον ἀείρω i. e. cestum ego et tamquam stimulum gero et arcum tollo (cfr. Dion. XIX 236 χειρὶ μιῇ καὶ κίσσον ἔχων καὶ θαλλὸν ἐλαίης; XXXVIII 286 ἀμφοτέρους καὶ Νεῖλον ὁμοῦ καὶ βότρυν ἀέξων. Par. N 43 νίψον ἄναξ καὶ χεῖρας ἐμὰς καὶ κυκλάδα κόρσην. Paul. Sil. Descr. m. eccl. I 138 δεινὸς ἀνήρ, καὶ κέντρον ἑλεῖν καὶ σχῆμα χαράξαι). Nec tamen repugnem, si quis ita servet resumptionem, ut scribat κεστὸν ἔχω καὶ κέντρον ἐγὼ καὶ τόξον ἀείρω, quae eadem verborum collocatio est atque Dion. XXXV 44 ξεῖνον ἔχω καὶ ἄπιστον ἐγὼ πόθον.« Priorem Tiedkii coniecturam ut simpliciorem recepi; sed praeterea v. 94 fortasse γὰρ pro μὲν scribendum est. — Corruptum esse φιλότητος ἐμῆς ἐμὸν οἶστρον plerique critici consentiunt. Atque φιλότητι μεμιγμένον οἶστρον vel φιλότητος ὀνήσιμον οἶστρον coniecit Lennep, ἐμῆς νέον οἶστρον Dorvillius, qui tamen pronior erat ad vulgatam retinendam, elegantiam in repetione quaesivisse poetam ratus. φιλότητος ἐνηέος οἶστρον corr. Ruhnken collato Gregorio Nazianzeno (ὑποθῆκαι παρθεν. p. 18 ed. Hervag.): Καιρὸς δ' αὖ φιλότητος ἐνηέος ἐστὶν ἅπασιν Ἠερίοις ἀλίοις τε καὶ ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν ὁδεύει. — »Si quid mutandum, ex Nonni Dionys. XL 96 ἄλλον ἐγὼ γλυκὺν οἶστρον scripserim φ. ἐ. γλυκὺν οἶστρον ἑλοῦσαι. Cfr. Nonnus II 23 οἶστρον ἑλὼν πτολέμοιο« Wernike ad Tryphiod. p. 152. Vulgatam retinuerunt Harles et Julien, secutus hic Bekkerum, cui lusisse videbatur poeta similiter Nonno 16, 88 αὐτὸς ἐμοῖς ὤμοισιν ἐμὴν Νίκαιαν ἀείρων. »At haec valde diversa sunt, quodque apte dixit Nonnus, frigidum esset apud Coluthum. Hunc oportebat gravius quid praedicare de oestro amoris,

ut eum non leviora vulnera facere quam Martis tela, sed ea tamen non, ut illius, mortifera, diceret. Ego illa duo verba nihil nisi discrepantiam scripturae esse puto, quum alii scriberent *φιλότητος ἐμῆς οἶστρον*, alii *φιλότητος ἐμὸν οἶστρον*. His in unum coniunctis expulsum est adiectivum. Videtur mihi poëta scripsisse *φιλότητος ἐμῆς βαρὺν οἶστρον ἑλοῦσαι*.« Haec Hermann p. 14 cuius coniecturam praeeunte Lehrsio recepi. Quam tamen longius a tradita scriptura recedere putans *ἔρον* pro *ἐμὸν* scripsit Tournier p. 21 simul in eodem versu *ἑλοῦσαι* mutans in *ἔχουσαι*. — *ελοῦσαι* M, *ἐλοῦσαι* Q; — **98** »Alibi lectum *πολλάκις ὠδίνουσι καὶ οὐ τίκτουσι γυναῖκες*. Haut sat scio, an apud magnum Homeri Scholiastam.« Dausqueius. »Unde vero hanc scripturam hauserit, haud equidem exploratum habeo. Apud Eustathium haec legi sub Coluthi nomine falsum existimo; nec etiam tanti est, cum vulgata sine dubio a Colutho sit profecta, et altera longe venustiorem sensum fundat. Opponuntur hic *ὠδίνειν* et *θνήσκειν*, quemadmodum cestus et arma paulo ante, quorum his saepe misere pereunt in bello homines, cesto vero tantum illud *πικρὸν*, quod amori inest, sentiunt, quod non ineleganter *ὠδίνειν* dixit.« Lennep. Tournier p. 21 hoc loco ubi de amoris effectu agatur, verbo *ὠδίνουσι* nihil nisi parturiendi notionem inesse posse ratus et omnes amoris molestias a poeta designatas esse sibi persuadens, *πολλάκι μοχθίζουσι* scribendum esse coniecit. — **99** *τοῖς εφεσπομένη ῥοδοδακτυλος ἔννεπε* M; *ἐφεπομένη* NPRSVW et fort. etiam C; *ἔνεπε* Q, *ἔνεπε* (ν superscr.) N; — **100** *οι δ'* M, *οἵ δ'* rell. codd. et edd., *οἳ δ'* ego; *μητρωῖης εpατης διοντες* M; *δἴοντος* (ε superscr.) A (in quo corr. glossator) Q; — **101** *φοιτῆρες* codd. dett. et edd. ante Stephanum; correxerunt etiam Falkenburg, Brodaeus, et Neander in margine. Loescherus vitiose *φυτῆρες* coni. et vertit: genitores; — *φοιτητῆρες* etiam M. *ἐπερρόωντο* M, *ἐπερρώ||οντο* A; *τιθήνη* M; — **102** *ὑπέδραμεν* M (in quo *ὑπέδραμεν οὔρος ἄκρην* additum est a M 3) CNPSW, *ὑπέρδραμεν* A, *ὑπερίδραμεν* G, *ὑπέδραπεν* L, *ἐπέδραμεν* Q, *ὑπέδραμον* V; *ὑπέδραμεν* etiam primae editiones. *ὑπερέδραμεν* coni. Falkenburg, Brodaeus, Neander in marg., et Dausqueius, recepit Portus. Lennep et rell. edd. Anonymi correctionem *ὑπερέδραμον* non de solo Mercurio, sed de deabus etiam dictum receperunt. — v. **103** omissus est in codd. dett. et edd. ante Bekkerum, qui eum ex M sumpsit; *ἔνθα* et *υποπρηωνος* M, quae tacite corr. Bekker; — *ερ* pro *ἐρίπνην* M, quod cor-

rexit Bekker ex Dion. XIV, 383 τρηχαλέῳ πρηῶνι περισκαιρουσαν ἐρίπνης et Dion. XVIII 81 [lege 61] ἀστιβέος πρηῶνα διαστείχοντες ἐρίπνης. — **104** χουρίζων δ' ἐνόμευε codd. dett. et edd. ante Bekker., nisi quod δ' ἐνόμευεν Q; — **105** ποιμένων MAQ *n*, in cuius margine correctum; corr. etiam Perdrier. θέκατέρωθεν M, θ' ἑκάτερθεν codd. dett. praeter R, qui δ' habet, et G, qui particulam omittit. Particulam θ' omissam in omnibus editionibus reduxit Lennep; »legend. ποιμαίνων δ' ἑκατ. distinctione maiori ante ποιμ. posita« Graef. p. 244; et idem coniecit Schneider p. 436; quibus obsecutus τε particulam ex unico, quo legebatur Colluthi loco amandavi. — επιπροχοῆσιν M; »Post ἀναύρου sustuli maiorem, quae in editis erat, distinctionem, ut ita cum sequenti versu coniungeretur.« Lennep. — **106** νοσφι μὲν αγρομένων M, ἀγρονόμων coni. Schneider p. 436, probavit Tournier, p. 22, vix recte, cum participium βοσκομένων in v. 107, ut etiam in v. 106 participium legatur, flagitare videatur. μὲν ex μὴ m. rec. in Q; αγελη M; πεμπάζεο A et m. pr. in Q; — **107** νοσφι M; διεμετρεε M (in quo πώεα μήλων additum est a M 3) διέμέτρεε π. μῆλων C; διεμέτριε A; vv. 106 et 107 in L sic in unum contracti sunt: νόσφι μὲν ἀγρομένων διεμέτρεε πώεα μῆλα. De vv. 106 et 107 haec Schneider p. 435. 436: »Miror in his tot criticorum ne unum quidem offendisse. nam quum Paris non oves solum, sed etiam boves pasceret, apparet πατρῷϊα μῆλα latiori significatione positum esse ut omnem Priami ληίδα significet. cui congruum est, quod Parim non solum βουκόλον Colluthus appellat v. 10, 72, 87, sed etiam μηλοβοτῆρα v. 5 et 158, Homerum secutus Il. 18, 529. nec desunt loci, ubi μῆλα boves et oves simul significant, ut Theocrit. 25, 119 et 281. ac vide Aristophanis Byz. locum apud Naukium p. 197 seq. iam vero quis adeo ineptum fuisse Colluthum putet, ut quum haec Priami μῆλα in genera sua dispescere vellet, non nominaret boves et oves (ut fecit incertus poeta ab Aristophane ladatus l. l. qui dicit μῆλα, βόας κεραοὺς καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας) sed post boves denuo inferret πώεα μήλων? Huic vitio — nam vitium profecto est — ita facillime mederi quis possit, ut restituta Homerica clausula (Il. 11, 696. 15, 323. Od. 12, 299) scribat διεμέτρεε πῶυ μέγ' οἰῶν, ubi elisio quae est in voce μέγα, abhorrens illa a Colluthi usu, excusatur iis, quae diximus ad v. 365, pag. 410. [»Nam quum aliorum locos poetarum in rem suam converterent huius sectae poetae, saepe desciscebant ab iis legibus quas ipsi sibi scripserant et alibi religiosissime observabant«] equi-

dem tamen vix dubito, quin latius ulcus serpserit. nam qui similia anaphorae exempla apud Colluthum contulerit v. 245:

> *ἄνθος ἀνηέξησε παραίφασιν Ἀπόλλωνι*
> *ἄνθος ἀριζήλοιο φερώνυμον ἡβητῆρος,*

et v. 349:

> *ἀστέρες ὑπνώουσι, καὶ ἐν σκοτέεσσιν ἰαύει·*
> *ἀστέρες ἀντέλλουσι, καὶ οὐ παλίνορσος ἱκάνει,*

ubi alterum versum alteri patet examussim [??] respondere, nonne patebit hic quoque simile poetae consilium fuisse, quum certe verba *νόσφι δὲ βοσκομένων* accuratissime iis respondeant quae eodem sunt alterius versus loco? ac licuit poetae scribere: *νόσφι δὲ βοσκομένων διῶν ἠρίθμεε πῶυ.* hoc igitur vel simile quid Colluthum dedisse persuasum habeo.« Schneideri ratiocinationem qui probavit, Tournier p. 22 *νόσφι δὲ βοσκομένης διεμέτρεε πώεα ποίμνης* scribi iussit, collato Nonno Dion. XXXVII 51 *καὶ πολέες σφάζοντο βόες καὶ πώεα ποίμνης.* — Ego vulgatam retinui, cum etiam v. 114 *καὶ ταύρων ἀμέλησε καὶ οὐκ ἐμπάζετο μήλων* eadem vocabula, quibus iuxtapositis offensus est Schneider, socientur, et verbum *ἐδόκευε* v. 263 existimandi, v. autem 264 videndi significatione a Collutho usurpatum probet Schneiderum eo non debuisse offendi, quod *μῆλα* v. 104 totam Priami *ληίδα*, quarto autem abhinc versu oves solas significet. Praetera eadem versus clausula legitur apud Nonnum Dion. 24, 223 *πυκνὰ δορικτήτων ἱερεύετο πώεα μήλων.* Iniuria etiam *ἠρίθμεε* pro *διεμέτρεε* substituit Schneider, scilicet ut eandem fere significationem atque praecedentis versus verbum, *πεμπάζετο*, huius quoque versus verbum habeat. Est enim *διεμέτρεε* et hic et ubi eodem versus sede legitur v. 237, oculis dimetiri, ut recte ibi vertit Lehrs, cum v. 107 dividendi vel curandi significationem huic vocabulo male interpretes tribuissent. Alteram Schneideri coniecturam *διεμέτρεε πῶυ μέγ' οἰῶν* improbavit Ludwich Symb. crit. p. 31 propter viciosam elisionem, quae argumentis a Schneidero allatis vix excusetur. — **108** *καιτις* M, *καὶ τὶς* C, *καί τις* S, *καί τι* W, et *τί* habet etiam P in marg., *καί τι* et in fine versus *δόρυ* edd. vett.; *ὀρεσσ.* — *χιμαίρης* add. M 3 in M; *δορή* MACLN, *δόρυ* (ῐ superscr.) S, *δορυ* V, *δόρυ* (ϊ superscr.) W, *δορί* P (*δόρυ* in marg. m. 2) *δορῆ* Q. *καί τις* et *δορή* receperat Lennep ex libris et ex Falkenburgii, Brodaei, Neandri (in marg.) Stephani et Anonymi coniectura.

»Aliter tamen visum cl. D'Orvillio. *Τι*, inquit, et *ἐκκρεμὲς* substantivum sui generis requirunt. Id *δέρας*. Durum mihi videtur *ἐκκρεμὲς* adverbii loco interpretari. (Ita enim Brodaeus et Dausqueius ceperunt)« Lennep. *ἐκκρεμὲς* vix adverbii vice fungi posse ratus, Tournier p. 22. 23 *καὶ οἱ ὀρ. δέρος* coni. et *καὶ οἱ* etiam ex Nonno Dion. I. 74. II 34. IV 392 attulit. Praeterea *ὀρεσαύλοιο* AQ et P ante corr.; *μετύσυσθε* pro *μετόπισθε* affert Lennep ex V, ex quo ego nihil enotavi. — **109** *ἐκκρεμες ἠάρητο* M; *ἐκκεμὲς* C ante corr., *ἐκκριβὲς* (μ supra) R; *αὐτῶν* C; *απτετο* M; an scribendum *ἥπτετο*? — **110** *ποιμαινίῃ* NR, *ποιμενικῇ* coni. Hemsterhus. ad Lucian. T. I p. 257.; *βοῶν* om. Q; *ὑπέκειτο* codd. et edd.; *ἐλατῆρα καλαύρωψ* M; *καλάβροψ* codd. dett. et edd. ante Bekker., qui *καλαῦροψ* scripsit ex Dorvillii et Dausquei correctione. Alteram formam frustra defendit Lennep in Animadversionibus. — Praeterea *ἀπέκειτο* coni. Schneider, de quo vide infra. — **111** *επει* M, *ἐών* codd. dett. et edd. ante Lehrs. qui *ἐπεὶ* Hermanno et Schneidero quoque probatum recepit; *ἐῆς* pro *ἐών* coni. Lennep. — *σήραγγος* coni. Graefius, probaverunt Hermann et Schneider, recepit Lehrs; *σύριγγος* codd. et edd. ante Lehrs.; *ἐσῆθεα* M; *βαιον* M, *βαιόν* Bekker et Schneider, *βαιός* codd. dett. et rell. edd., etiam Iulien, qui *βαιόν* in nullo codice extare falso putabat, et Lehrs, qui *βαιός* retinens Hermanno obsecutus est. — *ὀδεύων* AQS. — **112** *αγροτέρην* M, *ἀγροτέρην* codd. dett. et edd. ante Lehrs., qui *ἀγροτέρων* recepit ex Graefii coniectura, quam probaverunt etiam Hermann et Schneider. *λιγυρῆν* M; *ἀοιδήν* om. M; — **113** *πολλακι* M; *ενσταθμοισιν ὀδευων* M, *ἀείδων* rell. codd. et edd., *ἰαύων* Schneider; *ἐνιστ.* CN; — **114** *ἀμελησε καὶ ουκεμπάζετο* M; — **115** *ἐνθεν* M, *ἔνθεν* (α supra) P (in quo corr. m. 2.) W; *ἔνθεα* SV, *ἔνθα δ'* coni. Lennep, Schneider; *ἐνθάδ'* Hermann, Lehrs; *ἐχων* M; *καὶ* codd. et ante Brodaeum, Falkenburgium et Neandrum (qui corr. in marg.) editi; *ηθεα* M; — **116** *και ερμάωνι φιλην* M; *ἑρμάωνι* C; *ἀνεβάλετο* M, et W ante corr. De versibus **111**—**115** haec Graefius p. 245: »Hic primum v. 110 nihil videtur nisi corruptio versus 114. Mirandum tamen, utrimque similem versum subsequi, 111 et 115, et variari etiam vv. 110 et 114 in nonnullis ita, ut de duplici poetae recensione non temere cogitare possis. Quod si negatur, alterum de duobus distichis aliunde irrepsisse censendum erit. Tueri utrumque is demum poterit, qui v. 110 ita immutaverit, ut a v. 114 satis recedat, sed et sui satis similis

maneat: in quo Wernikius [qui σπήλυγγος ἐς ἔνδια coniecerat, apponens Nonn. 22, 145 ἔνδια λόχμης. Paraphr. 12, 11 (51) ἔνδια κώμης, 14, 2 (8) ἔνδιον αὐλῆς. Oppian. Hal. 4, 371 ἔνδια πέτρης] praeivit, non tamen suspectum βαιόν vel βαιός emendans. Et sane mutari omnia possunt, ut: σπήλυγγος (v. σήραγγος) ἐς ἠθάδα θῶκον (v. βάθρον) ὁδεύων, vel: σπήλυγγος ἐς ἔνδιον ἁβρὸς (v. οἶος) ὁδεύων, vel: σύριγγος ἐς ἡδέα ῥυθμὸν ὁδεύων, v. σύριγγος ἀήθεος ἦχον ἀμείβων, alia; sed his nullus probabilitatis color inest, etsi σπήλυγγος mentionem facerent plura veterum loca, laud. ap. Hemsterh. ad. Lucian. T. I. p. 252, et artis adeo monumenta, in quibus Paridis iudicium expressum est. Superest, ut videas, an integriore versu 114 in locum corrupti v. 110 recepto, et servato versu 111 versum 115 post v. 112 collocare liceat. Verum partim operosum hoc est, partim nondum satisfacit, quia sic ante v. 116 desideratur versus huius modi:

σιγὴ δ' ἦν ἀν' ὄρος, σιγήσατο πώεα μήλων,
οὐ κύνες ὠρύοντο, καὶ οὐ μυκήσατο ταῦρος.

Sed his omnibus medetur id, quod priori loco suspicati sumus, si praeterea illa cod. Mut. lectio, quae ad v. 110 affertur, ad v. 114 transfertur, ut iam post v. 9 sequantur vv. 112. 113 et deinde sic legatur:

τοῖος ἐπεὶ σύριγγι, κατ' ἤθεα καλὰ νομήων,
Πανὶ καὶ Ἑρμάωνι φίλην ἀνεβάλλετο μολπήν,
οὐ κύνες ὠρύοντο καὶ οὐ μυκήσατο ταῦρος.

nisi pro ἐπεὶ malis ὅπου. Eadem coniunctio cum seqq. locum habet, admissa Lennepii coniectura ἔνθα δ' ἔχων σύριγγα, κατ' ἤθ. quae et ipsa ex parte Cod. nititur (v. 114) ita ut ἔνθα sit u b i aut q u a n d o, etsi id Lennepius non videtur voluisse. Similem coniunctionem duobus duris et a Colutho alienis apostrophis εὖθ' ὅγ' ἔχων infeliciter tentabat Censor Hal. l. l. Iam si ponimus v. 110 verum esse τοῖος ἐπεί, et v. 114 ἔνθα δ' ἔχων, videmus utrumque distichon coire cum v. 116, ut sic quoque illa suspicio de duplicis recensionis vestigio augeri videatur. Sed simul ambiguum est, utrum v. 115 an v. 111, pro novissima recensione recipere praestet. Posteriorem qui praeferat, ei ἀγροτέρων καλάμων ut scribat, suadeam«. Contra haec somnia Hermann p. 15 sic disputavit: »De multis quae hic molitus est Graefius, illud aliquam veri speciem habet, quod duplicis recensionis sibi visus est vestigia deprehendisse.

Sed tamen, si quid video, faciliore opera res expediri potest. In primo horum versuum cod. Mut. *τοῖος ἐπεί.* Ut videtur, etiam *βαιόν*, quod non praetulerim vulgato. Scribendum videtur:

τοῖος ἐπεὶ σήραγγος ἐς ἤθεα βαιὸς ὀδεύοι
ἀγροτέρων καλάμων λιγυρὴν ἐδίωκεν ἀοιδήν.

Ἀγροτέρων recte emendavit Graefius: neque enim haec poetarum secta duo coniungit epitheta ornantia. *Σήραγγος* mea est coniectura, in quam quum plurima tentaret etiam Graefius incidit. In quinto versu [v. 115] quod e cod. Voss. affertur *ἔνθεα* nihil aliud est quam quod in primo Paris. legitur *ἔνθεν* supra scripto *α*. Id si non ut Lennepius *ἔνθα δ'*, sed *ἐνθάδ'* correxeris, satis bene omnia cohaerebunt. Erit illud *ἐνθάδε* ad montis Idae loca referendum, in quibus degebat Paris, quum ad eum veniret Mercurius. Ante ultimum horum versuum aliquid excidisse vix potest dubitari«. Aliter de hoc loco iudicavit Schneider p. 421. 422: »non dixisset opinor Graefius, duplicem in his recensionem ipsius poetae extare aut ab aliena manu quaedam huc irrepsisse, si perspexisset, primo (v. 110 — 114) poetam narrare, quid omni tempore Paris fecerit, sive in pascua ibat (v. 110) sive prope stabula erat (v. 112) — nimirum fistula canebat, gregum autem rationem non habebat — deinde quid eo ipso tempore fecerit quum Hermes ad eum venit (v. 114 sq.). contra laudandus Graefius, quod vidit v. 110 *σήραγγος ἐς ἤθεα*, et v. 111 *ἀγροτέρων καλάμων* scribendum esse. restabat ut v. 110 *τοῖος ἐπεὶ* e Mutinensi reciperetur, quod fecit Hermannus, ut tamen non videatur recte rem administrasse. nam *ἐπεί* quum putaret temporale esse, *ὀδεύοι* correxit, quo fit ut sententia inde a v. 111 cum superioribus non iam congruat satis. Equidem ut paucis dicam, quid sentiam, poetam dixisse existimo, abfuisse baculum pastoricium, quoniam soli Paris operam dedisset fistulae et neglexisset greges, sive in pascuis esset, sive prope stabula versaretur, itaque scribendum censeo in hunc modum:

ποιμενίη δ' ἀπέκειτο βοῶν ἐλάτειρα καλαῦροψ,
110 *τοῖος ἐπεὶ σήραγγος ἐς ἤθεα βαιὸν ὀδεύων,*
112 *πολλάκι δ' οἰοπόλοισιν ἐνὶ σταθμοῖσιν ἰαύων*
111 *ἀγροτέρων καλάμων λιγυρὴν ἐδίωκεν ἀοιδήν*
καὶ ταύρων ἀμέλησε καὶ οὐκ ἐμπάζετο μήλων.

nam v. 110 et 112 aeque referri ad v. 111 patet, unde efficitur ut neque disiungi priores illi versus possint, et ineptum iam sit *ἐνὶ*

σταθμοῖσιν ἀείδων, cui quod substitui *ἐ. στ. ἰαύων* eandem hic significationem verbum habet quam v. 349. — His aptissime subicitur, tum quidem, quum Hermes veniret, in pascuis versantem Parim cantilenam modulatum esse Pani et Mercurio:

ἔνθα δ' ἔχων σύριγγα κατ' ἤθεα καλὰ νομεύων
Πανὶ καὶ Ἑρμάωνι φίλην ἀνεβάλλετο μολπήν.

ubi *ἔνθα δέ* sumpsi a Lennepio et temporale esse puto. quod enim Hermannus *ἐνθάδ'* correxit et ad Idae montis loca rettulit ubi Paris degebat, monendum duo fuisse loca, et pascua et stabula, in hoc autem verborum contextu *ἐνθάδε* vix alio atque ad *σταθμούς* v. 112 referri posse, quod fieri propterea nequit, quoniam quum Hermes veniebat, non in stabulis, sed in pascuis Paris erat, ut praeter v. 102 sq. in hoc ipso versu positum docet nomen *ἤθεα* (cfr. Hom. Il. 6, 511 et 15, 268), item participium *νομεύων*. ita enim aperte scribendum esse pro *νομήων*«. Haec acutius credo quam verius Schneider, ex cuius coniecturis *ἀπέκειτο* (v. 110) et *ἔνθα δ' ἔχων* (v. 115) recepi. De reliquis aliter sentio, cum poeta haec voluisse mihi videatur: »Pastorale autem pedum aberat, quia saepe in antrum suetum procedens fistula canere solebat, saepe autem in pascuis canens nullam gregis curam habebat«. Quae licet non nimis elegantia sint, tamen nescio quo modo iure vituperari possint. — *ἐπέκειτο* (,vestibus adfixum erat') quod Tournier p. 23 coniecit et sequenti descriptioni inde a *τοῖος* melius convenire dixit, cum Mutinensi scriptura a plerisque probata *τοῖος ἐπεὶ* minus apte sociari posse mihi videtur. — Quod autem ad *κατ' ἤθεα καλὰ νομήων* attinet, recte haec a Lehrsio interpretata esse videntur, qui vertit »gerens fistulam secundum consuetudines pulchras pastorum Pani et Mercurio gratam offerebat cantilenam«. — **117** *και* M; *μυκήσατο ταύρους* M, *μυκήσαντο ταῦροι* codd. dett. et edd. antiq., nisi quod *μηκύσαντο* Q; *ταύροι* C, *ταῦροι* (ς superscr.) NR; correxerunt Brodaeus, Falkenburg et Stephanus. — **118** *μουνην δ'* R; *μοῦνημονόεσσα* M; *βοησαδίδατος* M, unde *βοῆς*, in quod etiam Lennep inciderat, primus recepit Bekker, *βοήν* codd. dett. et edd. ante Bekkerum. — **119** *ἰδαίων* M; *ἀντῖαχος ἴαχεν* M, sed M 2 *θροος* scripsit supra *ἴαχος*; *ἀντίθρονος* G; *ἠχώ* LN; — **120** in *ταῦροι ο* ex *υ* M 1; *δε* M; *χλ. καὶ χορκότες ὑψόθε* (sed ultimum *ε* incertum) M, sed *ρκότες ὑψόθε ποίης* additum est a M 3; *δὲ* om. LQ; *κεχορικότες* (η superscr.) C; *χλωερῆς* ex

χλοερῆς A; ὑψόθι om. L; Lennep Brodaeum secutus, comma quod in aliis edd. post ποίης erat, delevit et κεκλιμένοι ὑψόθι ποίης βαρύγουνον ἐπ' ἰσχίον εὐνάζοντο coniunxit. Quod iniuria spreverunt omnes recentiores editores. — 121 κεκλυμένοι M, κεκλισμένοι C ante corr.; ἐπισχίον M, ἐπ' ἴσχιον Q; — 122 ὃ recepi ex Q; ὁ rell. codd. et edd.; ὑψιλόφοιο codd. dett. (ὑψειλόφ. Q) et edd. ante Bekker., ὑφορόφοιο (οι suprascripto) M et rell. edd.; φυγῶν V, φυτὸν Q, φυτῶν cum glossa ἐλθών C; ὑπένερθε MCLQ, ὑπάνερθε G, ὑπένευθε A, ὕπερθε NPRSVW; — 123 τηλώθεν W ante corr.; ἑρμάωνα MC; διακτόρον M; εἶδε M, ἴδε ex ἦδε C, ἦδε A, ἧδε L, ἦδὲ suprascripto ει N, ἦδε suprascripto ει R, εἶδε P, ἥδε Q; — 124 ἀνορουσε M, ἀνόρουσεν PS; ἀλέεινεν P; δ' post θεῶν om. ACLNPQRSW (codd. dett. omnes, ut vid.). De hoc loco cfr. Lennepium: »Loquitur versu praecedente de solo Mercurio a Paride eminus conspecto; et tamen hic immediate subdit numero multitudinis θεῶν δ' ἀλέεινεν ὀπωπήν, ac si non solius Mercurii, sed etiam trium dearum una ad Paridem tendentium mentionem iam fecisset. Forsan scribendum θεοῦ δ' ἀλέεινεν ὀπωπήν quis opinaretur. [Et sic ego olim conieci]. Sed vero hac admissa coniectura, alia longe maior difficultas emerget. Non enim solus Mercurius ad Paridem properabat, nec eius adspectu adeo Paris obstupuit, sed potissimum dearum simul ad temerarium arbitrium tendentium. Verosimilius itaque, retento θεῶν numero plurali, et hic excidisse versum unum aut alterum«. Cuius suspicionis firmandae causa ad Ovid. Heroid. XVI 61 sqq. provocavit. Contra iam Harles: »Ego vero neutrum opus esse arbitror, sed in epitheto Mercurii, διάκτορον nuncium, latere videtur mens, deas comites fuisse. Alias l. l. illud epitheton frigidum foret«. — ὀπωπῆν M; — 125 χορονηκελάδων M; επιφηγον ἐρείσας M, unde ἐπὶ φηγὸν ἐρείσας Bekker et rell. post eum edd., ἐπὶ φυτῶν ἐάσας rell. edd. et codd. dett., praeter G, qui ἐπὶ φυτοῦ ἐάσας et *h*, qui ἐπὶ φυτὸν ἐάσας habet. ἐπὶ φίτου ἐάσας coni. Schrader ad Mus. p. 224, quod vocabulum ex φιτώνυμον (al. φυτ.) sibi finxerat. ἐπὶ φιτροῦ ἐάσας coni. Dorville, ἐπὶ φυτοῦ ἐάσας Brodaeus, Stephanus et Falkenburg. »Aliam coniecturam super nostro loco adscripserat vir doctus ad Aldin. editionem, nempe ἐπὶ φηγὸν ἐάσας, ubi etiam alia manu adscriptum erat ἐπὶ φυτὸν vel φυτῷ ἐλάσσας. Quod posterius verbo indicasse sufficiat, cum sua sponte satis se destruat. Priori coniecturae respondet, quod aliquando ex amicis meis quidam suspicatus fuerat, ἐπὶ φηγοῦ ἐάσας, quod elegans

sane et loco appositum. Solebant enim saepe medio die sub arborum et maxime quercuum vel fagorum alto tegmine ad radios solares arcendos se fistula oblectare pastores. Credidi et ipse aliquando legendum ὑπὸ φηγὸν ἐάσας: nec forsan ab hac scriptura longe discedendum. Si adhuc aliam quis desideret coniecturam, posset suspicari legendum:

Καὶ χορδὸν εὐκελάδων δονάκων ἐπὶ τούτῳ ἐάσας.

[ubi ἐπὶ τούτῳ vertit: dum haec accidebant]« Lennep, Animadv. p. 147. 148 (ed. Schaefer). Tum »ὑπὸ φηγοῦ quidam doctus quod mihi placet«. Harles. — Scripturam a Bekkero ex M receptam sola (Bekkeri) coniectura niti existimans simulque fagi mentione sensim illata offensus Lobeck Parerg. ad Phryn. p. 715 sq. vitiose ἐπὶ οὔδει ἐάσας scripsit »fistula humi abiecta, quam significationem seriores huic verbo dederunt. Quod superest, eodem modo Nonnus Dion. VI v. 288 σύριγγα ἐάσας«. — M libri scripturam firmat Nonnus Dion. 30, 102 ἐπερείσατο γείτονι φηγῷ. — 126 μηποπολλὰ χαμοῦσαν εἠν M; χαμοῦσαι Q; codd. dett. (etiam G(?)RV ut videtur) om. ἑὴν, quod restituerunt Brodaeus, Falkenburg, Anon. et Portus. — ἀνέκοπτεν codd. et edd. omnes, nisi quod ἀνέκοπεν L; ἀνέκοψεν ego scripsi, et sensui et usui Nonniano obsecutus cfr. Dion. II 21. III 25. IX 311. XXII 134. XXIII 113. XXXVI 133, 391. XXXVII 258. XLVIII 174. Paraph. μ 27, ν 29, σ 55, υ 72. Contra imperfectum ἀνέκοπτεν quod XXXVI 430 legitur in comparatione eo excusatur, quod crebro imperfectum pro aoristo in comparationibus Nonnus posuit. μὴ πόλλ' ἀκμάζουσαν ἑὴν ἀνέκοπτεν ἀοιδὴν coni. Lennep, quod postea rursus improbavit. — De hoc versu sic Schneider p. 436: »In his quomodo χαμοῦσαν ἀοιδήν poeta dicere potuerit non intelligo. pro ἀοιδὴν reponendum puto ἐρωήν, quod e Nonni Dion. 37, 258 sumpsisse Colluthus videtur: εἰ μὴ ἔτι σπεύδουσαν ἑὴν ἀνέκοψεν ἐρωὴν [ἡνίοχος]«. Quae merito improbavit Tiedke in Hermia XIII p. 355. 356: »Nam apte ἐρωὴ dicitur curru vehentis aurigae, Paridis fistula canentis non item. Qua re cum id quod traditur hanc habeat explicationem, cantum suum nondum ita fatigatum repressit, medium intercepit, e Dionysiacis conferre malim II 21 ubi Cadmus fistulae cantum abrupisse sic narratur ἔμπνοος εὐκελάδοιο δόναξ σίγησε νομῆος Ἁρμονίην δ' ἀνέκοψεν quae cum Colluthi verbis καὶ χορδὸν εὐκελάδων δονάκων ἐπὶ φηγὸν ἐρείσας ... ἀνέκοπτεν ἀοι-

δήν adeo congruunt, ut si modo certi Dionysiacorum versus ei exemplo fuerunt, hos potius quam quem Schneiderus voluit imitatus esse videatur«. Schneideri coniecturam qui obscuriorem esse iudicavit, Tournier, p. 23. 24 *μήπω πολλὰ καμοῦσαν* utpote ex glossa natum ex textu expellendum et in eius locum ex Tryphiodoro 44 (*ἀκάματός περ ἐοῦσα*) *ἀκάματόν περ ἐοῦσαν* substituendum esse dixit. — 127 *τοιάδε δειμ.* Q, *τοῖα δε* M; *προσεννεπε* M, *προσένεπε* Q; *ἑρμης* M; — 128 *γαῦλον* ex M recep. Bekker et rell. post eum edd., *τάρβος* codd. dett. et edd. ante Bekkerum nisi quod *τάρβον* hn; *αποῤῥίψας και* M; *ἀποῤῥύψας* C; *μεθύσας* ALQ. Pro *μεθήσας* Graefius p. 246 *μεθήκας* coni.: »fidem facit v. 374 [? an v. 367?] cfr. Matthiae Gr. gr. p. 271«. Ad vulgatam tuendam Hermann p. 15 ad Lobeck. Phryn. p. 721 provocavit. Lennep et ipse offensus insolito illo *μεθήσας* ex v. 77 (... *ἐφημοσύνῃσι πιθήσας*) pro eo *πιθήσας*, vel quod postea praetulit *μεθήσων* coniecit. — 128 *ἐπ-ουρανίῃσι* M, *ἐπ' οὐρανίῃσι* NPW, *ἐπ' οὐρανίοισι* L, *ἐπουρανίοισι* ACQ, *ἐπουρανίῃσι* G et edd. omnes praeter Lennep. (et Harles.) qui ex (L)Q *ἐπουρανίοισι* male recepit. *θεμιτεύσειας* Q; *δικάζων* ex *δίκαις* C; — v. 130 omissus est in M; — 131 *φαιδροτέρῃ τὸ δε μῆλον ἐπηρᾶτον ερνος ὀπάσσεις* M, *ἔρνος* APQS et N ut vid.; *ὀπάσαις* A ante corr. — 132 *ἀνήντησεν* M; *ὃδ'* M et rell. codd. et edd. praeter N qui *ὃ δ'*, idque recepi; *ησπιον* M, *ἤπιον* ANP; *ὄμματα νύσσας* M; *τανύσας* Q; — 133 *ῆκα* M, *ἧκε* Q, *ἧκα* (ε supra α) A (corr. m 1. sed ε ex α effecit glossator); *ὦκα* (statim) coni. Tournier p. 24.; *διακρινειν* M; *ἑκάστης* C; — 134 *δερχετο* M; *μὴ* pro *μὲν* Q, *δὲ* suprascripsit glossator; *σελας εδρακε δειρην* M; »Quam in promptu erat scribere *ἔδρακε* [pro *δέρκετο*] ut ita eadem vox repeteretur!« Lennep. — 135 *χρυσῷ* M; *δαιδαλέην* ex M primus recepit Bekker, *δαιδαλέης* codd. dett. et edd. ante Bekkerum; *ἐφράσατο* ACLNPQRS; *κόσμον ἑκάστης* codd. et edd. ante Bekkerum, qui ex Wernikii coniectura comparato v. 83 *κόσμον ἐθείρης* edidit; quem probavit Graefius p. 246, secuti sunt Iulien et Lehrs; *κόσμια χαίτης* coni. Censor Bekkeri Halensis. — v. 136 om. M; *μετόπισθεν* CQ, *μετόπιστε* (σθε supra) P, *ἴχνεα* (ι supra) S; — 137 *χειρῶν μειλ ν εντα δικης* et *ἑλόσσης* pro *ἑλοῦσα* M; *προπάροιθεν* P; — 138 *αλεξανδρω* M; *αθήνη* M; De versibus 133—139 magna est virorum doctorum dissensio. Et primum v. 136 *καὶ πτέρνην μετόπισθεν* coni. Lennep, *καὶ πτέρνας μετόπ.* Censor Halensis, et accusativum omnino requiri etiam Graefii erat opinio p. 246.

Vulgatam sic interpretatus est, non male, iudice Lennepio et assentiente etiam Harlesio, Brodaeus: »tum posteriorem tum anteriorem pedis figuram vidit«; etiam Iulien genetivum *πτέρνης* aeque ac *ταρσῶν* ab *ἴχνια* voce pendere intellexit secutus a Lehrsio; nihil ergo in vulgata lectione mutandum. Tum v. 137 copulae defectu iure offensus *χειρὶ δὲ* pro *χειρῶν* coni. Lennep, provocans ad v. 62 *χειρὶ δὲ δινήσασα*, v. 157 *χειρὶ δ' ἐλαφρίζουσα*, v. 170 *χειρὶ δὲ μῆλον ἔχουσα*, sed iure oblocutus est Iulien, recte *χειρῶν ἑλοῦσα* ayant pris par la main, et *χειρὶ ἑλοῦσα* ayant pris avec sa main vertens et huic loco prius tantum accommodatum esse monens. Praeterea *μειδιόωσα* pro *μειδιόωντα* recepit Iulien ex Anonymi coniectura, quam satis commendabilem esse Lennep quoque putabat »quemadmodum versu 156 de Venere *τοῖα δὲ μειδιόωσα προσέννεπε μηλοβοτῆρα* ut adeo de Minerva blando risu et mollibus verbis Paridem ad favorem sui allicere cupiente intelligatur. Cum tamen *μειδιᾶν* Veneri et delicatulis amatoribus potius quam Minervae sit proprium, fieri posset, ut de industria scripserit *μειδιόωντα*, quippe apprime Paridi tam egregias dearum formas non tantum contemplanti, sed et iudicium de iis ferenti conveniens«. In omnia alia abiit Graefius p. 246: »Primum copula deest, deinde particip. *μειδιόωντα* hic non nimis aptum est; accedit, in cod. M. aliam f. lectionem latere. Simplicissimum esset: *καὶ χειρῶν μέλλοντα δικ.* sed e divulsis literis cod. M. elicias *χειρῶν δ' εἰλινύοντα* v. *ἐλλινύοντα* si obloqui licet Viris doctis qui *ι* in h. v. produci contenderunt; nam *χειρὶ δ' ἐλινύοντα*, vel *χειρὶ δὲ δειλὸν ἐόντα* v. *δειμαίνοντα* ut v. 123 et 126 iam longius recedit«. Lehrs Hermannum secutus est, qui p. 15. 16 versus 137. 138 tribus affectos esse vitiis contendit: »primo quod non sunt nexa superioribus; secundo quod non apparet cur Paris rideat; tertio quod Minervae personam dedecet hic supplicandi modus. E cod. Mut. scripturis *μειλ ν εντα* et in fine versus *ἑλόσσης* vereor ut aliquid erui possit. Fuit haud dubie pro hoc versu aliud quid scriptum a poeta: ipse versus autem et genuinus est et aptissimus, si in locum suum reponatur post v. 158 ubi de Venere impudentius instante sermo est:

τοῖα δὲ μειδιόωσα προσέννεπε μηλοβοτῆρα,
χειρῶν μειδιόωντα δίκης προπάροιθεν ἑλοῦσα«.

Quae feliciter refellit Schneider p. 421: »Nam quod Hermannus, qui v. 136 post v. 158 reponi volebat, non apparere dicit cur Paris

subrideat, non subridet hic alia de causa atque qua Hermannus eum post v. 158 ridentem facit, nimirum quod tot ille dearum venustates conspexit. nec magis Hermanno assentior, quod Minervae personam dedecere putat hunc supplicandi modum, ut manu Parim prehendat«. Sed vv. 135. 136 quoque vel post recentiorum editorum curas vitio non carere primus egregie docuit Schneider, p. 420. 421: »Nam si *κόσμος* intelligendus est trium omnium dearum, debent etiam quae praecedunt *βλεφάρων σέλας* et *δειρὴ χρυσῷ δαιδαλέῃ* de unaquaque intelligi dea, id quod nemo persuaderi sibi patiatur, qui cogitaverit Venerem quidem auro ornasse se, sed Minervam et Iunonem tali lenocinio usas esse, non narrari v. 80. itaque quum *δειρὴ χρυσῷ δαιδαλέῃ* ad Venerem solam referenda sit [ad Iunonem male retulit Iulien] et *γλαυκῶν βλεφάρων σέλας* cogitationem extemplo ad *γλαυκῶπιν Ἀθήνην* abripiat [sic primus recte Iulien], *κόσμος* iure intelligemus de aliqua venustate corporis Iunonis. quod si verum est — et ego quidem puto esse verissimum — apparet non iam potuisse v. 135 *πτέρνην* et *ταρσούς* memorari, quibus neque Minervam aut Venerem prae ceteris conspicuas veteres finxerunt. at non expulerim tamen continuo hunc versum, etsi omissus est in codice Mutinensi — nam hic quidem codex etiam alios omittit versus ab reliquis codicibus servatos, quos propterea nemo facile reiciat — sed reponendum eum censeo post v. 132, ubi aptissime Paris dicetur pulchritudinem dearum ita exploravisse, ut cuiusque vel calcis venustatem et plantarum vestigia spectaret, usque dum inveniret quae cuique deae propria esset venustas, Minervae dico oculos splendentes, Veneris collum, Iunonis brachia. nam brachia *Ἥρης λευκωλένου* statim velut e nebula in conspectum prodeunt, si versum 134 coniunximus cum v. 136 (*κόσμον . . . . . χειρῶν μειδιόωντα*) eiecto versu 135 qui male huc pedem intulit. nec mirum illuc irrepsisse eum, postquam semel mendose scriptum fuit *κόσμον ἑκάστης*. nam qui omissum olim versum 135 supplere voluit, supplevit post alterum *ἑκάστης* (v. 134) non uti debebat post prius (v. 132). ipsum autem illud *κόσμον ἑκάστης* quomodo emendandum sit non invenio, nam *κόσμον ἐραστόν* parum placet. — Restant verba *μειδιόωντα δίκης προπάροιθεν ἑλοῦσα*, quae ut nunc sunt posita offendunt copulae defectu, quam iure Lennepius aliique desiderabant. et si adeo addi copula aliquo modo posset, vel sic tandem dicendum esset nimis praecipitem poetam transiisse ad dearum promissiones et illecebras quibus sibi quaeque Parim

conciliare studebat. quis enim cui quidem aliquis in his rebus sensus est, non exspectet a poeta additum, Parim, qui tot vidisset venustates, haesitasse diu incertum cui primas deferret? quod facit, ut lacuna simul depravatum locum putem quem ita ut posthac scribant editores suaserim:

κόσμον . . . .
χειρῶν [μειδιόων] . . . .
. . . .
[καὶ τότε] μειδιόωντα δίκης προπάροιθεν ἑλοῦσα
τοῖον Ἀλεξάνδρῳ μυθήσατο μῦθον Ἀθήνη«.

Haec Schneider sagacissime, sed non omnino vere. Transposito enim versu 136 post v. 133 non ea, quam Schneider nonnullis quae in graeco textu ne leguntur quidem vertendis supra expressit, sed haec inepta evadit sententia: »Paris dearum pulchritudinem et calcis et plantarum vestigia diiudicare (vel explorare) tentavit«, ubi quis non offendat in vocabulis κάλλος, πτέρνη et ταρσοί sic coniunctis? Mihi versus 136, quem olim potius post v. 75 ponendum esse non sine causa suspicatus sum, nunc quo loco in editionibus legitur recte se habere videtur. Aspexit enim Paris primum eam uniuscuiusque deae venustatem, quae prae ceteris excellens super modum eius oculis sese obtulerat, post autem ad caeteras dearum venustates transiit adeo religiose, ut vel plantarum vestigia inspicere non neglexerit. Quare servata omnium codicum lectione κόσμον ἑκάστης post χρυσῷ δαιδαλέην plures versus intercidisse significavi, in quibus et de Iunonis brachiis mentio iniecta fuerit et id quod poetae dicendum fuisse modo indicavi, pluribus persecutum sit. Olim in Schneideri sententia acquiescens Iunonis κόσμον ἀγοστῶν (in quod Mauritium Schmidt quoque incidisse nunc video in Mus. Rhen. XXV p. 182.) a poeta laudatum fuisse vix recte suspicatus sum. — Praeterea versus sicut a Schneidero descripti sunt, vel ideo placere non possunt, quod in iis κόσμος χειρῶν de Iunonis brachiis (λευκώλενος Ἥρη) positum est, et χειρῶν ἑλοῦσα, ut antea editum erat, aptius de Minerva dictum est, quam simplex ἑλοῦσα, quod vix aliter ac per amplexa est interpretari possumus. — Restat ut Tournerii commentum (p. 24) commemorem, qui γλαυκῶν βλεφάρων σέλας ad Minervam referendum esse concedens, omnino male δ' Ἥρην pro δειρήν proposuit et ἐφράσσατο κόσμον ἐθείρης ab interpolatore additum esse putavit deperditi hemistichii, qui de Venere

egerit, loco. — 139 *δευρο* M; *πριαμοιο* M; *παρακοιτιν* M, *παράκειτιν* P; versus 140—143 omittit M; — 140 *ἀτιμάσας* CLNPQSW (an dett. omnes?) *hn* Portus; — 141 *ἐπαινέσας* SW*n*, *ἐπαινεσειας* V, *ἐπαινέσσειας h*, *ἐπαινήσειας* etiam PQR; — 142 *σέ* NP*h*, *σὲ* W; *κοιρανέην* Pm. 1, R et N ante corr., W post corr.; *καὶ πατρώϊον* AQ; — 144 *μηποτεσοι* M; *ἐπιβρίσειεν* ex *ἐπιβρύσειεν* C, *ἐπιβρίσειενὑὼ* Q, *ἐπιβρύεν* SW, *ἐπίβριεν* NR, *ἐπιβρυεν* V, *ἐπιβρύεν* ex *ἐπίβρυεν* P; — 145 *πειθεο και πτολέμους τε και ηνορεην σε* M; *τε* om. C, *καί* post *τε* om. S. »Nonni sectatorum stilus scribi iubet« *σε* pro *τε*, iudice Hermanno p. 16; et secutus est Lehrs. — 146 *ωσημὲν* M; *ἦ* ego scripsi, *ἡ* codd. rell. et edd.; *αθήνη* M; — 147 *τοιάδ' ὑποβλίδην* Q; *υποβλήδην* M; *ἔνεπε* Q, corr. gloss., *ἔννεπε* P; — 148 *εἰ με* et *προφερεστερον ἔρνος ὀπάσσης* M; *ἔρνος* PQW; *εἴ με διακρίνας, προφερέστερον εὖχος ὀπάσσῃς* coni. Pierson. Verisim. p. 257, probante Harlesio. Comma, quod vulgo post *διακρίνων* legebatur, post *προφερέστερον* transposuit a Lehrsio secutus Hermann p. 16, qui addit »Immo *εἰ μέ*, inquiant qui apud Tryphiodorum e v. 405 *μὲ καὶ αὐτήν*, aliaque alibi similia procuderunt, quae nobis non videntur esse non appetentis soloecismorum. *Ἦ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σέ*«. Secutus est Lehrs. Vulgatam interpunctionem qui et ipse vitiosam esse sensit, Lennep *εἶδος* pro *ἔρνος* scribi iussit, improbatus ab Iuliano, qui aegre tulit, quod in Lennepii lectione *κατὰ* post adiectivum subintelligendum est, et *ὀπάσσῃς* sine obiecto remanet; praeterea *προφερέστερον* pro feminino positum ex Tryphiodori loco 128 *ἡμῖν θαλπωραὶ προφερέστεροι ἤπερ ἐκείνοις* illustravit. Sed ibi nunc ex deterioribus licet libris *προφερέστεραι* editur. Ego post *προφερέστερον* duo hemistichia excidisse significavi, quae suspicio eo praesertim firmatur, quod nusquam *ἔρνος* sine epitheto pro malo dixit Colluthus, (cfr. v. 60. 61 *ἔρνος ἑλοῦσα, Μῆλον*, et v. 131 *τόδε μῆλον, ἐπήρατον ἔρνος*) et quod versus 130. 131 ad eandem suspicionem necessario ducere videntur:

δεῦρο διακρίνων προφερέστερον εἶδος ὀπωπῆς,
φαιδροτέρῃ τόδε μῆλον ἐπήρατον ἔρνος ὀπάσσῃς.

Ceterum *ὀπάσσεις* pro *ὀπάσσῃς* coni. Graefius p. 246 »ut simile vitium aliquoties in Nonno sustulimus«. — 149 *πασης* M; *σ'* om. codd. et edd. omnes ante Lehrsium. Et iam Lennep in Animadv. p. 101: »omnino voculam *σὲ* desiderari puto hoc modo restituendam *πάσης ἡμετέρης Ἀσίης σ' ἡγήτορα θήσω*. Nisi enim haec addatur

omnis loci vis perit, cum nihil Paridis referret, utrum Iuno Asiae regem imponeret, nisi ipse rex futurus esset«. *Σε* etiam post *πάσης* inferri posse Bekker monuit et sic Wernike ad Tryphiod. p. 264 tacite scripsit. Probavit Hermann p. 16 et Schneider p. 437, recepit Lehrs, propter male elisam vocalem improbavit Ludwich Symb. crit. p. 30. 31. Sed equidem et propter sententiam et propter v. 143 (*δεῦρό σε τειρομένοισι σαόπτολιν ἀνδράσι θήσω*) satius duxi pronomen inferre et Colluthum non magis ac Tryphiodorum abhorruisse a pronominum elisione statuere. — *ἡμετέρης* codd. et edd. omnes, nisi quod *ἡμετέρης* C et *ὑμετέρης* ed. Schaeferi. Sed recte iam Graefius p. 246: »scio *ἡμετέρης* defendi posse; verius tamen esset *ὑμετέρης*, quam Paris incolebat. Nunc nimis anguste de Iunone Idaea cogitandum. Praeterea offendit ter recurrens *ης*; etsi conferri potest v. 198. Poterat tamen: *Ἀσίδος ὑμετέρης πάσης σ' ἡγήτορα θήσω*. cfr. v. 160«. Probavit *ὑμετέρης* etiam Schneider p. 436: »nam quo iure suam Iuno dicat Asiam neminem puto intellecturum esse«. *ασιησηγήτορα* M. — **150** *ἀθεριζε τι γαρ πολέμων* M; vv. 150. 151 P etiam post v. 143 exhibet. *πολέων* pro *πολέμων* edd. antiquae; correxerunt Anon., Brodaeus et Stephanus. — **151** *κύρανος ἴφθίμοισι και* M; *ἀπτολέμοισι* MACL, *ἰφίμοισι* AQ, *ἀπολέμοισι* NPRW, *ἀπολέμοισι* (οὐ superscr.) S, *ἀπολέμοισι* (ου superscr.) V, *οὐ πτολέμοισι* Q; *κελεύοι* MQ. Cum priores interpretes haec sic fere vertissent: »reges fortibus simul et imbellis imperant«, recte hoc ineptum esse vidit Iulien, qui ex codicum vestigiis *ἰφθίμοισι καὶ οὐ πολέμοισι* scribendum esse collegit (p. 98) quod r e x s t r e n u i s n o n b e l l i s i m p e r a t vertit. In eandem sententiam multo melius disputavit Schneider p. 437, qui praeeunte Ungero (in epist. crit. ad L. Krahnerum p. XVIII) *καὶ εὐπτολέμοισι* coniecit, nam poeta »quum regi nihil esse cum bello dicit.. nihil dicit nisi opus non esse ut ipse rex bella gerat ut qui habeat quos mittere possit viros fortes et bellicosos«. Ego formam *εὐπολέμοισι* praetuli. — **152** *οὐκ αἰει* M; *οὐκ αἰεὶ* codd. omnes (etiam L), nisi quod *οὐκ αἰὲν* fort. A; *οὐκ ἀεὶ* edd. ante Falkenburgium et Stephanum; *αριστευουσιν* M. — ad v. **153** manus prima in M in margine lineolam appinxit. *ὑποδριστῆρες ἐνύους* M. — **154** *τοιην κυρανίην* M; *προτόθρονος* C, *πρωτόθρωνος* P; *ἥρη* M; — **155** *ηδ'* M; *ἠδ'* P ante corr., *ἠδ'* rell. codd. et edd., *ἧ δ'* ego scripsi; *εαννὸν* M, *ἑανὸν* ACLPQRW*hn*, *ἑανοῦ* coni. Schneider p. 437 nam »si quem ego in his rebus sensum habeo, post *βαθύκολπον* poeta *κόλπον* in-

ferre non potuit nisi altero ad alterum relato, ut constat dici γῆ βαθύγεως, γένος ἀρσενογενές, πολύπλανοι πλάναι, ἄγγελον Ἶριν ἔπεμπε δυσάγγελον (Nonn. Dionys. 20, 184), ἔκρυφε πᾶσαν ἀβακχεύτων στίχα Βάκχων (id. 23, 254), alia id genus plurima: cf. Lobeck. Paralip. p. 366 et 536«. Sed si ἑανοῦ βαθύκολπον κόλπον ἐς ἠέρα ἀνηώρησε iungendum esset, γυμνώσασα quo referretur non haberet; cfr. etiam v. 158 στῆθος ἅπαν γύμνωσε, quo κόλπον et γυμνώσασα nostro loco iungendum esse probatur. Cum olim commate post ἠέρα et κόλπον deleto ac post γυμνώσασα posito interpretes verterint »Ipsa vero peplum sinuosum in aere denudans, Venus sinum sustulit«, Ruhnken et Lennep secuti a reliquis editoribus interpunctionem correxerunt. εσηερα M; — **156** ἀνηώρησε et ηδεσσατο M, ἠδέσατο Q, ἠδέσατο S; — **157** χειρι δε et ἐρωτων M; δεσμόν ut scripserat iam Ubelus coniecerat que Perdrier., ex M recep. Bekker et post eum editores praeter Lehrs.; deteriorum codicum et reliquarum editionum lectionem θεσμόν (cui νόμον glossa suprascripta est in C) tueri frustra conatus est Lennep in Animadversionibus. — **158** γυμνωσε M; ἐμνήσατο codd. omnes (praeter G, qui ἀμνήσατα) et edd. praeter Porti et Iuliani, qui ἀμνήσατο. Et ἀμνήσατο, pro quo Iulien in notis p. 100 potius ἠμνήσατο scribendum esse vidit, vertendo expresserunt plerique interpretes. Etiam Lennep: »sensus tale quid efflagitare videri posset quodammodo. De vocis tamen bonitate vehementer addubito. Quare meliorem viam instituerunt Brodaeus, vir doctus ad Ald. Ed. et Neander [in margine] vel ἀμελήσατο vel ἐπελήθετο reponentes. Quod si veterem consuetudinem spectes mulierum, ut eo citius aliorum animos flecterent, sinus et potissimum mammulas suas denudantium, sensum equidem vulgato longe meliorem habere existimo: si vero Coluthi genium et scribendi morem consulas, causae non multum erit, cur a vulgata ἐμνήσατο discedas. Videtur suae aetatis mores potissimum spectasse, qua dedecori maximo, ut hodiedum etiam, duceretur, si qua sinum et mammas denudaret, ut hoc modo aliorum favorem sibi conciliaret. Talem fuisse auctoris mentem, modo inspexerit versum 152 et 153:

Ἡ δ' ἑανὸν βαθύκολπον ἐς ἠέρα, γυμνώσασα
κόλπον, ἀνηώρησε καὶ οὐκ ἠδέσσατο Κύπρις,

qui neget nullus erit«. Vulgatam Nonni exemplo tuitus est etiam Bekker, collato Dion. XXI 109 καὶ οὐκ ἐμνήσατο μαζοῦ, et XXIII

207 καὶ οὐκ ἐμνήσατο μορφῆς. — μαζων M; — **159** τοιάδε CLNQSW, τοιὰ δε P, τοῖά δε *hn*; δε et προσεννεπε M; μηδιόωσα Q, προσένεπε LQ. Post hunc versum versum 137 posuit Lehrs Hermanno obsecutus. — **160** δεξομαι καὶ M, δέξομαι καὶ ALNR, δέξομαι καὶ CQ (in quo corr. m. 2), δέξεο καὶ PSVW*hn*, Portus, Harles. — »Codicis Vossiani vestigia sublegens« δόξης καὶ πολέμων coni. Lennep, δέξο με καὶ coni. Dorvill. addens: »Forte quis δέχνυσο elegantiae causa per repetitionem praeferat τῷ δέξεο. Sed haec non curat Coluthus. Sic v. 131, ubi poterat ἔδρακε bis ponere, tamen maluit semel, δέρκετο«. Male δέχνυσο probaturus erat Lennep, collato v. 172 εἴξατε μοι, πολέμοιο συνήθεες, εἴξατε νίκης. Contra quem recte Bekker attulit Nonn. Dion. XIII δέξο με καὶ σύ, θάλασσα. μετὰ χθόνα δέχνυσο Νηρεῦ, similia XIX 303, XXXIII 341, XLII 399 et 401, X 426. — πτολέμων MCQ*n*, πολέμων rell. codd. et edd. inde a Stephano. — επιλήθεο M, ἐπιλήθε‖ο Q, ἐπελήθεο PW, ἐπελάθεο SV, ἐπελήθετο NR; — δὲ χρυσομόρφην M; — **161** ημετέρην και M; και ασπίδα M; γαιαν M; — **162** μοθῶν M, μόχθων Q; οὐκοῖδα M; τι γαρ M 1., τὶ γὰρ M 2; αφροδίτη M; — **163** ἀγλαΐη M; πολὺ ex πολλοι M 2; πολύμαλλον L; — **164** ἀντιμένειν ωραίης M; ερατὴν et οπασσω M; ἐρατινήν PW, ἐρατεινῆς Q (ς ex ν m 1., caetera corr. gloss.) ἐρατεινήν ACLNSRV et antiquae edd. (ἐρατηνήν *h*) correxerunt Anon., Brodaeus, Falkenburg, Dausqueius et Stephanus. — παράκοιτην Q; — **165** ἀντι δε κυρανίης ελένης επιβήσαιο M; κοιρανέης *n*; ἑλένης P; ἐπιβήσαιο Q; λέκτρον R; — **166** νυμφίο‖ν M (fuit puto νυμφίων), νυμφίων Q; ἀθρήσειε, omisso σε *n* Ubel. λακεδείμων A m. pr., corr. gloss., λακεδαίμονων fuit in M, sed ον syllaba nunc erasa est; — **167** μῦθον S, μυθον V, μῦθος P (corr. m 2. ut vid.), μῦθον W; μῦθον vulgatae praeferendum esse iudicavit Lennep, male, cfr. οὔπω μῦθος ἔληγε Nonn. VI 366. XVI 320, XXV 338; XLVII 137; — ὃ δ' recepi ex P, ἤδ' Q, ὅδ' rell. codd. et edd.; αγλαὸν ὅπασε M, ὤπασσε W; — **168** verba ἀνάθημα-γενείη addita sunt in M a M 3; αγλαΐης M 1., corr. M 2; ἀφρογενείη MPW, ἀφρογενίη L, ἀφρογενίη ACNQR; — **169** φυταλιην M, φυταλιὴν PSW, φυταλίην *h*, φοιταλιὴν CLNQR Ald., φοιταλίην A*n*, φοιταλέην Ubelus; sed φυταλιὴν recte iam Anon. Falkenburg, Brodaeus, Neander in marg. (sed ibi φυταλίην impressum est) Stephanus, Lectius, Portus et rell. edd.; κακην M; γενέθλην πολέμοιο W ante

corr.; *κακὴν π. γενέθλην* rell. codd. — Nihil hoc versu putidius fingi posse Hermann contendens p. 16 *φοιταλέην πολέμοιο κακοπτολέμοιο γενέθλην* scribi iussit, quod tamen non recepit Lehrs, neque Schneider probavit, qui haec p. 437. 438: »sed vellem dixisset [Hermann] in his quid *γενέθλην* significaret. nam si genetricem sive ortum causamve significare voluit, ut videtur voluisse voluerúntque Colluthi interpretes et Spitznerus Excurs. IX ad Iliad. p. XIV, eam huic voci significationem attribuit, quae et ab reliquorum usu poetarum (cfr. Spitz. l. l.) et vero a Colluthi consuetudine plane abhorreat: cf. v. 1. 20. 250. 268. 281. 299. 353. 381. vulgarem autem usuque tritam significationem, quum hic tueri nequeamus, hanc potius vocem, quam quas Hermannus correxit corruptam putabimus. ac viam monstrat emendandi ipse Colluthus, qui v. 62 malum istud appellat *μόθου πρωτόσπορον ἀρχήν*. nam ut *φυταλίη* alludit ad *πρωτόσπορον* illud, ita pro *γενέθλη* expectamus aliquam vocem quae *ἀρχήν* significet. eam autem mihi quidem suppeditavit Nonnus Dion. 29, 324 *ἰνδοφόνοιο θεμείλια δηιοτῆτος*. id. 40, 254 *ἑπταέτηρα θεμείλια δηιοτῆτος* et 43, 3 *πολέμοιο θεμείλια πῆξεν Ἐνυώ*. quem secutus haud cunctanter rescribo: *φυταλιὴν πολέμοιο, κακοῦ πολέμοιο θέμεθλον*, cui versui si quid iudicabitur inesse putidi, iudicandum est etiam inesse illis *μόθου πρωτόσπορον ἀρχήν* aliisque plurimis, in quibus placuit sibi luxurians Nonni eiusque asseclarum ingenium. ceterum si quis praestare putaverit *φυταλιὴν πολέμοιο κακήν, πολέμοιο θέμεθλον*, is admonendus erit legem esse rhetoricam ut iterato nomini praedicatum adiciatur, quo cur iteretur appareat (Hermann. ad Mosch. p. 50)« Schneideri coniecturam, ut par erat, recepi. — **170** *δε μηλον εχουσα τοσην ανενειχατο* M; *τόσσην* ACLNP Ald., *τόσην* (σ superscr.) S, *τόσην* etiam Q, sed σ ex correctura est a glossatore profecta. — *ἀνενήκατο* post corr. Q; — **171** *ἥρη κερτομεουσα* et *αντιάνειραν* M; — **172** *ειξατέ* M, *εἴξατο* ante corr. C, *εἴξατε* Q; *καί* pro *μοι* V; *πολεμοιο* M, *πολέμοι* V; *συνήθεος* M, *συνήθεες* codd. dett. et edd. omnes, vix recte. *πολέμοιο συνήθεες* a prioribus interpretibus bellis adsuefactae [bello adsuefactae etiam Lehrs.] versum esse vituperavit Iulien p. 103, cum vix recte bellis adsuefacta vocari possit Iuno, quae modo ita amare in bellum et bellatores invecta erat. Sed quod Iulien alios secutus *πόλεμον* hoc loco trium dearum certamen significare voluit, vel *συνήθεες* absolute poni et *πολέμοιο* aeque ac *νίκης* ad *εἴξατε*

referri putavit, ne hoc quidem satis placet, cum recepta M libri lectione plana evadeat sententia: Cedite ex bello mihi adsueto (dicit ἀγῶνα περὶ κάλλους, caeterum cfr. Homericum εἴκειν πολέμου καὶ δηϊοτῆτος) cedite victoria! Atque συνήθεος probaverat iam Tournier p. 25, qui tamen συνήθεος non ad πολέμοιο, sed ad νίκης retulit; fort. recte. — ειξατε M, εἴξατο ante corr. C, ἤξατε Q; μίκης M; — **173** hic versus olim post v. 177 legebatur, recte transposuit Tournier p. 25, improbante licet Schneidero rec. p. 195. — ὦ pro priore οὐ habent *h n* Portus, Ubelus; βασιλεῖα M; ου pro εἰ M, unde οὐ recepit Tournier p. 25.; πυρὸς M; ἐστὶ M, ἐστι Bekker, et rell. post eum edd., ἐσσὶ (ἐσσι) rell. codd. et edd., εἰμι ex Tournerii coniectura (p. 25) recepi. cfr. Hermann p. 16: »Quae hic non adiuvisse Iunonem dicitur σακέων βασίλεια, καὶ εἰ πυρὸς ἔστι [sic] τιθήνη, ut in cod. Mut. pro vulgato ἐσσὶ scriptum, ridiculum esset, si aut Minerva esset, ut Lennepio visum: qui enim haec, ubi ipsa vincere volebat, Iunoni conciliasset victoriam? aut adeo, quod censori Heidelbergensi in mentem venit, coniux Vulcani Gratia. Enyo est, quam dicit poeta, facem gestans«. In Lennepii explicatione qui et ipse offendit Iülien, transpositis hemistichiis locum sic conformavit:

οὐ σακέων βασίλεια, καὶ εἰ δορὶ μαίνεται Ἄρης,
οὔ σοι Ἄρης ἐπάρηξε καὶ εἰ πυρὸς ἐσσὶ τιθήνη, etc.

quod vertit: »Non, scutorum regina! licet hasta furat Mars, non Mars te adiuvit; licet ignis sis nutrix, non flammae Vulcani te adiuvere, licet flammae spiritum (i. e. ignem ardentem) producat«. Et similiter ego ipse lectionem olim constitui, nisi quod pro σακέων βασίλεια, quod quam parum apte de Iunone dictum sit, ex v. 150. 151 apparet, ex v. 161 σκήπτρων βασίλεια restitui. Sed nunc tanto molimine non esse opus ratus, Tournerii lectionem secutus sum, neque enim mater Vulcani aut nutrix erat Enyo, neque causam habebat, cur Iunonem adiuvaret. Denique nulla debet esse hoc loco Enyus mentio, cum et ante hunc versum, in qua sede vulgo edebatur, et post eum non nisi Iunonis filiae filiique commemorati sint. — **174** αγλαΐην M, ἀγαΐην m. pr. in P; ἐφίλισα και αγλαΐη με διωκει M; bene ad hunc versum Tibulli (IV 2. 8.) subsequiturque decor confert Graefius p. 246. — **175** φασι σε M, φασί με Q; μήτηρ ACLQ; ἄριος AQ; υποδινεσσιν M, ὑποδίνεσσιν Q; αεξειν M; — **176** ηϋκόμων χαριτων M; ιερὸν M post corr. ex ιερῶν; — **177** ηρνήσαντο M, ἀνηρνήσαντο Q; ου M; ευρες M, εὗρες N; ἀρωγόν M, Bekker

et rell. post eum edd., ἀρωγήν rell. codd. et edd. Atque ἀρωγόν in suspicionem vocavit Tiedke in Herma XIII p. 352, cum Nonnus oxytonis trium syllabarum, in trochaeum exeuntibus versum claudere non sit solitus. Verum enim vero et Paulum Silentiarium, et Musaeum et Tryphiodorum ab huius regulae severitate discessisse ita exposuit ipse Tiedke l. l., ut Collutho quoque hanc licentiam ignoscere merito possimus. — **178** οὐ σοὶ ἀρης M; δορο M; vv. 179—182 in M a M 3 exarati videntur, et ita quidem, ut verba οὐ φλόγες et οἷα τε in aliorum vocabulorum rasura scripta sint. — **179** οὐ φλογὸς Q; ἡφέστοιο C, ἡφαίστοιο APQ; ἄσθμα LNPQS, ἀσθμα C; ἡμύναντο pro Ἡφαίστοιο ex glossa scilicet orto, et λοχεύῃ coni. Tournier p. 26. — **180** comma, quod Lennep secutus a Bekkero, Hermanno, Lehrsio, Schneidero tacite post ἀνεμώλιος traduxerat, Iulien pristinae sedi, post κυδιάεις, male restituit. De vv. 180—187 haec Hermann p. 16. 17: »Bekkerus signa exclamandi posuit post Ἀτρυτώνη et post πέπλοις. Ea ratio si vera esset, in quinto horum versuum [v. 184], mente repetendum esset κυδιάεις. At tum certe post Ἀτρυτώνη signum illud non recte poneretur. Deberent enim sententiae ita cohaerere: οἷα κυδιάεις, ὅτι σε γάμος οὐκ ἔσπειρεν· οἷα δέ, ὅτι χαλκέοις ὅπλοις καλύπτῃ. Sed ne sic quidem omnia recte procederent. Neque enim apte adnexa essent illa, καὶ φεύγεις φιλότητα, et quae sequuntur, quae omnino cur ab armis potius, quam ab origine Minervae deriventur, non apparet. Nihil posset reprehendi, si pro altero οἷα aliud quid, v. c. ἀμφί, legeretur. Sed quum minime suspectum sit οἷα, positum autem non possit non ad superius οἷα referri, illi autem quod adiectum est τέ non bene conveniat, recte mihi videor iudicare, alieno loco intrusum esse hunc versum. Eo hinc reiecto ante primum eorum quos apposui [v. 180] bene habebit locus, ita nexa oratione:

οἷα δὲ, χαλκείοισι καλυψαμένη χρόα πέπλοις,
οἷα σὺ κυδιάεις ἀνεμώλιος, Ἀτρυτώνη«.

Hermannum secutus est Lehrs; male, ut patet ex Schneideri de vv. 180—189 disputatione, quae p. 438. 439 legitur: »Postquam Iunonem Venus derisit, transit ad deridendam Minervam, in quo transitu patet desiderari particulam δέ, ut οἷα δὲ scribendum sit v. 179. — qua autem re glorietur recte quidem intellexit Hermannus, sed recte inventis uti noluit. neque enim dubitari posse

videtur, quin ita sententiae cohaereant: *οἷα κυδιάεις, ὅτι σε γάμος οὐκ ἔσπειρεν*, ut patebit conferenti Nonni locum, qui obversatus Colluthi animo videtur Dionys. 8, 84 *εἶξον, Ἀθήνη, λῆγε Διὸς βοόωσα λεχώιον ἄντυγα κόρσης κ.τ.λ.* . . . . iam sequuntur haec, v. 184–189. quae quum et ipsa ab *οἷα δέ* incipiant, vel hac sua forma produnt poetam affectasse aliquam huius loci cum antecedenti in nectendis sententiis similitudinem. primum igitur Venus singulare Minervae studium denotat, quo ad bellum incumbat ab amore aliena. neque enim verum est quod Hermannus dicit, ita haec intelligenda esse ac si dixisset Colluthus: *οἷα δὲ κυδιάεις, ὅτι χαλκοῖς ὅπλοις καλύπτῃ*, quo concesso sane haud apte adnectuntur illa: *καὶ φεύγεις φιλότητα καὶ Ἄρεος ἔργα διώκεις*. immo hoc ipsum illud est, quod in Minerva miratur Venus, fugere eam amorem et bella affectare. iam hoc quoque Minervae studium Venus reprobat, ut in simili re fecerat v. 181, ubi quum adversativa particula usa esset, eandem patet hic quoque requiri scribendumque esse v. 186 *ἀγνώσσεις δ' ὅτι μᾶλλον κ.τ.λ.* ita quivis sentiet totam hanc Veneris orationem satis artificiose esse a poeta exstructam, quae peribit ars, ubi cum Hermanno v. 183 ante v. 179 collato scripserimus: *οἷα δὲ, χαλκείοισι καλυψαμένη χρόα πέπλοις, οἷα σὺ κυδιάεις ἀνεμώλιος, Ἀτρυτώνη*«. — *οἷα* ante corr. C, qui om. *τε*. Sic enim pro Schneideri *δέ* codd. et edd. omnes praeter Lehrs., qui ex Hermanni sententia *σὺ* scripsit *κυδιάνειρα* pro *κυδιάεις* habet SV, *κυδιάνει* PW, *κυδιάει* cum edd. omnibus ante Lennepium G; *κυδιάεις* ex coniectura et codicibus restituit Lennep. — **181** *μεώσατο* Q; — **182** *σιδηρίη* MACLNPQSW (codd. omnes, ut vid.) Ald. Ubel. *nh*; corr. Steph. — *ῥίζα* codd. et edd. omnes, in quo offendit iam Graefius p. 247: »*σιδηρείη τομή* quid hic sit, ex Luciano notum; *ῥίζα σιδήρου* quid sibi velit, nisi fere idem est, non video. Nam *ῥίζα σιδήρου* est *σίδηρος*, qui Palladi *ῥίζα* erat, unde propullulavit. Si argutandum f. chalybs sic dici poterat. Fortasse captavit aliquam concinnitatem cum v. antec. et ut ibi expressa est notio patris et matris, ita hic duo posuit, ad idem alludens. Infeliciter. Nam illa est *ἀμήτωρ*, a ferro in lucem edita. Emendationem locus videtur respuere«. Nihilominus, qui Graefii interpretationem parum quo placeat habere recte iudicavit, Schneider vocem *ῥίζα* corruptam esse vidit p. 438. 439: »quis enim post *σιδηρείην τομὴν* non expectet potius aliquid, quod cum illo quandam habeat similitudinem et ipsum significans aliquam Hephaesti ferramento utentis operam? quod si quis ita instituisse Colluthum pu-

taverit, ut poneret vocem quae accurate nomini τομή responderet itemque actionem significaret, vereor ne cum Graefio dicendum sit emendationem locum respuere. at potuit poeta instrumentum ferreum nominare quod in eam rem usum habeat suaque significatione ultro actionem indicet qualem hic expectamus. qua probata sententia plures adeo patent emendandi viae, sed nulla facilior et expeditior quam ut scribatur ἀλλὰ σιδηρείῃ σε τομὴ καὶ ῥῖνα σιδήρου πατρῴων ἀλόχευτον ἀπεβλάστησε χαρήνων (nam ἀνεβλάστησε utique corrigendum fuit). Etsi autem lima Atticis est ῥίνη, constat tamen Moeridis testimonio etiam ῥῖνα in usu fuisse, ut variant πῖνα et πίνη, δῖνα et δίνη, θοῖνα et θοίνη, πεῖνα et πείνη, πρύμνα et πρύμνη alia. Cfr. Lobeck ad Phryn. p. 331, 437, 499 et Meineke Exercit. philol. in Athen. I p. 28 et II p. 4α. Cur ἀπεβλάστησε praetulerit Schneider, non video; de transitivo verbi ἀναβλαστέω [potius ἀναβλαστάνω] usu Graefius p. 247 conferri iubet interpretes ad Soph. Aiac. 40. — **183** πατρωΐων ACLNPQSW (omnes dett. ut vid.) et edd. ante Stephanum, nisi quod πατρώϊον n. — ἀνόχευτον G, ἀλόχητον Q; — **184** οἷα M; χαλκίοισι Q; χαλυψαμενη χρεια πεπλοις M. — **185** φεύγοις ALNQR; ἀρεος M, ἄρεως (ο supra) Q; εργα M; — **186** Lennep secutus ab Harlesio ἁρμονίης δ' ἀδίδακτος scriptum esse etiam in PQV falso putans (nam omittunt particulam codd. omnes et edd. ante Stephanum) post διώκεις v. 185 interrogandi signum posuit, post ἀδαήμων v. 186 punctum sustulit et vv. 186. 187 coniunxit simul Ἁρμονίης et Ὁμοφροσύνης tamquam propria dearum nomina imprimenda curans, et v. 187 pro Ἀθῆναι ἐκεῖναι coniciens ad Ἁρμονίην et Ὁμοφροσύνην referendum. Fusius refellit haec Iulien, qui contra Lennepii coniecturam hoc praesertim attulit, quod non licuit Veneri victoria exsultanti et in Minervam superbe invehenti imbecillas vocare Harmoniam et Concordiam, quas nihili facere Minervae opprobrio vertit. — αρμονίης M, ἁρμ. C. δακτος — ἀδαήμων add. M 3 in M; — **187** δ' Schneider ex coniectura, quam vide supra, addidit; vix recte, cum ἀγνώσσεις ὅτι Κύπρις ἀπόσπορός ἐστι θαλάσσης legatur apud Musaeum v. 249. αγνωσεις M, ἀγνώσεις Q; μάλλον ἀναλκυδεσσειισιν M; ἀθῆναι MV, S in marg., P in marg. a m. 2., ἀθῆναι (η supra) W, ἀθήνη ACL (hic cum glossa ὦ vocativum designante) NQ et SP in textu; idem habent edd. ante Bekkerum, et etiam G, ut videtur. De hoc versu sic Graefius p. 247: »Quod olim edebatur Ἀθήνη neque nominativo neque vocativo sententiae

convenit; neque ferendum, quod coniecit Lennep. ἐκεῖναι, quia sic v. 188 sensum non habet. Itaque omnino verum est Ἀθῆναι, non de Minervis pluribus, quod in hac ad Minervam oratione absurdissimum (etsi aliquando eiusmodi nomina propria plurali numero dicuntur); sed de urbe Athenarum. Urbs autem cum dicitur, intelliguntur incolae. Vellicat itaque Minervam Venus ita, ut Athenienses, quibus illa superbit, tamquam homines imbelles et ignavos rideat. Tu, inquit, fortis et victrix videri cupis; at neque tu fortis es neque tua illa urbs inclyta. Et quia urbis nomen plurale est et foemininum, Ἀθῆναι, si personam induunt, mulieres videri possunt; at non sunt verae mulieres! quid igitur? mares? neque mares, neque foeminae, etsi membris a natura in utrumque sexum distinguuntur Athenienses. Totum est Nonni acumen, qui illud κεχρῃμένον multis modis usurpavit in Dionysiacis«. Recte sane vehementer miratus est Hermann p. 17 »quod Graefio acutissimo leporum et venustatis arbitro, Ἀθῆναι non Minervae, sed urbs Athenarum esse visae sunt«. — **188** τοῖαι M et edd. inde a Bekkero, nisi quod reliquorum codicum et editorum lectionem καὶ οὐ retinuit Iulien, Bekkeri τοῖαι coniectura sola niti falso ratus. Lectionem a Bekkero receptam sic vertit Lehrs: »Ignorasne, quod potius impotentes sunt Minervae tales, gloriosis se delectantes bellis?« Iure igitur mireris a Graefio p. 248 talia scribi potuisse: »τοῖαι quod Cod. Mut. obtulit, fateor, me non intelligere; καὶ οὔ, quod vulgo edebatur, metricis rationibus damnandum est, neque negatio propter seq. ἀγαλλόμεναι, satis videtur probabilis. Nunquam καί ante vocalem ab his poëtis productum reperitur, ut id ad Tryphiod. v. 132 observavimus. Itaque, nisi Cod. Mut. unice audiendus est, verum censendum est id, quod pari probabilitate et in καὶ οὔ et in τοῖαι depravari potuit. Legendum itaque videtur:

ἀγνώσσεις, ὅτι μᾶλλον ἀνάλκιδές εἰσιν Ἀθῆναι,
εἰ καὶ κυδαλίμοισιν ἀγαλλόμεναι πολέμοισιν,

licet superbientes gloriosis bellis, imbelles potius sunt. Et εἰ καὶ, ut corrumpi potuit in οἷαι et τοῖαι, sequente imprimis simili syllaba κυ (vid. talem errorem C. Mut. v. 397), ita transpositum καὶ εἴ facile depravandum erat in καὶ οὔ, ut οὔ et εἴ confusa sunt infra v. 300. qui locus levem cum nostro similitudinem spirat; sed, quod doleas, eo non integrior ad nos pervenit. Si vulgatae praeferenda est auctoritas Cod. Mut., proxime offert se:

ἀγνώσσεις, ὅτι μᾶλλον ἀνάλκιδές εἰσιν Ἀθῆναι,
αἳ τεαί, εἰδαλίμοισιν ἀγαλλάμεναι πολέμοισιν.

speciosis bellis, ut fere εἰδάλιμος est apud Mnasalc. ep. 17, et origo vocabuli postulare videtur, vel οὐδαμινοῖσιν aut οὐτιδανοῖσιν, epitheto, quod Nonno in deliciis est«. Sed recte codicis M lectionem probavit Hermann p. 17. — κυδαλίμοισι C; πολέμοισιν M; post πολέμοισι signum interrogationis ex solo P enotavi; κεχρυμένων QV, κεχρυμένων SW, κεχριμένων P (corr. m. 2); »κεχριμένων μελέων (quod ex duobus Nonni locis Bekkerus attulit, in neutro autem invenitur, sed legitur Paraphr. 19, 188) apparet esse: quum discreta sint membra maris ac feminae nec umquam membra, quae sola sunt ad bellum apta, in femina sint aut contra, quod monui propter Mauritium Schmidt, de Didym. p. 39 not.« Schneider p. 439. 440. Bekker sine causa ἦτ' ἄρσενες ἦτε γυναῖκες coniecerat. — οὐτ' CQ; οὔτε C; οὔτ' — γυναῖκες add. M 3 in M; — **190** τοῖον ex M iubente Hermanno p. 17 recepit Lehrs; τοῖα δ' rell. codd. et edd. praeter Bekkerum, qui τοιάδ' edidit, quod est etiam in Q; — προσεννεπε M; προσένεπεν S; Ἀθήνην om. M, quare, cum non solam Minervam, sed Iunonem quoque allocuta sit Venus, et Ἀθήνην in secundo abhinc versu in eadem versus sede recurrat, nescio an deteriorum codicum scriptura Ἀθήνην lacunae obtegendae causa a librariis non nimis sagaciter ex v. 192 ascita sit; ἀθήνη LQ, ἀθήνῃ A, ἀθήνῃ C; — **191** ὥσημεν M, ἥ rell. codd. et edd.; ἣ ego; πτολίπορθον M, πολύπορθον L; αεθλίον M; ἔλαχε Q ante corr., S, W ante corr. — μορφῆς M; — **192** ἥρην M; ἐξελασασα M, ἐξαλάσασα Q; — αθήνην M; — **193** ιμείρων M, ἱμείρων A; ἠλαίνων dubitanter coni. Tournier p. 27. ὑπέρωτι ACLN; ην M; εἶδε M, οἶδε AQS et edd. ante Bekkerum, qui εἶδε cum rell. codd. — **194** ἀθροίσας M, ἀθροίσας quod ex V, atque Anonymi et Dorvillii coniectura primus recepit Lennep, habent etiam SW, ἀθρήσας P, ἀθρήσας AC (sed hic cum glossa συνάξας) GLNQR; επιδασχιον M, ἐπιδάσκιον LNPQS; — ἠγαγενύλην M, ὕλην etiam rell. codd. et edd.; Ἴδην maluit Wernike collato Quinto Smyrnaeo δάσκιος Ἴδη V 495, ποτὶ δάσκιον Ἴδην id. VIII 343, et Tryphiodoro v. 324 ἔβρεμε δ' ὀμφαίῃσιν ἅμα δρυσὶ δάσκιος Ἴδη. Olim Wernikii coniecturam recipiendam esse et v. 196 vulgatum ὕλης pro M libri Ἴδης a Bekkero probato restituendum esse duxi, cum inepte dicatur: »viros in silvam duxit, ubi arbores Idae caesae sunt« pro eo, quod dici debebat,

»viros in Idam duxit, ubi arbores frondosae silvae caesae sunt«. Sed nunc ἐπὶ δάσκιον ἤγαγεν ὕλην v. 194 retinendum esse persuasit v. 226 ὑπὸ δάσκιον οὔρεος ὕλην et v. 358 ὑπὸ δάσκιον ὕλην, licet Wernikianum etiam Tournier p. 27. 28 probaverit. — **195** ἀνερας· εργοπόνοιο δαημονας ἀτροιτῶνης M, in quo ἀτρωτῶνης erat ante corr.; δαήμονας ex δαήμων effecit glossator in Q; — **196** ενθα M; πολυπρέμνοις M, unde optimi codicis lectionem secutus πολυπρέμνοιο edidi collato v. 358 ἀλλὰ πολυπρέμνων ξυλόχων ὑπὸ δάσκιον ὕλην et Apollonio Rhodio IV 160 κύκλα πολυπρέμνοιο δι' ἐξ ὕλης τετάνυστο; — ταναπρέμνοιο S V, τανυπρέμποιο (νο) P, τανυπρέμνοιο rell. codd. et edd., quod defendit Bekker, collato Nonno V 541 ἔνθα τανυπρέμνοιο διέστιχεν ἔνδια λόχμης et probavit Tournier p. 27. — δαΐζόμενα M; δρῦες M, et C post corr.; ἴδης M, quod receperunt Bekker et rell. post eum edd.; ὕλης codd. dett. et rell. edd., vide ad v. 194; — **197** ηριπον M, ἤριπον ACLNPQW fort. codd. dett. omnes); αρχεκάκοιο M; — **198** ος M, ὧς A, ὥς Q; ποτὲ C, ποτε rell. codd. et edd. praeter Lehrsium, qui Hermanni coniecturam (p. 17) τότε recepit; in eandem inciderat Koechly ad Tryph. v. 47; μαργαίροντι A ex corr., Q; — **199** αλεξάνδρω M, ἀλεξάνδροιο Q, ἀλεξάνδρεο A, in C ω vocis ἀλεξάνδρω ex corr. est; δρυτόνω M; τεκτείνατο CLNQR; χαλκῷ M; cum Ἀλεξάνδρῳ prorsus otiosum sit et νῆας epitheto careat, Tournier p. 27 ἐϋσσέλμους pro Ἀλεξάνδρῳ mire coniecit, vulgatam scripturam ex mala recordatione loci Tryphiodorei (61 νῆας Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο) ortam esse iudicans. **vv. 200—201** om. codd. dett. omnes et edd. ante Bekker.; — **200** προβεβουλε et χαμὲ M, quae tacite corr. Bekker. — **201** νῆας ἃς M, quod retinuerunt editores, licet ἃς metrum violare iam Bekker viderit; ἅτ' coni. Wernike ad Tryphiod. p. 43, metro melius quam sententiae consulens, iudice Hermanno p. 17, qui ἃς pro brevi syllaba positum Hesiodi exemplo defendit persuasitque Lehrsio. Contra Graefius p. 248. 249: »Male repetitum νῆας aut e fine v. praeced. aut initio v. 198 corruptionem loci videtur effecisse, cum poëta dedisset: κάμε νῆας, οἷας οὐκ ἐν. etc. alludens f. ad Argus navem, ab Argo quidem exstructam, excogitatam tamen a Minerva, cfr. Apollon. I 19, aut ad equum Troianum, similiter ortum, cfr. Tryphiod. v. 57. Infelix acumen, Colutho tamen non indignum. Quod qui negat, per me duos versus a Cod. Mut. suppeditatos, aliunde desumtos et male hic insertos putet. Sic Argo describi potuit huiusmodi versu:

νῆα μὲν οὖν ἐνόησε καὶ οὐκ ἤσκησεν Ἀθήνη.«

Schneider p. 440 Colluthum vel ad Homeri exemplum (IX 283 νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων) νέας ὥς οὐκ ἐνόησεν (ut ediderat Schaefer) scripsisse vel Attico usum esse ναῦς putavit. »utrumque autem scripsit, in eo non erit haerendum, quod epanalepsis figura usus Colluthus repetitam vocem paululum immutaverit. nam a tali anxietate et alii saepe poetae alieni fuerunt (cfr. Meineke ad Callimach. p. 248) et parum illam legem curarunt huius sectae poetae: cfr. Nonn. Dionys. 47, 486 ἔκτανεν υἱέα μήτηρ, μήτηρ ἔκτανεν υἷα. Paraphr. Σ 41 τελέθω

Γαλιλαῖος Ἰησοῦς, Ἰησοῦς Γαλιλαῖος ἐγὼ πέλον«.

Ego cum et νέας ὥς et ναῦς ὥς a Nonni eiusque sectatorum arte prorsus abhorrere reputaverim, dubitanter νῆας δ' οὐκ scripsi. — οὐκ ενόησε καὶ ουκήσκησεν M, tacite corr. Bekker. — **202** ἄρτι ex M Bekker et post eum edd., ἀντὶ rell. codd. et edd.; — μεν M; εἰδαιων ὀρέος M; ηλλάξατο M, ἠλλέξατο A, ἐλλέξατο Q; — **203** ἐπικουρον M; εφεσπομενην M, ἐφὲσπομένην A; αφροδιτην M; — **204** ακταίοισιν M; ϊλασσόμενος M, ἱλασσύμενος C ante corr., LNR, ἱλασσόμενος C post corr. (ασκ supra), ἰλησσόμενος P, ἱλασκόμενος SW, ἵλασκόμενος AQ, ἱλασσάμενος scripsi Schneidero obsecutus »nam eo ipso tempore quo super tergora maris navigabat, ἀκταίοις quidem sacrificiis placare deam Paris non potuit«. Sed falsus erat Schneider p. 426 ipsum ἱλασσάμενος in M exaratum esse credens. — θυέσσιν R; — **205** ἔλλεεν M; ἐλλήσποντον M, ἑλίσποντον Q; ἐπευρέα MC; θαλάσσης MG, et glossa in C, τηθήνης C, τιθήνης rell. codd. et edd. omnes, praeter Lehrs., qui γαλήνης recepit ex coniectura, quam fecit Lennep comparatis vv. 227 et 362, et Nonn. 3, 60 (ἄπνοα σιγαλέης ἐτανύσσετο νῶτα γαλήνης) et probavit Hermann p. 17. Iulien, secutus a Schaefero, id quod coniecerat etiam Brodaeus, repudiaverant autem Dorvillius et Lennep, θαλάσσης, edidit. Confer etiam Graefium p. 249: »Fortasse τιθήνης proximum versum claudebat, ad quem librarii oculus cum aberrasset, factum est, ut verba interposita omitterentur. Ita cogitari certe potest, mare τιθήνην a Venere marina vocari, veluti:

ἔπλεεν Ἑλλήσποντον ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·
οὐδ' ἁλὸς οἶδε θεὰ λειαινέμεν οἶδμα τιθήνης.

relate ad v. 202 s. Sed f. τιθήνης ortum est ex male repetita syllaba postrema voc. νῶτα et genetivo θαλάσσης per compend. θαλασ^ς

scripto«. — **206** τῶδε πολυτλήτων M; πολυπλήτων ante corr. Q; σημεῖα Q; φαίνετο M; — in vv. **207—210** primum scripturae diversitatem proponam: **207** μεν M; θύελλα Hermann, Lehrs, θάλασσα codd. et rell. edd. omnes. — **208** οὐρανος M; ὀρφναίῳ GPW et edd. ante Lennep.; ἑλικῶν codd. dett. et edd. ante Lennep.; δεσμα (vel δεσμω?) M; δεσμῶν Q ante corr., C; — **209** η δ' M, ἥ δ' ACPQSW, ἡ δ' rell. codd. et edd., ἧ δ' ego; ἀρ ἀνοχθαλόεντος M; ἄρα μυχθαλόεντος fort. N, et edd. omnes ante Lennep., ἄρα μιχθαλόεντος codd. rell. — ὑπηερος M, ἐπήερος LNP m. 1. QR, ἐπ' ἠέρος ACG, et edd. ante Lennepium, ἀπ' ἠέρος SW et m. 2 in marg. P, et edd. inde a Lennepio. ὄμβρων Q; — ἴεῖσα M, ἱεῖσα Bekker. Lehrs., ἀνεῖσα rell. codd. et edd., etiam Iulien. — **210** ἐκλυσθη M; δετε M; δέ τε rell. codd. et edd. praeter Lehrs., qui Hermanni coniecturam δ' ὕπο recepit; — ποντος M; ἐρεσσομενων M, ἐρεσσαμένων S; — v. 208 Ἑλίκης vel plurali pro singulari posito Ἑλικῶν pro ἑλικῶν praeeunte Falkenburgio et Brodaeo coniecit Dorvillius, qui δεσμὸν ὀρφναῖον ἑλίκης interprelatus est: »Helicen obscuram. Coelum obscuravit, Helice non adparente nec navim regente«. Lennep ex L ὀρφναίων recepit et ἑλικῶν in ἑλίκων mutavit, quam emendationem etiam Heringa Lennepio communicavit. Δεσμὸν ὀρφναίων ἑλίκων autem interpretatur »vinculum obscurorum tractuum, quales, orta tempestate, undarum ad coelum montium instar sese tollentium motu fieri solent«. A qua explicatione non valde discrepat Letronnii apud Iulianum, ἕλιξ idem esse docentis quod Plutarchus ἑλιγμὸν ἐν πελάγει, Francogalli trombe vocant. Graefius demum p. 250 ἕλικας nubium turbines significare vidit. — v. 209 pro μιχθαλ. vel μυχθαλ. Brodaeus ὑαλόεντος, alii μοχθαλόεντος coniecerunt, Ruhnken olim μυδαλέου ἐξ' ἀέρος vitiose coniecerat, postea tamen in codicis R scriptura, quam Lennep primus in textum induxit, μιχθαλόεντος pro μυχθαλόεντος aquievit. Hermann p. 18 a Lehrsio secutus tacite ὀμιχλήεντος scripsit. Schneider p. 440 praeeunte Dorvillio et Graefio p. 249 ἀμιχθαλόεντος commendavit »nam id ipsum, quod hic Hermannus desideravit, ex nonnullorum certe grammaticorum sententia significat ἀμιχθαλόεις: cf. Schol. Hom. Il. ω 753. ἀμιχθαλόεσσαν-ἔνιοι ὀμιχλώδη ἀπέδοσαν«. Tum v. 210 pro ἀνεῖσα (sic enim codd. dett. et edd. ante Bekker.) Dorvillius ἀνῆκε vel ἀνίει coniecit, nam »durum ut huc ἐκλύσθη quoque referatur: et stribliginosum est et Coluthi facilitate indignum, ut intelligatur ἦν. An putabimus versum deesse? nam ἀνεῖσα non

facile convelli debet. Similiter pendens participium habemus v. 357.« Lennep hac suspicione probata post ἀνεῖσα huiusmodi versum periisse credidit: Παντοίων ἀνέμων μέγα κῦμα κύλινδε θύελλα, quem versum vitiosa caesura laborare vidit Graefius p. 250. Iulien, qui et ipse cum Bekkero versum deesse putabat, ἡ δ' ἄρα non cum prioribus interpretibus ad ἑλίκων, sed ad θάλασσα rettulit, et ἀπ' ἠέρος ὄμβρον ἀνεῖσα nihil aliud significare credidit, quam aquam (ὄμβρον) maris ad caelum usque surgentis denuo ex altitudine decidisse. Etiam Graefius p. 249 persuasum habuit »versum excidisse nullis argutiis negari« posse. »Etsi enim physicis rationibus demonstrari potest θάλασσα ἀπ' ἠέρος ὄμβρον ἱεῖσα cfr. Nonn. II 499 ss. uti ἀήτας ὠκεανὸς ἀνίησιν Odyss. δ 568, et extorqueri fortasse λαβρὸν vel πικρὸν ἀμιχθ. ἀπ' ἠέρος ὄμβρον ἱεῖσα, adeoque θάλασσα v. 202 mutari in θύελλα; omne tamen eiusmodi artificium ab hoc quidem loco alienum videtur, praesertim cum propter praecedens v. 202 μέν, illud ἡ δ' ἄρα aptam oppositionem incipere videatur. Suspicor itaque, propter simile fortasse initium excidisse versum huiusmodi:

ἡ δ' ἄρ', ἀμιχθαλόεντος ἀπ' ἠέρος ὄμβρον ἱεῖσα,
ἦμαρ ὁμίχλῃ νυκτὸς ἀπέκρυφεν μέσον Ἥρῃ.

cf. Heyn. ad Il. ω 753, vel ἦμαρ ἀκηχεμένοις (cf. v. 290) Ἥρη πάλι κρύψατο ναύταις, et quidquid hac via excogitari potest. Certe Iuno, ὄμβρων μήτηρ, Orph. hymn. XVI 4. habebat, cur Paridi irasceretur.« Hermann p. 18, a Lehrsio secutus et a Schneidero meritis laudibus p. 440 elatus v. 208 id quod etiam Graefio in mentem venerat, θύελλα pro θάλασσα, v. 210 εἶθαρ pro ἡ δ' ἄρα et v. 212 δ' ὕπο pro δέ τε scripsit simul lacunae ante v. 211 suspicionem improbans, »manet enim, ut alia taceam, duplex perversitas, una in re ipsa, quod mare assurgere dicitur, et caelum tortis nubibus cingere, altera in oppositione per particulas μὲν et δὲ indicata, quae hic talis esset, ut idem sibi ipsum opponeretur.« δ' ὕπο autem v. 212 scripsit »quod Coluthus, si scivit quid significaret δέ τε, non potuit id scribere.« Et caeteris quoque locis, ubi olim legebatur, τε particulae usus Collutho abiudicandus erat. — v. **210** ἐκλύσθη contra Brodaeum, Anonymum et Neandrum (in marg.) qui id in ἠχλύνθη mutare voluerunt, recte defenderunt Dausqueius, Ubelus et Ruhnken, hic quidem collato Quinto Smyrnaeo XIV 534 Ἐκλύσθη δ' ἄρα πᾶσα περίδρομος Ἀμφιτρίτη. — Tum ἀρασσομένων πετράων pro ἐρεσσο-

μένων ἐρετάων dubitanter olim coniecit Lennep collato Apollonio Rhodio II 555 sqq.: *Δινήεις δ' ὑπένερθεν ἀνακλύζεσκεν ἰοῦσαν Νῆα ῥόος, πολλὸν δὲ φόβῳ προτέρωσε νέοντο. Ἤδη δέ σφισι δοῦπος ἀρασσομένων πετράων Νωλεμὲς οὖατ' ἔβαλλε, βόων δ' ἁλιμυρέες ἀκταί.* *Ἐρεσσομένων* pro *ἐρεσσόντων* posito offensus ego olim *ἐπειγομένων* conieci, sed nunc vulgatum retinui, etiam quia *ἐρεσσομένων ἐρετμῶν*, similis locutio, passivo licet sensu, infra v. 229 occurrit. — **211** *τοφρα δε* M, *τόφρα* (om. *δέ*) Q, *τόφρα καὶ* G et edd. ante Lennep., qui reliquorum codicum lectionem *τόφρα δὲ* recepit. *δαρδάνιον* V, *δαρδανίδην* M, unde *Δαρδανίην* scribendum esse vidit Schneider p. 426, collato v. 390, ubi M item *δαρδανίδης* pro *Δαρδανίης* exhibet. *Δαρδάνιον* rell. codd. et edd. omnes (nisi quod *δάρδανιον* h). *Δαρδανίην* probavit etiam Tiedke in Herma XIII, p. 273, cum Colluthus Nonnum secutus alioquin proparoxytona ante caesuram tertii pedis masculinam ponere non sit solitus. — *οὐδὰς ἀμείβων* M; — **212** *ϊσαμαρίδος* M; *παραπλόω* M, *παραπλόων* Q; — **213** *δε* M; *θρηιχίοιο* M, sed *ί* ex corr., *θρηχίοιο* A, *θρηϊκϊοῖο* SW,
ϊ ϊ
θρηϊκοῖο PV, *θρηχίοιο* (sed *η* a m. 2. ex corr.) Q, *θρηΐκοιο* C,
οιο οιο
θρηϊκίου N, *θρηΐκιον* R; — *μετούρεα* M, *μετάρρια* CPQW *n*, *με-*
ρι
ταρρία ALNR, *μετάρροια* V, *μετάῤῥοια* S, *μετάῤῥισια* h, *μετάρσια* G, ut voluerunt Anonymus, Brodaeus, Neander (in marg.), Stephanus, quos vituperavit Dorvillius, Aldinae editionis lectionem *μεταῤῥία*, quod veterum more pro *μετὰ ῥία* scriptum putabat, commendans. Et obsecutus est Lennep. *μετὰ ῥία* a Lehrsio quoque receptum tacite edidit Bekker, probante in notis Iuliano, qui in textu *μετ' οὔρεα* ediderat. — **214** *φύλλιδος* M; *ἀντέλοντα* M; »Brodaei coniecturam *ἀνθάλλοντα* emendantis, quod de sepulcro Phyllidis in amygdalum versae intelligebat, acutam magis quam veram puto. Notissimum verbum *ἀνατέλλειν*, *ἐπιτέλλειν*, *ἀνέρχεσθαι* de illis rebus, quas eminus apparere et sensim sensimque quasi oriri videmus, saepe apud Homerum aliosque reperies. Ipse Coluthus mox v. 215. v. 217.« Lennep. *φιλὴν ὄρος* M, *φιλήνορος* rell. codd. et edd., quod contra Brodaeum Falkenburgiumque *φιλήτορος* rescribi iubentes defendit Dausqueius; et *φιλήνωρ* idem esse ac *φίλανδρος* putavit Lennep. — *ἔδρακε* M; — **215** *δρομον εννεακυκλον* (sed supra prius *ε* spiritus erasus est) M; *αλήμονος* M, *ἀλκύμονος* Q; *εἶδὲ* M; »Melius dixisset opinor: *καὶ δρόμου ἐννεάκυκλον ἀλήμονος εἶδε κέλευθον*« Lennep, cuius coniecturam ab Harlesio quoque spretam falsam esse arguit

Nonnus 16, 398 *καὶ δρόμον ἐννεάκυκλον ἐπιστώσαντο σελήνης* et 41, 158 *καὶ δρόμον ἐννεάκυκλον ἀναπλήσασα σελήνης* laudatus a Bekkero. — **216** *ενθα* M; *διαστείχουσα* M, A ante corr., Q; et sic correxerunt Dorvill. et Lennep; *διαστίχουσα* rell. codd. et edd. ante Lennepium; *κινύρεο* ex M Bekker et rell. post eum edd., *κινύρετο*, quod recepit Lennep, codd. dett. praeter G, qui cum edd. ante Lennepium habet *κινύρατο*. — *φυλίς* ante corr. S; *ἀκρί την* M, *ἀμοίτην* R et fort. N; *ἀκοίτιν* edd. antiq., corr. etiam Perdrier. — **217** *δεχνυμένην* M, *δεχνυμένη* ex Anonymi, Brodaei et sua ipsius coniectura recepit Lennep; *ἀχνυμένη* rell. codd. et ante Lennepium edd. — *απημονα* M; »Phyllis cupere debuit maritum *ἀπήμονα* rediturum esse, sed cum nihilominus etiam non *ἀπήμων* redire potuerit, malim *ἀγήνορα*« Tournier p. 28. — **218** *οππότε* M; *αθηναίης* M; *απο* M; *δήμων γρ. μου* ut videtur C ante corr., *δήμου* G, *δήμων* rell. codd. et edd. praeter Portum et Iulianum, qui *δήμου* ex Porti coniectura a Lennepio improbata scripserunt. Quibus obsecutus sum, cum vulgata scriptura epicae orationis non esse mihi visa sit. *Ἀθηναίης ἀπὸ δήμων* ex glossa *Ἀθήναις ἀποδημῶν*, quae veram lectionem: *ἐς Ἀτθίδα γαῖαν ἀπελθὼν* expulerit, mire credidit Tournier p. 28. — **219** *τῶ* M; *βαθυκλήροις* Q; *βαθυκλήροιο* in suspicionem vocavit Tournier p. 30, qui locum ex Nonni Dion. XIII, 70 corrigi posse opinatur, ubi alii *βαθυκνήμους*, alii *βαθυκρήμνους* ediderunt, quorum prius extat in optimo codice Laurentiano. *διαχθονος* M; *αἱμονίηων* M, *αἱμονιήων* CR, *αἱμονιήσων* P, *ἐμμονιήων* A, *ἐμμονιήως* Q. Cum *Ἀχαιὰς γαῖα* non Thessaliam, sed totam Graeciam significet, »verum non potest esse, quod v. 218 legitur *διὰ χθονὸς Αἱμονιήων*. nam per Haemoniam sive Thessaliam Graeciae urbes apparere Paridi non potuerunt. accedit quod *διὰ χθονὸς* dici non potuit nisi addito participio, quale est *πορευομένῳ* vel *πορευθέντι*, quamquam vel sic aliquid restaret difficultatis, quod Paris praeter oram Thessaliae navigavit, non profectus est per Thessaliam. Has autem difficultates statim videbimus remotas, ubi ita scripserimus: *δίχα χθονὸς Ἠμαθιήων*. Atque *Ἠμαθιήων* etiam eo commendatur, quod post Thraciam (v. 212—217) non statim in Graeciam Paris venit, sed prius Macedoniam eum attingere oportuit. Recte igitur dicetur, praeter hanc terram apparuisse Paridi Graeciae urbes florentissimas.« Schneider p. 417. Ego, cum *δίχα χθονὸς Ἠμαθιήων* ab epico quidem poeta vix pro praeter Macedoniam dici posse persuasum habuerim, simulque *Αἱμονιήων* vel ideo intactum reliquendum fuisse reputarim,

quod Phthia re vera in Haemoniorum terra, in Achaia proprie dicta sita sit, malui post *Φθίη βωτιάνειρα* (v. 221) aliquot versuum iacturam indicare, in quibus post aliarum Thessaliae florentium urbium (Iolci puto) enumerationem ad reliqui in Graeciam et Peloponnesum itineris descriptionem perrexerit poeta. Atque lacunam statuit etiam Tournier p. 30 *καὶ* particulam post *βωτιάνειρα* positam omissionis ansam praebuisse ratus. — Pendet autem *διὰ χθονὸς* ab *ἀνέτελλεν*. — Qua explicatione admissa nihil habebimus, cur *ἐξαπίνης* v. 220, quod de Thessaliae urbibus non nimis longe inter se distantibus, neque nimis longo temporis intervallo in conspectum celeriter navigantis prodeuntibus dictum vix iustam reprehensionem incurrere potest, cum Schneidero p. 417 in *ἑξείης* mutemus, scilicet quia »eae ipsae quas nominavit urbes vel regiones, Phthia et Mycene, non potuerunt *ἐξαπίνης* apparere Paridi; potuit quidem una, at non potuerunt simul duae quae longo terrarum tractu inter se distant.« *ἤθεα γαίης* ex Apollonio Rhodio I 1177, III 1121, IV 511 et 739, sed contra Nonni usum coni. Tournier p. 29. — *αὐτίκα αἱ πόλεες φαίνοντο ἀχαιΐδος αἴης h*; *εξαπίνης* M; *ἀνετελλεν* MW, *ἀνέτελλεν* CLNPSR, *ἀνέτειλεν* AQ, Julien, quod si sensum solum spectes certe praeferendum esset; sed nusquam Nonnus verbi *ἀνατέλλω* aoristo usus est, cfr. Schwabium ad Musaeum v. 111 et quem ille laudat Patzigium de Musaei emendandi ratione p. 50. — *αχαιΐδος* M, *ἀχαΐδος* RQ et edd. ante Bekker. — *ανθεα* M, *ἄνθεα* ACLNQR, quod probavit Schneider p. 417, qui etiam putat »plura duobus oppida nominaturum poetam fuisse, si *ἄστεα* scripsisset«, *ἄστεα* P [SVW] et edd. omnes. Caeterum Tournier p. 29. 30 errorem geographicum Collutho relinquendum esse censuit, et v. 219 aut *ῥία*, aut, quod praetulit, *δρία* pro *δίχα* rescribens, locum sic constituit:

Τῷ δὲ βαθυκλήροιο δρία χθονὸς Αἱμονιήων
ἐξαπίνης, ἀνέτελλέ τ' Ἀχαιΐδος ἤθεα γαίης,

ubi, ut de aliis taceam, offendit *τε* particula a Collutho constanter spreta. Caeterum *Ἀχαιΐδα γαῖαν* hoc loco non Thessaliam, vel Thessaliae partem, sed universam Graeciam significare, cum etiam Mycene eidem Achaeae tribuatur, primus contendit Brodaeus, quem secuti sunt reliqui editores et critici, minus recte, ut in nota ad superiorem versum ostendi. — **221** *φθείη* Q; vocem *Φθίη* in suspicionem vocavit Bernhardy Grundr. d. gr. Lit. II I p. 402, male,

ut adiectum constans Phthiae epitheton, *βωτιάνειρα*, monstrat. *βοτιάνειρα* ALNQRSV et *n*, qui corr. in marg., *βοτιάνειρα* C ante corr., *βουτιάνειρα* voluit Perdrier.; *και ευρυάγυια* M. — De vv. **222—230** primum scripturae diversitatem proponam. vv. **221—225** olim post v. 230 legebantur; transposuit Schneider. — **221** *λιχὸς* Q; *γαλύνης* N; — **222** *δηρῶν* M, *δηρῶν* NR; *ερεσσομενων* M, *ἐρεσσομένης* L, unde, cum tres illi genetivi *γαλήνης*, *ἐρεσσομένων*, *ἐρετμῶν* explicari non posse crediderit, recepit Iulien, qui praeterea *γαλήνην* pro *γαλήνης* coniecit. Etiam Graefius p. 251: »aut recipienda lectio Cod. Laur. *γαλήνης δηρὸν ἐρεσσομένης*, aut quod concinnius videtur, scribendum *γαληνὸς* — *δοῦπος ἐρετμῶν* de tranquilla in fluvio navigatione.« Vulgato *ἐρεσσομένων* retento bene vertit Lehrs: »neque aequoris dinavigatis audiebatur sonitus remis«. — *ἠχούετο* M, *οὐχούετο* Q; *ἐριτμῶν* R, *ἐτμῶν* W; — **224** *και χθόνος* M; *ευκόλποισιν* M, *εὐκόλποισιν* ALNQR et ut vid. P, *εὐκόλποισι* C, *ἐν κόλποισιν* SW et edd. ante Bekker.; *ἐπιήονεσσι* Q, *ἐπὶ ἠόνεσσι* A; *ἠϊόνεσι* C; *βαλοντες* M, *βαλλόντες* Q. — Lennep »cum hic demum Paris dicatur navem egressus«, miratus est, »qui fieri potuit ut omnes illas urbes contemplatus fuerit et iuxta illas iter fecerit.« Quare licet singulari Colluthi inscitia explicari haec posse ratus sit, tamen motus praesertim *καὶ* particula locum minus commodum obtinente vv. 224. 225 post v. 212 reiciendos esse putavit, addens tamen: »videri posset huic coniecturae obstare quod v. 222 et 223 legitur *οὔπω κεῖθεν ἔην δολιχὸς πλόος, οὐδὲ γαλήνης Δηρὸν ἐρεσσομένων ἠχούετο δοῦπος ἐρετμῶν*, ubi manifesta adhuc navigationis mentio. Verum qui sequentia consuluerit, facile sentiet, haec non, nisi ut transitum ad illa faceret, inservire, et sic eleganti oppositione oratio dirigetur ad Paridem, qui iam cupiditate Helenae videndae ardebat et maxima festinatione, ut amantibus proprium, ad eam properabat.« Quae omnia absurdissima esse iudicavit Graefius p. 251, et improbavit etiam Schneider p. 418. — **225** *ἔλυσαν* M, *ἔδασαν* W; *όσοις* M; *ἁλὸς* M et edd. inde a Bekkero, *ναὸς* codd. dett. et rell. edd., pro quo *νεὸς* commendabant Lennep, et, qui etiam in *ἁλὸς* incidit, Dorvill. — *μεμήλει* ex M recepi praeeunte etiam Tournerio p. 30, et probante Schneidero rec. p. 194. *μέμηλεν* rell. codd. et edd. omnes. — **226** *ενθεν* M; *ἆρ* (sic) *ἐρχομένοιο* coni. Schneider, *ἀνερχομένοιο* codd. et edd. omnes, nisi quod *ανερχομενοιο* M; *παρειαμενας* M, *εἴεμε-*

νας Q; εἰαμένας hn; ἐριάνθους Schneider, Ἐρυμάνθου codd. et edd. omnes; vv. 227. 228 sic transposuerunt Graefius et Schneider; in codd. et edd. inverso ordine leguntur. — **227** κεκλυμένην M, κεκλιμένην W (η supra ι), in C κεκλημένην, sed prius η ex corr.; ἐνόησεν ἐπ' M et recc. edd. inde a Bekkero, ἐνόησε παρ' rell. codd. et edd., nisi quod ἐν//όησε Q; ευρόταο M, εὐρόταο Q; — **228** σπάρτιν (sed ι ex corr.) Q; καλιγύναικα Q; ἀτρειωνος M; — **229** hunc versum sequenti postposuerunt Neander et Ubelus. ὑποδασκιον M, ὑποδάσκιον, C ante corr., AGLNPQRSW et ed. Porti; οὔρεος C; ὕλην M; — **230** παπαίνων L. — Nunc de tota itineris descriptione videamus. Imprimis vituperavit Colluthum Lennep eo nomine, quod »Paridem, relictis Mycenis iuxta Erymanthi prata Spartam sitam ad fluenta Eurotae vidisse« narraverit. »Cum enim Mycenis Paris proficisceretur Spartam non nisi per longissimas ambages iter instituisset, ad fluvium Erymanthum, quippe longo satis intervallo a Mycenis et Sparta dissitum pervenire potuit. Sed ponamus, Paridem iuxta Erymanthum iter instituisse. Iamne nulla amplius difficultas supererit? Imo vero maxima: nec enim tam vicini erant fluvii Erymanthus et Eurotas, cui Sparta adiaciebat, ut, qui iuxta Erymanthi fluenta morabatur, iam tum Spartam Eurotae vicinam videre posset.« — Letronne apud Iulianum, ab Homero transversum actum putavit Colluthum; cum enim ille ζ 102—104 dixerit: Οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' οὔρεος ἰοχέαιρα Ἢ κατὰ Τηΰγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον, Colluthus Erymanthum in eadem ac Taugetum terra, id est in Lacedaemone, fuisse putans, urbem Spartam, quam a Taugeto non nimis distare notum erat, prope ad Erymanthi m o n t i s p a s c u a (sic enim παρ' εἰαμενὰς Ἐρυμάνθου interpretatur secutus a Iuliano, qui ἀνερχομένοιο de monte aptius quam de fluvio dictum putat) sitam esse sibi persuaserit. Paullo meliorem viam ingressus est Graefius p. 250: »Coluthi geographiam damnant omnes. Sed cum vel in desperatissimis causis defensorem accusato concedat humanitas, videamus, quid susceptis patroni partibus praestari possit. Achaiam v. 219 de universa Graecia accipi posse concedunt, puto. Iam non sine arte a poëta institutum, ut Phthiam tantum et Mycenas v. 220 commemoraret Paris, quasi praesagiens, illas mox Achillis et Agamemnonis nomine prae ceteris claras fore. Mox vero importunus est Erymanthus cum Eurota et urbe Sparta coniunctus. Eurotas et Alpheus, cui Erymanthus miscetur, communes fere fontes habent, cf. Pausan. VIII 44. § 3. unde coniicias,

Erymanthum cum Alpheo a poëta confundi, aut referri adeo poëtice ad illum id, quod proxime ad hunc pertinebat. Verum etsi sic huic Coluthi geographiae veri species subiici videtur; constructio tamen impeditissima manet. Suspicor itaque, latere in nomine Erymanthi aut nomen proprium loci, non nimis remoti ab Eurotae ostio, veluti *Ψαμαθοῦντος*, aut quod facilius videtur, epitheton praecedentis substantivi exquisitius, ut versu transposito scribatur:

ἔνθεν ἀνερχομένοιο παρ' εἱαμενὰς ἐριανθεῖς
κεκλιμένην ἐνόησεν ἐπ' Εὐρώταο ῥεέθροις
Σπάρτην καλλιγύναικα, φίλην πόλιν 'Ατρείωνος.

Adiect. *ἐριανθής* analogiae convenit ut *ἐριθαλής* et *ἐριθηλής* ap. Hesych. Nolim itaque formas usitatiores *εὐανθεῖς* aut *πολυανθεῖς* hic inferre. Iam Eurotas dicitur *ἀνέρχεσθαι παρ' εἱαμενὰς ἐριανθεῖς*, quatenus Paris ab ostio fluminis versus urbem ascendit, *ἀνέρχεται*, et sic ei fluvius adversus sensim se sensimque usque ad urbem aperit. Recte vero *εἱαμεναί* sunt loca illa depressiora et fere paludosa ad Eurotam, quae longe lateque floridis pratis vestita fuisse, probabile est. Ita haec ferenda videntur, etsi malim e cod. offerri: *ἔνθα κατερχομένοιο*. Efficere enim, ut participium de Paridi dicatur, veluti:

ἔνθεν, ἀνερχόμενος Πάρις εἱαμενὰς ἐριανθεῖς,

i. e. *ἐρχόμενος ἀνὰ εἱαμενὰς ἐρ.* id aliis difficultatibus premitur; quod autem in antiquiori poëta facillimum esset:

ἔνθεν ἀνερχόμενος ὁ παρ' εἱαμενὰς ἐριανθεῖς

Coluthi versus non permittit.« Schneider p. 417—419 versus sicut a me editi sunt, disposuit, et ad vulgatam convellendam, suamque coniecturam stabiliendam haec protulit: »at novae mox oriuntur difficultates in sequentibus. nam postquam Mycenen memoravit Colluthus, Parim narrat vidisse Spartam et Therapnen, indeque non iam diu navigasse, sed mox naves appulisse et Spartam profectum esse. in quo hoc perquam mirum accidit, quod Paris, quum iam vidisset Spartam cum vicina Therapne, quo intendebat et ubi mox narratur regiam Menelai domum adiisse, tamen alio interim naves direxit, ut denuo inde Spartam viseret. ferri haec possent, si statui liceret Parim, quum a Mycene veniens praeter Laconiae littus quod ad orientem solem spectat navigabat, e mari vidisse Spartam et Therapnen. Quod quum nullo modo potuerit, ita potius statuendum, versus 226—229 quibus ultima navigationis

pars describitur, loco suo esse expulsos ... in quibus mutanda simul interpunctio fuit quae post v. 227 erat maxima, sed commutanda fuit cum minima. aliter enim non *οὔπω*, sed *οὐκέτι* dicendum fuit. .... ita autem correcta interpunctione nemo iam cum Lennepio vv. 228 et 229 versui 211 subicere velit.

Postquam igitur Paris naves appulit (ad Eurotae puto ostium) recte dicetur inde vidisse Spartam et Therapnen, non quod ex ipso illo loco vidisse eum illas puto, sed pedestri itinere eo profectus vidit. Sed hoc nullo modo ferri potest, quod *ἀνερχομένοιο παρ' εἱαμενὰς Ἐρυμάνθου* Spartam vidisse dicitur, qui fluvius longissime ab hac regione remotus est. ac si qua in hac regione memorantur loca demissa, non possunt profecto alia intelligi atque quae Eurotae flumini adiacent. atqui hoc ipsum flumen secundo abhinc versu habemus memoratum. ergo cum eo versu hic coniungendus erit, quod ut recte fiat, in *Ἐρυμάνθου* putabimus latere aliquid *εἱαμενῶν* epitheton, *ἀνερχομένοιο* autem ita mutabimus ut non *ἀνέρχεσθαι*, i. e. ad fontes redire contra naturam flumen videatur. Haec autem omnia talis praestat emendatio:

221 *ἔνθεν ἄρ ἐρχομένοιο παρ' εἱαμενὰς ἐριάνθους*
223 *κεκλιμένην ἐνόησεν ἐπ' Εὐρώταο ῥεέθροις*
222 *Σπάρτην καλλιγύναικα φίλην πόλιν Ἀτρείωνος.*

ubi nihil est quod probationem sibi postulet praeter *ἐριάνθους*. nam nec *ἐρίανθος* nec, quod paulo propius ad analogiam accedit, *ἐριανθής* alibi legitur.« Attulit ergo ad *ἐριάνθους* defendendum vocabula *περιανθής*, *πολυανθής*, *ποιανθής*, *μελιανθής*, *φιλανθής* et prae caeteris nomen proprium *Ἐρίανθος* in Plutarch. Lysandr. 15, et neque *ἐριανθέας* neque *ἐριανθεῖς* Collutho propter leges scholae Nonnicae metricas scribere licuisse bene monuit.

Equidem non sine dubitatione Schneiderum secutus sum. Aptissime enim servato vulgato versuum ordine cohaerent *Μυκήνη* v. 221 cum *ἔνθεν* v. 226, tum *ἔδησαν*, *ὅσοις ἁλὸς ἔργα μεμήλει* v. 225 cum *αὐτὰρ ὅ*, cum nunc transpositis versibus neque ubi naves appulerit Paris ex poetae verbis appareat, neque *ἔνθεν*, si cum Schneidero de loco dictum esse sumeres, quo referatur, habeat. Sed fortasse *ἔνθεν* hic quidem temporale est, aut in *ἔνθα δ'* mutandum erit. — De *ἄρα* praepositionis elisione satis inusitata conferas Ludwichium Symb. crit. p. 18. 31. — **231** *αὐταρ* M; *ὃ* MCLNPRS et fort. Q, ed. Porti, idque recepi; *ὁ* rell. codd. et edd. — *χειονεοιο* M,

χιονεοῖο ACNQ, *χιονέοῖο* L; *λοεσσαμενος* M; — **232** *ὤχετο* M; *ὑπ* M; *ἴχνεσσιν* M, *ἴχνεσσιν* NPQSW *n*; *ιχνος* M; *ἐρειδων* M, *ἐρείδων* Bekker et post eum edd., *ἐρείσας* rell. codd. et edd. — **233** *μη* M; *ϊμερόεντες* M, *ἱμερ.* A, *ἡμερ.* ante corr. C.; *ὑπανχράντοιο* M, *ὑπ' ἀχράντοιο* ACLN, P in textu, QR, et W in textu, *ὑποχραίνοντο* S, P in marg. a. m. 2, W in marg. a. m. 1, et edd. omnes, ex coniectura sane speciosissima; »sed quum scripti libri omnes habeant *ὑπ' ἀχράντοιο* (*ὑπανχράντοιο* Mut.) *ὑποχραίνοιντο* autem ex solo [??] Aldino exemplari in editiones venerit indeque etiam in codicem Gothanum [ex quo nihil a Passowio enotatum] quem aliis quoque indiciis intellexi ex edito quodam exemplari descriptum esse, aliquanto est verisimilius illud esse verum, sed lacuna locum vitiatum esse, ut scribi praestet:

μὴ πόδες ἱμερόεντες ὑπ' ἀχράντοιο [*χιτῶνος*]
. . . . *χονίης.*« Schneider

p. 412, cui obsecutus sum. — *κονίης* PS; genetivum, cui Iulien in commentario dativum *κονίῃ* substituere volebat, Schneider p. 412 tuitus est collatis Hom. Od. 18, 21 *χείλεα φύρσω αἵματος*, Oppian. Hal. 5, 277 *πόρος λύθροιο πέφυρται*, id 5, 269 *λύθροιο φορύσσεται.* — **234** *μη* M; *κυνεησιν* M, *κυνέῃσιν* Bekker, *κυνέηθεν* rell. codd. et edd. ante Bekkerum, *γαίηθεν* coni. Dausqueius, *κυνέῃφιν* scripsit Iulien et recepit Lehrs, cum Hermann p. 18 annotasset: »Bekkerus e cod. Mut. opinor dedit *κυνέῃσιν*. Iulianus ex coniectura non male *κυνέῃφιν*. Vulgata *κυνέηθεν* si vera est, coniungenda est cum *ἀναστέλλοιεν.*« *κυνέῃφιν* improbavit Schneider p. 412, »nam formae in *φι* exeuntes ut apud recentiores poetas rarissimae sunt, ita ab Nonni quique eum sequebantur usu plane sunt alienae. cf. Lehrs. quaest. ep. p. 306 seq. praestabat dicere Colluthum metri necessitate coactum pluralem posuisse pro singulari, ut fecit v. 182 *κάρηνα* vocans Iovis caput.« — *επιβρίσαντες* M, *ἐπιβρίσαντες* ACLNQR *h*, Stephanus, Lectius, Portus et edd. inde a Lennepio, *ἐπιβρύσαντες* PSVW et edd. ante Steph. Caetera huius sequentisque versus haec est varia lectio: *ἐθείρας* M, Bekker, Iulien, Lehrs, *ἔθειραι* rell. codd. et edd. ante Lennep., qui Dausqueii coniecturam *ἐθείραις* recepit suadente etiam Dorvillio. — *σπεύδοντες* M et SQ (?) ante corr., *σπεύδοντον* A post corr. *ἀναστέλοιεν* M, *ἀναστέλλοιεν* edd. inde a Bekkero, *ἐπαντέλλοιεν*, ut coni. Dausqueius, APSRW Lennep. Harles. *ἐπ' ἀντέλλοιεν* CLN, *ἐπαντέλοιεν* QV, *ἐπαντιτέλοιεν* edd. ante Lennep.; —

ἀηται M, *ἀῆταί* W, *ἀῆταις* G, P m. 2 in marg., SV, edd. ante Lennep., *ἀῆται* e rell. codd. recepit Lennep, qui addit: »Dausqueius duplici via succurrere conatus est, vel legendo *ἐπαντέλλοιεν*, vel *ἐπιθολέοιεν ἐθείρας*. Prius sine dubio praeferendum.« De his versibus haec somnia protulit Graefius p. 251. 252: »vv. 233. 234 eadem fere difficultate laboramus, qua v. 5. Nam Cod. M. offert *ἀναστέλλοιεν*, reliqui in *ἐπαντέλλοιεν* conveniunt. Haec est summa discrepantia, unde reliqua magis minusve pendent. Praeterea vim habet probum illud *κυνέηθεν*, et ex altera parte *κυνέῃσιν*, id quidem aperte non sanum, sed bonae et fort. discrepantis lectionis vestigium continens. Plures praeterea terminationes vocc. leviter variari praetermitto. Iam locus ita est comparatus, ut eadem sententia, iisdem vocabulis, eadem et elegantia et probabilitate pluribus modis variari possit, prouti sive verb. *ἐπαντέλλω*, sive *ἀναστέλλω* praefertur. Ita e vulgata elici potest:

μὴ πλόκαμοι, κυνέηθεν ὑποβρύσαντες, ἐθείρης,
ὀξύτερον σπεύδοντος, ἐπαντέλλοιεν ἀήταις.

ne eincinni sub galea propullulantes ventis appareant. Vel:

μὴ πλοκάμων ξανθῇσιν ἐπιβρίσαντες ἐθείραις,
ὀξύτερον σπεύδοντος, ἐπαντέλλοιεν ἀῆται.

ne venti, flavis ingruentes comis, surgant. Altera lectio ducit ad haec fere:

μὴ πλοκάμους κυνέηθεν ὑποβρύσαντας ἐθείρης,
ὀξύτερον σπεύδοντος, ἀναστέλλοιεν ἀῆται.

ne cincinnos sub galea propullulantes, distrahant venti. Vel:

μὴ πλοκάμους, ξανθῇσιν ἐπιβρίσαντες ἐθείραις,
ὀξύτερον σπεύδοντος, ἀναστέλλοιεν ἀῆται.

ne cincinnos venti distrahant, flavis ingruentes comis.

Et ut in illo *κυνέῃσιν* alibi et de *κυάνοισιν ἐθείραις* cogitari posset, ita fortasse hic rarius vocab. *ξυνοχῇσιν* infra v. 264f. similiter usurpatum, exsculpi potest hoc modo:

μὴ πλοκάμων ξυνοχῇσιν ἐπιβρίσαντες ἀῆται
ὀξύτερον σπεύδοντος ἀναστέλλοιεν ἐθείρας.

ne cincinnorum iuncturis ingruentes venti, comas distrahant. E quibus omnibus, quis dicat, quid unice certum sit; unum

hoc certum, neque Lennepii, neque Bekkeri lectionem sanam esse posse.« — **236** *ἀρσιμὲν* M; *ὑπόδμητα* M, *αἰπύδμετα* G et ed. Porti, *ἐπίδμηται* Q; *φιλοξεινων* M, *φολοξείνων* S; *ναετείρων* PSVW; *ἀναετηρων* m. pr. in Q, m. 2 supra *τηρ* syllabam *κτό* addidit, unde Iulien, qui caeterum recte vidit *αἰπύδμητα δώματα φιλοξείνων ναετήρων* nihil aliud esse quam regiam Menelai domum, *φιλοξείνοιο ἄνακτος* edidit probante Censore Heidelbergensi. Sed recte Hermann p. 18: »vel accentus monstrare debebat, scripturam quam supra posuisset in codice illo librarius non *ἄνακτος* fuisse, sed *ἀνακτόρων*.« — **237** *δωματα* M; *γειτονας* M; *νηοῦς* ALNPQ, *νηοῦς* et *νηοὺς* iunctim W, *νηοῖς* R; — **238** *ἀστεος* M; *διεμετρεεν ἐνθα* M; *αὐτῆς* codd. et edd. omnes, recte puto de Minerva dictum, quacum negotioli aliquid Paridi fuerat. Caeterum cf. Schneiderum p. 140. 141: »*αὐτῆς* quid sibi velit nemo facile dixerit, quum nihil excogitari possit quod Minervae opponatur. corrigendum videtur *αὐτοῦ*, ibi, quod post *ἔνθα* simili ratione illatum est qua in Hom. Il. 23, 674 legitur *κηδόμενος δέ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὖθι μενόντων*. Adde Odyss. 5, 208. Il. 8, 207. Hymn. Hom. in Apoll. 373. Apoll. Rhod. 4, 289.« Sed *ἔνθα μὲν αὐτοῦ* cum eodem ipso loco significet, huic loco parum aptum esse videtur. Etiam Tournier p. 31 tuetur lectionem *αὐτῆς*, cum pronomen *αὐτός* deorum nominibus additum saepius reperiatur. Suum tenuit Schneider, rec. p. 196. — **239** *χρύσεον* codd. et edd. omnes, sed vide Schneiderum p. 441 qui fortasse recte *χάλκεον* coniecit, quia »quum *ἐνδαπίης Ἀθήνης* simulacrum memoret Colluthus apertum est, eum renovare voluisse memoriam Minervae *Πολιούχου*, quae *Χαλκίοικος* etiam vocabatur. nam ut templum, ita signum eius fuit *χαλκοῦν* (cf. Pausan. III 17, 3). Unde suboritur suspicio non *χρύσεον ἐνδαπίης θηεύμενος εἶδος Ἀθήνης* poetam scripsisse, sed *χάλκεον*, historica usum prolepsi, ut solent poetae. nam revera post heroica demum tempora Lacedaemonii Mivervae templum signumque ex aere fecerunt. cf. Pausan. l. l. et Curtii Peloponnes. II p. 227 et 313.« Schneideri coniecturam meritis laudibus ornavit Tournier p. 31, qui tamen addit etiam Nonnum in Veneris statuis designandis errasse et Dion. XXXV 176 Veneri *κορυσσομένῃ* vel *Ἀρείᾳ* falso *χάλκεον εἶδος* tribuisse. — *ἐνδαπιη* M; *θηευμενος* M, *θηούμενος* G; — **240** *ενθα* M; *καρήνοιο* vel potius *καρκύνοιο* M. Verba *φίλον κτέρας Ἀπόλλωνος οἶκον Ἀμυκλαίοιο* desunt in codd. dett. et in edd. omnibus, praeter secundam Lehrsii editionem, ut videtur, cum Bekkeri

codicem Mutinensem conferentis oculos fugerint. — **241** *αμυκλέοιο* M, *παραγναψας* M, *παραγνάψας* ACLNPRW cum edd. inde a Bekkero, *παραγάψας* vel *παρανάψας* Q, *παραγνάμψας* S et edd. ante Bekker., idque retinui, suadente etiam Graefio. — *οἱ ακύνθου* M. — In vulgata vv. 240. 241 scriptura primus offendit Lennep, cuius haec est nota: »Apollo, non Hyacinthus Carnaeus dicitur. Vel itaque Coluthus erravit, vel interpretes, qui *Καρνείοιο* pro epitheto Hyacinthi ceperunt. Potest forte Hyacinthus hic dici *Καρνείου*, quippe Apollinis amasius, ut distingueretur ab aliis eiusdem nominis.« Contra Graefius p. 252. 253: »Leve est et facile emendandum id, in quo Lennep. haerit, Hyacinthus Carneus. Difficultas est in particip. *παραγνάμψας*; Bekkeri *παραγνάψας* sensu plane destituitur. Verbum *παραγνάμπτω*, suspectum Schneidero in Lex. hic non nisi intransitive capi potest, ut *περιγνάμπτειν* Odyss. IX 80. et cognatum *παρακάμπτειν*, *ὑποκάμπτειν* etc. Hoc per se non incredibile; sed sic post *Ὑακίνθου* quaedam deesse videntur, ut miratus Minervae statuam, mox transgressus Hyacinthi signum, alio iter inflectens, nescio quo se contulisse dicatur Alexander. Verum relativum, quod sequitur, *ὅν ποτε* de versu huius sensus omisso cogitare vix patitur. Et uti verbum *διεμέτρεεν* v. 237. per *ἔνθα μὲν*, *ἔνθα δὲ* duobus participiis iungi potest, ita tamen aptum non est *παραγνάμψας*, quia et absolute positum est, et pro aoristo sic praesens desideratur. Neque enim ab Apollinis signo ad Hyacinthi imaginem aut vice versa deflectere:

ἔνθα δὲ Καρνείοιο (sc. *εἶδος θηεύμενος*) *παραγνάμψας Ὑάκινθον*,

facile potuit, iunctis potius, ut probabile est, utriusque signis, cf. Pausan. III 19; neque mori horum poëtarum convenit, multa ex antecedd. supplere. Neque vero hoc coniectura videtur evitari posse, etsi e lect. Cod. Mut. *παραγνάψας*, duabus literis *N* in *Λ* et *Ψ* in *Ι* satis probabiliter mutatis, effingi potest lectio non inelegans haec:

ἔνθα δὲ Καρνείοιο, παρ' ἀγλαΐας Ὑάκινθου [sic]

propter commemoratam mox Hyacinthi pulchritudinem praeferenda huic:

ἔνθα δὲ Καρνείοιο παρ' ἀγλαΐας Ὑακίνθου [sic]

nisi sic malis *Καρνείοιο παρ' ἀγχοίναις*, *Ὑάκινθον*. Sed hoc magis recedit et multus est Coluthus in usurpando voc. *ἀγλαΐα*. Verum vel sic importuna est illa ellipsis, ita demum evitanda, si participium

praesens verbi in *μι*, videndi, admirandi, laudandi aut dolendi sensu ante *Ὑάκινθον*, pro *παραγνάψας*, inveniri potest, id quod equidem frustra quaesivi.« Veram fuisse Graefii de lacuna suspicionem accuratior codicis Mutinensis collatio ostendit. Reliqua, quae Graefius ad h. l. protulit, improbavit etiam Hermann p. 18, »nihil enim certius quem *παραγνάψας* in medio positum esse, ut sit deflectens; ad *Καρνείοιο Ὑακίνθου* autem repeti debere *θηεύμενος εἶδος*.« Caeterum ad *κτέρας* ex antecedenti versu repetendum esse *θηεύμενος* bene vidit Schneider p. 414. — **242** *ὅν ποτε* M, *οὔποτε* LNQ, *οὐποτε* A, *οὐποτὲ* C ante corr., *οὗ ποτε* C post corr. cum glossa *καὶ ὅπου*; *κουρίζονται* L; *απόλλωνι* M; — **243** *αμυκλέον* M, *ἀμηκλαίων* Q; *ἡγήσατο* Q, *ἠγάσσατο* W *hn*; *μὴ* MC (sed in hoc *μ* ex corr.) LQ, *μή* A, *δὴ* PNRSV, (*μὴ* vel) *δὴ* om. W; *δὶί* in M fortasso ex *δή* factum est a m. pr. *δι* A, *δέ οἱ* pro *δὶί* habet W in textu (*δὲ δὶί* m. sec. in marg.); in margine *δὲ οἱ* habet P, *δὲ οἷ* S. — **244** *σκυτομένη* Q, *κλυζομένη* L, *σκυζομένη* rell. codd. et edd. ante Lehrs. — *τοῦτο* W. — In vulgata horum versuum lectione primus offendit Lennep, cum neque Iovi, neque Latonae in hac fabula ullae competant partes, neque satis intellegi possit, quae fuerit illa Latonae in Iovem ira, et quis ille metus Amyclaeorum, ne Latona Hyacinthum abduceret. Quare primum pro *δὴ δὶί λητώ* scripsit *δηῖδ' ἀήτου* et pro *σκυζομένη σκυζομένου*: »ita videri posset Coluthus voluisse, Amyclaeos admirabundos pugnam Zephyri ob id Hyacintho indignati, quod Apollinem sibi praeferret, spectavisse eaque sese oblectantes Hyacinthum adduxisse, ut scilicet cum Zephyro certaret«. Postea autem intellegens admissa hac coniectura sequentia *αὐτὰρ Ἀπόλλων οὐκ ἐδάη κ. τ. λ.* minus bene nexa esse, *δηῖδ' ἀήτου* (pro *δηῖδι ἀήτου*) retinuit et *σκυζόμενος* scripsit, et *ἠγάσσατο* Brodaeum secutus vertit venerati sunt; *καὶ τοῦτον ἀνήγαγεν* autem »non male etiam a Brodaeo redditum et hunc in urbem receperunt, quamvis malim simpliciter et illum abduxerunt, ne scilicet cum Zephyro pugnans interiret.« Vitiosam esse Lennepii coniecturam vel propter intolerabilem elisionem, neminem hodie latet. Iulien nihil nisi *νοήσας* in *νόησεν* mutavit, et vertit: »obstupuit vero Latona Iovi, illius ergo irascens, et eum abduxit«, Latonam scilicet Apollinis amantissimam ne Iuppiter Hyacinthum quoque propter praeclaram eius pulchritudinem abduceret metuisse ratus. Censor Gottingensis ad mythum nobis haud amplius notum allusisse poetam credidit. Graefius

p. 253 *σκυζομένη* in *κυσσαμένη* mutavit et locum sic explicavit: »Hyacinthi pulchritudinem ita admirabantur Amyclaei, ut eum, non secus ac Apollinem, Iovis et Latonae filium putarent. Itaque *ἀνήγαγεν* hic est *εἰς φῶς ἤγαγεν, ἔτεκεν*. Participio *κυσσαμένη* apte additus est dativus (*Διΐ*) ap. Hom. ad *ὑποκυσσαμένη* subintelligendus, Il. ζ 26. υ 225. Od. λ 235. Hym. XXXII 15. Simplex *κυσσαμένη* vid. ap. Hes. Theogon. 125. 405. Et sic *ὑποκυσσαμένη* cum dat. dixit Orph. Arg. 189. Caeterum υ produci natura sua Heynio ad l. Hom. prior. non crediderim.« Ad *Διΐ κυσαμένη* tuendum melius Graefius provocavisset ad Asium fr. l. ed. Dübn. *Ζηνί τε κυσαμένη καὶ Ἐπωπέϊ ποίμενι λαῶν*. Graefii coniecturam, quam probaverat Hermann p. 18, recepit Lehrs, rectius *κυσαμένη* scribens. Ad totius loci sententiam autem cfr. imprimis v. 251 *οὐ Διΐ τοῖον ἔτικτεν ἐπήρατον υἷα Θυώνη*, et vv. 252. 253 *καὶ εἰ Διός ἐσσι γενέθλης, καλὸς ἔην καὶ κεῖνος*. — **245** *ουκεδάη ζεφύρω* M; *καὶ* post *ζεφ.* addunt codd. dett. omnes et primae edd., deleverunt manus correctrix in C, Anonymus, Falkenburg, Brodaeus, Stephanus, Portus et rell. edd.; *ζηλήμονι* M, Falkenburg, Brodaeus, Stephan., Neander in marg. et rell. edd. praeter Portum, qui *ζηλήμονα*, quod est etiam in ACGLPQSVW, retinuit; *ζηλήμονα* NR; — **246** *δε* M. Ne quis *δακρυόεντι* pro *δακρύσαντι* coniciat, Tournier p. 31 provocat ad Nonnum, qui Dion. III 160—161 haec de Hyacintho:

κεῖνον ἐπισπαίροντα κονίῃ
ὄμμασιν ἀκλαύτοισιν ἰδὼν δ ά κ ρ υ σ ε ν Ἀπόλλων.

χαριζομένη edd. inde a Bekkero ex M, qui *χαριζομενη* habet. *χαρισαμένη* LPRSW, *χαρισσαμένη* ACQN et edd. ante Bekker. — vv. 247 usque ad 293 in W nunc desiderantur amisso folio. — **247** *ανθος* M; *ανηεξησε* M, *ἀνηυέξησε* S et m. 1 in marg. P, *ἀνηνέξησε* G; *ἀνηυέξησε* etiam edd. ante Lennep., qui mutavit suadente etiam Dorvillio. *ἀνηύξησε* voluit Perdrier. *πάραιφασειη* M, *παράσφισιν* Q; *απολλωνος* M, *ἀπόλλων* Q; — versum **248** om. M, ante praecedentem versum collocatus erat in C ante corr.; *ἡβητῆρος* ACLNQ; — **249** *ἤδη* M; *δὲ ἀγχειμωροισιν* M, sed M. 1. add. in marg.: *ἀγχιδόμοισιν*; *δ' ἀγχιδόμοισι* C, *δ' ἄγχι δόμοισιν* LNPS et edd. omnes ante Bekkerum; *ἀγχιδόμοισιν*, quod in rell. codd. est, exceptis fortasse GV, coniectura invenit Lennep, qui praeterea *ἄγχι δρόμοισιν* tentavit »et sic per *δρόμοι* in| plurali intelligendus est *δρόμος* apud Lacedaemonios,« quem prope ad Menelai regiam fuisse

ex Pausania III cap. 14 probavit: *Τοῦ Δρόμου δὲ ἐκτὸς κατὰ τοῦ Ἡρακλέους τὸ ἄγαλμά ἐστιν οἰκία τὰ ἐφ' ἡμῶν ἰδιώτου, Μενελάου τὸ ἀρχαῖον*. Et *ἄγχι δρόμοισιν* praetulit Harles in notis. Sed recte Graefius p. 254: »Verum videtur *ἀγχιδόμοισιν*, et potuit *μέλαθρον ἀγχίδομον* de vicinis aedibus eodem iure dici, quo paulo ante v. 235 *αἰπύδμητα δώματα* de altis, cfr. v. 391. Sed cod. Mut. fort. *ἀγχιπόροισιν* eo sensu voluit, quo *ἀγχικέλευθος* dicitur.« Et praetulit vulgatae Graefii *ἀγχιπόροισιν* Hermann p. 19, recepit Lehrs, »et habet sane aliquantum commendationis a Nonni auctoritate qui ea voce usus est Dionys. 7, 215. 10, 82. 23, 255. 32, 193. Paraphr. 4, 217. 6, 26. 9, 36 etc. Add. Dionys. Perieget. 381. sed nescio tamen, an verius sit *ἄγχιμόροισιν* [sic, voluit *ἀγχιμόροισιν*] i. e. quibus iam *ἄγχι παρέστη μόρος*«, quod tragicorum potius quam epicorum elocutionem redolere mihi videtur; praeterea *ἀγχειμωροισιν* nihil nisi calami error est, quem statim ipse librarius in margine correxit. — *ἐπ' ἀτρειδαο* M, *ἐπατρείδαο* N, *ἐπ' ἀτείδαο* R; *μελάθρων* coni. Anonym. — **250** *εὐαλλόμενος* m. pr. in Q; *χαρίτεσσιν* add. M. 3 in M; — **251** *ἔτικτον* C ante corr., *ἐπηρωυῖα* Q; *θοώνη* notavi ex MACLNPQRSV, *οἷα θοώνη* add. M. 3 in M; — **252** *ἰλήκοις* M, *ἰλίκοις* C, *ἡλίκοις* ALNR, *ἡλίκοι* Q, *ἰλήκοις* P et cum corruptelae signo S; *διόνοισε* M; *καὶ ἴδιος ἐσσὶ* M, *διὸς ἐσσὶ h.* »Dubitari non posse videtur, quin ita verba cohaereant: etiamsi tu es filius Iovis, tamen ille quoque pulcher erat. Unde efficitur ut post *γενέθλης* interpunctio minima ponenda sit, non media, ut factum a Bekkero [et rell. post eum edd.] aut etiam maxima, quam posuit Lennepius [secutus a Schaefero].« Schneider p. 441. — **253** *καλοσέην* M; *κακεῖνος* M, *κἀκεῖνος* P, *κᾳκεῖνος·* S et edd. ante Bekker., *καἰκεῖνος* Q, *καὶ 'κεῖνος* AL, *καὶ κεῖνος* NR, Bekker, et rell. post eum edd.; *καὶ ἐκεῖνος*, quod praeferendum esse dixit Graefius p. 254, habet C. — *επαγλαΐησι* M, *ἐπ' ἀγλαΐης* AQ, *ἐπαγλ.* L; *προσώπου* codd. dett. et edd. omnes, *προσώπον* M, quare *προσώπων* scripsi, cum semper plurali huius vocis forma usus sit Colluthus. — **254** *ἣ δὲ* ego, *ηδε* M, *εἰδὲ* (supra: *ἡ*) A (corr. m. 1); *φιλοξεινων* M; *κλῆδας* M, *κληΐδας* CL, *κληΐδος* AN, P ut vid., S et edd. ante Steph. *κληϊδος* V, *κηΐδος* Q, *κληΐδας* ex Brodaei correctura receperunt Stephanus et rell. ante Bekkerum edd. *κληῗδας* Bekker primus edidit. — *ἄνειωσα* V; — **255** *εξαπηνης* M, *ἐξ ἀπίνης* C; *ελενη* M; *μετεχειαθε* M; *δόματος* m. pr. in P; *αυλην* M. — **256** *και* M, *θαλερόν* M,

quod Schneidero quoque suadente recepi. *θαλερῶν* codd. dett. et edd. omnes praeter Iulianum, qui Küstneri quoque versionem secutus *θαλερόν* ex M recepit, et praeter Lehrs, qui quod Hermanno p. 19 in codicis Mutinensis scriptura latere visum est, *θαλάμου* edidit. »fort. *θαλερῶν* mutandum in *σταθερῶν*, aut *θαλάμων*, cf. 252 aut *σταθμῶν*, cf. Theocr. Id. XXIV 15. Tryphiod. v. 339, nisi tutius est recipere lect. Cod. Mut. *θαλερόν*, etsi vix substantivum sic omittendum erat.« Graef. p. 254. Hermanni *θαλάμου* recte repudiavit Schneider p. 426. 427: »nam penetrare usque ad thalamum Helenae nimis impudentis ac protervi fuisset hominis, non hospitis verecundi et modesti, qualis nunc quidem debebat esse Paris, quem par erat consistere *ἐπὶ προθύροις οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου* (Hom. Od. 1, 103 sq. Il. 11, 77 sqq.).« *θαλερόν* autem pro iuvene aliquo dictum accepit Schneider p. 427, »qualem Homerus quidem appellat *θαλερὸν αἰζηόν* vel *θαλερὸν ἠίθεον* (Il. 3, 26. 10, 259. 11, 414. 14, 4. 17, 282. 4, 474), sed licuit Collutho, quod iam Alexandrinis poetis moris fuisse videmus, ut quae Homerus aliique vetustiores poetae non usurpaverant vocabula nisi *ἐπιθετικῶς* adiectoque substantivo, ea ut omisso substantivo per se ponerent eadem vi atque significatione.« Quod Schneider plurimis exemplis ad h. l. illustravit. Contra Tournier p. 32, qui parum probabile esse putat unquam *θαλερόν* pro *θαλερὸν αἰζηόν* dictum esse, cum adiectivum *θαλερός* saepe etiam aliis praeter *αἰζηός* substantivis additum reperiatur, locum sic emendandum esse suadet:

καὶ φθονερῶν (sic potius quam *θαμινόν* vel *δολερόν*) *προπάροιθε διοπτεύοντα θυράων*
ὡς ἴδεν, ὡς ἐκάλεσσε, καὶ ἐς μυχὸν ἤγαγεν οἴκου,

collato Nonno Dion. XV 271 *δίχα φθονεροῖο χιτῶνος*, XLII 453 *φθονερὴν ἐπεμέμφετο μίτρην*, et XXII 59 *ὄμμασι ποιητοῖσι διοπτεύων τρυφαλείης*. — *ὀπιπεύουσα* M et edd. inde a Bekkero, *ὀπιπτεύ[ου]σασα* C, *ὀπιπτεύουσα* LNPSV et edd. praeter Stephan. Lect. Port., qui quod G quoque habet *ἐποπτεύουσα* scripserunt. *ὀπιστεύουσα* A, *ὀπι[π]//εύουσα* Q (corr. m. pr.); — *θηράων* L, *θηρίων* Q; — **257** *ὡσειδεν* M, *ὣς ἴδεν* N; *ως* M, *ὡς* rell. codd. et edd. ante Bekker., qui *ὣς* edidit. — *εκάλεσσε* M, *ἐκάλεσσε* edd. inde a Bekkero; *ἐνόησεν* Q, *ἐνόησε* rell. codd. et edd.; — *μυχονήγαγεν* M; *ἤγαγε* C; *αὐλην* M, *αὐλῆς* rell. codd. et edd. ante Bekker., qui *οἴκου* scripsit ex Nonno Dion. III 423 *ἑλὼν δέ μιν εἰς μυχὸν οἴκου*, secutus

ab Iuliano et Lehrsio. *αὐλῆς* defendit Schneider p. 427, quia Paridem »par erat consistere *ἐπὶ προθύροις οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου* (Hom. Od. I 103 sq. Il. XI, 772 sqq.) i. e. in limine interioris *αὐλῆς*, in qua Iovis *Ἑρκείου* ara fuit, non exterioris in qua stabula erant. illam relicto thalamo ingressa Helena (ut precaretur opinor aut sacra faceret ad Iovis aram) quum Parim vidisset ad ulteriorem portam stantem intrare iussit in hanc ipsam *αὐλὴν* et *ἐς μυχὸν ἤγαγεν αὐλῆς*. ita enim recte habent libri.« — Sed cum parum probabile sit Helenam cum hospite in aula *νεοπηγέος ὑψόθεν ἕδρης ἀργυρέης* de rebus secretissimis confabulatam esse, et M libri lectio *αυλην*, quae in deterioribus libris in *αὐλῆς* correcta est, hanc vocem ex v. 255 huc immigrasse ut sumamus efficiat, recepi Bekkeri coniecturam Tournerio quoque (p. 32) probatam. — **258** *εφεδρήσσειν* M, *ἐφεδρήσειν* NPRS, *ἐφωδρήσειν* (ε supra ω) Q (corr. m. sec.), *ἐφαιδρήσσειν* A. Vocabulum *ἐφεδρήσσειν* alibi quoque (v. c. in Anthologia Palatina et apud Nonnum) extare ignorans, *ἐφεδρίζειν* vel *ἐφεδρίσσειν* reponi iussit Lennep. — *ἕδρης* AL; — **259** *ἀργυρεης* M, *ἀργυρέος* S, *ἀργύρεος* V; *ἐπέστελλε*, ut vid. Q; — *οὐκεῖχεν* M; — **260** *ἀλλ' ὅτε* MALNQ et edd. ante Lennep., qui quod Dausqueius coniecerat, et CPS habent, *ἄλλοτε* recepit. »Nihil suspecti haberet hic locus, si legeretur *ἄλλοτε μέν*. Quod libri omnes [??] habent *ἄλλοτε δή*, vereor ne scribendum sit *ἄλλοτε δέ*, exciderent autem aliquot versus, in quibus fortasse cum Apolline comparabatur Paris, omissi illi per negligentiam, aberrante oculo ad *ἄλλοτε δὲ* ab *ἄλλοτε μέν*, quod superius positum neglexit.« Hermann p. 19, cui obsecutus v. 260 *ἄλλοτε δὲ* scripsit et lacunae ante hunc versum signum posuit Lehrs. Sed recte contra Schneider p. 441. 442: »equidem tamen non video, cur suspectam habeam voculam, modo ne ad unum *ἄλλοτε* (ut in Il. 13, 776 *ἄλλοτε δή ποτε μᾶλλον ἐρωῆσαι πολέμοιο*) sed ad totam enuntiationem referatur in hunc modum: non satiata est adspectu iuvenis, alias videlicet Cythereae se putans filium videre, saepe autem Bacchum. nam *ἄλλοτε* et *πολλάκι δέ* respondere sibi apertum est [quae etiam Lennepii erat sententia] ut post *φαρέτρην* non maximae sed mediae interpunctioni locus sit, etiamsi a participio *δϊσαμένη* ad verbum *ἐδόκευε* transit oratio, quod in eiusmodi verborum structura non inusitatum fuisse Graecis constat inde ab Homero, e quo exempla sat multa dedit Bekkerus in Monatsbericht der Acad. d. Wissensch.

zu Berlin 1864. p. 141.« quibus plurima exempla addidit Schneider ad h. l. — *ὀϊσσομένη* M, *ὀϊσσαμένη* codd. dett. et edd. ante Bekker., qui *ὀϊσαμένη* edidit. — **261** *ὀπιπεύειν* M et edd. inde a Bekkero; *ὀπιπτεύειν* ACLPQS et edd. ante Bekker., *ὑποπτεύειν* G, ὀ *πιπτεύειν* NR; *θαλαμιπόλον* PS; *ἂν ἔγνω hn* Ubel. — **262** *βολέων* AQ; *εἶδε* MACLNPQR, quod unice placuit in notis Lennepio, primus recepit Bekker; *οἶδε* SV, *εἶχε* edd. ante Bekkerum. — **263** *αγλαΐησι* ν M 1. *ἀγλαΐῃσι* NP; *ἐϋγλήνοιο προσώπου* codd. dett. et edd. omnes, *ἐυγλήνοισι προσώπων* M, sed M 1. ut videtur, in marg. *εὐγαλήνοιο προσώπου*; probavit exquisitius *ἐϋγλήνοισι* Tournier p. 33. 34, *προσώπων* autem recipiendum esse adnotatio mea ad v. 253 monstrat. — **264** *τῶν* ALQ, et C ante corr., ὁ *τῶν* NR, *τὸν* om. M; *μερίδων* M, *ἱμερίδων*, ut voluit etiam Perdrier., habet *n*. — **vv. 265. 266** ex M edidit Bekker; omittunt enim codd. dett. et edd. ante Bekkerum. *ἀλλ' ὀκημερίδων* M, corr. Bekker; *ἐδώκευεν* M; — **266** *πεπταμένη* M, corr. Bekker; *ἐνι ξυνοχῆσι* M, *ἐνὶ ξυνοχῇσι* Bekker. Iulien. *ἐπὶ* iam ante me coniecit Hermann p. 19, recepit Lehrs. »Haereo in *ξυνοχῇσι χαρήνου*, quibus nulla lux affunditur *βλεφάρων ξυνοχῇ* v. 74 incerta e coniectura ad v. 233 proposita. Si prius voc. sanum, succurrit *ἐνὶ ξυνοχῇσι κορύμβου*, quod ambigo, utrum de iunctura *κρωβύλου*, an de pampini commissura· accipiam. Alius f. praeferet *ἐνὶ πλοκαμῖσι χαρήνου*.« Graef. p. 254. *ξυνοχὰς χαρήνου* pro capitis cum cervice iunctura dictum esse recte accepit Hermann p. 19; — **267** *θαρσήσασα* coni. Koen. ad Gregor. Cor. p. 97 et probavit Harles in notis. *ἀνενειχατο* M; — **268** *ζεῖνε* M; signum interrogandi, quod olim post *τελέθεις* positum erat, post *γένος* transtulit Hermann p. 19, secutus a Lehrsio. »est ea blandientis oratio, similem vim habens, ut Homericum illud, *ἵνα εἴδομεν ἄμφω*.« Hermann l. l. — *μερόπων* pro *ἐρατὸν* coni. Tournier p. 34 collato Homero Il. XXI 150 *τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν*, Hymn. in Cererem 113 *τίς πόθεν ἐσσί, γρηῢ, παλαιγενέων ἀνθρώπων*. — *ἐρατὸν* et *εἶπε* M; *εἰπὲ καὶ ἡμῖν* codd. omnes (*εἶπε* V), quam lectionem »aliquo saltem modo defendi posse« sensit etiam Lennep; *εἰπὲ καὶ πάτρην* ed. Ald. *n h* Ubelus, probati Schradero (Animadvv. ad Musaeum p. 305); *εἰπὲ πάτρην τε* coni. Dausqueius et Anonym.; *εἰπὲ δὲ πάτρην* coni. Falkenburg; *εἰπέ τε πάτρην*, Stephani et Porti lectionem, suadente Dorvillio edidit Lennep. »Si *εἰπὲ καὶ ἡμῖν* ex Od. *α* 10 ductum est, fatendum, Coluthum illo loco abusum esse.

Nam quod ibi in oratione poëtae ad Musam rectum ist, hic ad Paridem ab Helena male dicitur. Mihi olim in mentem venit εἰπέ τε φύτλην«. Graefius p. 254. Sed confer Hermanni explicationem supra a me allatam. — **269** ἀγλαΐη M; ἐοικας αριζηλω M; — **270** ἀλλατέην οὐκοῖδ' ἀρἀργείοισι M; — **271** hunc versum ex solo M reduxit Bekker; δ' εὐκάμωνος et οἶδα M. Post v. 269 transposuit hunc versum Iulien, cum in oratione, in qua Helena se ipsam post unumquodque responsum refutet, priore loco dici debeat novi totam Deucalionis gentem, posteriore autem loco sed te non novi. »At ne sic quidem elegantiae consulitur. Mihi ponendus videtur [versus 271] ante v. 273 [nunc 275] quo loco eum legi et res et verba postulant.« Hermann p. 19, et sic transposuit versum Lehrs. Recte vulgatum versuum ordinem defendit Schneider p. 423, ubi haec de Hermanni transpositione: »at Phthiae memoria a Pelei et Patrocli Achillisque mentione non magis divelli potest quam a Pyli mentione disiuncta est Antilochi (quamquam nescio quas fabulas secutus Telamonem quoque ad Phthiam rettulerit Colluthus). neque aptus ab Hermanno expetitus locus versui illi propterea est, quod ita singularum gentium enumerationi interponitur totius nationis memoria. nam Δευκαλίωνος γενέθλην Graecos omnes significare apertum ist. sed minus etiam probanda Iuliani est coniectura, qui ante v. 268 collocari illum versum voluit, quasi vero Δευκαλίωνος γενέθλη apud solos Argivos reperiri posset.« Recte haec Schneider, nisi quod iniuram fecit Iuliano, qui (p. 134) Argivos hoc loco pro omnibus Graecis dictum esse recte, puto, censuit. Caeterum nescio, an post v. 270 exciderit aliquod; sane et γενέθλην in duorum versuum exitu nullo fere intervallo repetitum parum elegans est, et v. 271 nec cum superioribus nec cum inferioribus satis bene nexus esse videtur. — **272** πόλον AQ; ημαθοεσσαν M, ἠμαθόδεσσαν R; ἐχεις M; ἔχειενηλήϊον Q; οἶδας M; — **273** τέην M; δ' om. codd. dett. et edd. ante Bekkerum, qui ex M restituit; εἶδον M, εἶδα C, εἶχον pro εἶδον coni. Tournier p. 34, sed ipse affert ad vulgatam tuendam Nonni auctoritatem Metab. p. 137, v. 34 ed. Passow.: καὶ ἐμὴν οὐκ εἶδες ὀπωπήν. — **274** αριστήων γένος ἀνδρῶν M. »Hic versus si non transponendus, quod ad structuram saltem pendet ab ἔχεις versu 263.« Lennep. Et ante superiorem versum posuit Iulien in textu, quod ipse postea improbavit in notis p. 134. — **275** οὐδάπεριχλήϊστονόλον γένος αἰακίδαων M; — **276** αγλαΐην πηλίος M; εὐκλείην CLN; — **277** πατρώκλοιο M; ηνορέην M;

οἰνορέην AQ; *ἀχιλλῆος* ACLNPQS [codd. dett. puto omnes] *n*; — **278** *τοιά* Q; *πάριν* M et edd. inde a Bekkero, *πόθῳ(-ω)* rell. codd. et edd. »fieri potuit, ut lect. Cod. Mut. *Πάριν ποθέουσα*, initio participii bis per errorem scripto, in vulgatam *πόθῳ ποθέουσα* transmutaretur; sed fieri non minus potuit, ut vulgata a sciolo ita interpolaretur. Equidem accusativo hoc lubens carerem; sed mutarem vulgatam *πόθῳ πονέουσα*, ubi erroris causa aperta. Verb. *ποθεῖν* postulabat, puto accusativum, *πόθον*, unde vulgatam corruptam esse patet.« Graefius p. 254. M libri scripturam defendit Hermann p. 19 *Πάριν* non cum *ποθέουσα*, sed cum *ἔννεπε* coniungendum esse docens, »quo modo etiam Homerus *εἶπε* cum accusativo construxit. [Il. 12, 60, 210. 13, 725. 17, 237. 20, 375].« Melius etiam Schneider p. 443 Sophoclis testimonium attulit Aiac. 764 *ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐννέπει, τέκνον, δόρει βούλου κρατεῖν.* — *λιγύθροινος* M; — **279** *ὃ* MLNQS ed. Porti, quod recepi. *ὁ* rell. codd., et edd. omnes. *μειλιχείην* ACNPQR, *μειλειχίην* et *γῦριν n*, quod correctum in marg.; *ἠμείβετο* M; *γῆραν* M, *δῆρυν* R, *γῆριν* Q; *δίξας* male coniecerunt Brodaeus et Neander, refutati a Lennepio, qui *γῆρυν ἀνοίξας* ex Tryph. 477 attulit. — **280** *ἥν τινά που* M, *εἴ////τινὰ ποῦ* C; *φρυγίοις* Q; *τέρμασι* edd. omnes ante Bekkerum et fort. etiam G, ex quo nihil enotatum, *πείρασι* ex rell. codd. omnibus recepit Bekker; *ἐνιπειρασι* M; *ἐπὶ* edidit Lehrs ex Hermanni coniectura p. 19: »quod libri habent *ἐνί*, si quem ego sensum harum rerum habeo, hac in sede versus *ἐν* dixisset poeta.« Quod secus esse hodie notum est. Sed *ἐπὶ πείρασι* est etiam Hymn. in Vener. v. 227 et Apoll. Rhod. II 365, ubi *ἐνὶ πείρασι* scribendum esse propter proximum *ἀκτῇ ἔπι* coni. Tournier p. 35, qui ad Hermanni correctionem refellendam adscripsit Dion. III 212, IV 77, XXI 249. — *ἐνὶ πείρασι* legitur etiam Apoll. Rhod. I 81. — **281** *απόλλων* M; — **282** *ενιτρύῃ* M, *ἐνιτρ.* CQ; — **283** *ἔκλεες* LNR, et C ante corr., *ἔχχεες* A, *ἔχχεε* Q; *εὐώδινον* NR, *εὐώδιον* PSV Ald. et Neander, *εὐωδῖνος* coni. Anonym., Falkenburg, Brodaeus, Dausq., Neander (in marg.); receperunt edd. ante Bekkerum inde a Stephano. Sed *εὐώδινος* quod in rell. codd. est probaverunt edd. inde a Bekkero; idem secundae editioni Lennepianae intulit Schaefer. *ἀπο* M, *ἀπὸ* quod coni. Anonym. et improbavit Lennep, receperunt edd. inde a Bekkero, *ὑπὸ* (*ὕπο* C) rell. codd. et edd.; *τελέθῃς* Q; — **284** *ἔνθεν* M, *ἔνθε* C; *αριστεύων* M; *εμφύλια* M, *ἐὔφύλια* AQ; *παντα* M. Hunc versum nimis languidum esse dixit Hermann p. 19. 20, »sed

quum non corruptum videatur πάντα, deesse versum puto, in quo substantivum erat, virtutes, laudes, decora significans.« Quae vel Lehrsio non persuasit, et quidem recte, nam quae bona est Schneideri p. 443 observatio, »quod Hermannus desiderabat nomen, satis illud indicatum est voce αριστεύων.« — 285 ειμιγυναι M; φῖλος Q; — v. 286 deest in M; δαρδάνος P; — 287 ᾧ καὶ ex M Bekker et Lehrs, ἔνθεν rell. codd. et edd., etiam Iulien; οὐλυμπιο M, ὀλύμποιο R, ἀπουλ. Q; ξεινήοντες P, ξυνήοντες Q, ξεινήονες rell. codd. dett. et edd. ante Lennepium, qui adstipulante Dorvillio, id quod etiam in M extat, ξυνήονες ex coniectura reposuit; — ἄμφω M, ἔργων pro ἀνδρῶν coni. Tournier p. 35, fort. recte, cfr. ξυνήονας ἔργων Hes. Theog. 595. 601. — 288 θηλεύουσι R; ἀθανατοί M; — 289 ὤν οἱ μεν M, ὧν ὁ μὲν rell. codd. et edd. omnes, ὧν ὃ μὲν tacite scripsit Hermann p. 20. δώμητα A, δώμητὰ Q; τειχεα M; — 290 τειχεα μαρμαίροντα τὰ ποσειδάω M. Post hunc versum lacunae signa posuerunt Bekker et Lehrs. De vv. 289. 290 haec Graefius p. 254: »Aptius foret οἷα μὲν ἡμ. v. seq. pendet ab auctoritate Cod. M., an μαρμαίροντα vulgatae praeferri mereatur. Caeterum quid post hunc versum exciderit, intelligitur e v. 310 s. nimirum distichon huiusmodi:

πολλάκι δ' ἐν σύριγγι λιγύπνοον ἆσθμα τιταίνων,
εἰς νομὸν εἰλιπόδεσσιν ἐφέσπετο βουσὶν Ἀπόλλων,

ubi repetitum Ἀπόλλων errorem peperit.« Aliter de hoc loco sensit Hermann p. 20: »quamvis multis in locis mutilum sit hoc carmen, tamen post hos versus qui aliquid excidisse putant, eo opinor moti, quod quum ὃ μὲν dixerit poeta, deinde Neptuno etiam Apollinem adiungat, nimis rigidas mihi videntur dictioni poeticae leges scribere. Si tamen aliquid excidit, non fuit id aliud, si quid ego video, quam unus versus, de quo nescio an aliquid indicii faciat scriptura codicis Mut. qui pro μὴ πίπτοντα exhibet μαρμαίροντα. Id Bekkerus iure posthabuit vulgatae, quae multo fortior est. Quid vero si tamen vera est codicis illius scriptura, coniuncta quidem cum vulgata:

ὧν ὃ μὲν ἡμετέρης δωμήσατο τείχεα πάτρης,
τείχεα μαρμαίροντα, Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων,
τείχεα μὴ πίπτοντα . . . .«

Optime de hoc loco iudicavit Schneider p. 413: »certissimum est e vv. 309 — 311 intercidisse hic Apollinis greges Troianos pascentis memoriam. sed plura etiam interciderunt. ut enim nunc res est,

v. 289 nimis abrupte additur, quum αὐτὰρ ἐγώ non habeat cui oppositum sit, nisi praecesserit Laomedontis mentio, cui servierint Neptunus et Apollo. quibuscum ut Laomedontis commercium fuerit, ita sibi cum tribus illis deabus fuisse Paris dicit. itaque non dixerim cum Hermanno non desiderari nisi unum versum, in cuius initio fuerit τείχεα μαρμαίροντα. hoc enim in Mutinensi legitur eo loco quo reliqui codices habent τείχεα μὴ πίπτοντα. equidem illud a docto [??] potius viro qui codicem Mutinensem scripsit profectum putaverim cui, quum in expedienda evanida prototypi sui scriptura esset occupatus, intempestive memoria suggerebat Homerica illa τεύχεα μαρμαίροντα. sed hoc quoque non concesserim Hermanno, recte habere ὧν ὁ μὲν — δωμήσατο — Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων. nam etsi nihil offensionis habet δωμήσατο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων — quo syntaxis genere in eadem re usus est Hesiodus frag. 136 Marksch. (= 51 Goettl.) ὅτε τεῖχος ἐϋδμήτοιο πόληος ὑψηλὸν ποίησε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων ususque est Homerus Il. 16, 844 σοὶ γὰρ ἔδωκεν νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, tamen additum praeterea ὁ μὲν adeo enormem hanc reddit structuram, ut non possit non suboriri corruptelae suspicio. correxerim ὧν τὰ μὲν — τείχεα, nisi forte praestet Graefii inventum οἷα μέν conicientis.« Bernhardy in Graecarum litterarum historia (ed. 3 II p. 403) doctum quemdam librarium verba Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων ex v. 281 et 307 huic loco lacunae obfucandae causa infarsisse putavit. — **291** βασιλεια M; δικάσπολος ex δικασπόλος C; — **292** αχηχεμένησιν M, ἀμηχεμένησιν R et fort. N. Vulgata scriptura offensus haec Schneider, p. 444: »pervelim scire cur maestas poeta dicat fuisse deas, quo tempore Paris de pulchritudine earum iudicabat. Venerem certe legimus v. 158 μειδιᾶσαι nec potuerunt reliquae nondum diiudicata re tristes esse. sin autem putaveris, quod fuerunt qui putarent, Colluthum προληπτικῶς deas dixisse maestitia affectas, quas revera post Paridis demum iudicium tristes esse par fuit, ne hoc quidem patet aptum esse, quum Venus certe non haberet cur maereret, ut quae in certamine victrix esset. itaque poetam non ἀχηχεμένησι scripsisse puto, sed ἀμηχανέουσιν, cui coniecturae aliquid accedit ponderis [??] ex codicis Reimariani scriptura [immo errore] quae talis est: ἀμηχεμένησι. de participio non moto cf. Nonn. Dion. 30, 282 ἰδών et Lobeck. Paral. p. 550.« ἀχηχεμένησι recte explicavit Iulien p. 137, ubi deas ante iudicium solucitudine cruciatas eo vocabulo designatas esse alios secutus docuit. Tournier autem p. 36

maestas esse putat deas, quod mortalem pro iudice habuerint.' — ἐπ' οὐρανίῃσι M et edd. ante Lennepium, ἐπ' οὐρανίῃσι CLN, ἐπουρανίῃσι, quod maluit Ubelus, GP, ἐπουρανίῃσιν S, ἐπουρανίοισι, ut ex coni. edidit Lennep, Q, ἐπουρανίῃσι edd. inde a Bekkero. — **293** κυπριδος ἀγλαΐην καὶ ἐπηρατον M; — **294** ἠδὲ M, ἡ δὲ rell. codd. et edd., ἣ δὲ ego; — ἀνταξίων ἐργων M; — **295** νύμφη W; ιμερόεσσαν M, ἱμερ. CL, ἡμερ. ANQR; κατένευσε C; ὀπασσαι M, ὀπάσαι L, ὀπάσσας AC (hic quidem cum gl. παραχωρήσας) NPQRSW. ὀπάσσειν coni. Tournier p. 36 fort. recte. — **296** ἑλένην C, ἐννέπουσι S; — **297** ἔνεκεν MC, ἕνεκα W; τετληκα M; πολλὰ tacite scripsit Hermann p. 20, sed cfr. τηλίκον οἶδμα περήσας Nonn. Dion. 42, 102. πειρῆσαι M; »Non prorsus abhorret ab usu Graecorum καί, quod ad totam sententiam pertinet, collocatum ut hic. Sed tamen elegantius δι' οἴδματα scripsisset. Quum autem Nonni secta amet partitiones per duo καὶ factas, haud scio an perierit versus eadem vocula incipiens, hac sententia: et tam remotas regiones adire.« Hermann p. 20; — **298** γάμων AQ; κεράσομεν (ω) R; ἐπιχυθερεια M; — **299** κατ' αἰσχύνειας ACN; ἐμην κύπριν, omisso καὶ M; ἐλέγξας M, ἐλέγξῃς rell. codd. et edd. ante Lehrs. »Fortasse cod. Mut. idem vult, ac vulgata lectio, et excidit καὶ ante Κύπριν; sed simili modo excidere etiam potuit μή post ἐμήν, ut esset ἐμὴν μὴ Κύπριν ἐλέγξαις, quae optativi forma non damnanda est. Verum cum Cod. habeat ἐμην Κυπριν ἐλεγξας, fortasse adeo scribendum: μή με καταισχύνειας, ἐμὴν ἢ Κύπριν ἐλέγξαις« Graefius p. 255. Lehrs iubente Hermanno p. 20 εἴ με καταισχύνειας, ἐμὴν καὶ Κύπριν ἐλέγξεις edidit. Ex M libri scriptura profectus μή με καταισχύνειας, ἐμὴν καὶ Κύπριν ἐλέγξαις coniecit Schneider p. 434, simile καὶ particulae hyperbaton afferens ex Nonno Dion. 17, 157 τεύχων κῶμον Ἄρηι, θαλύσια καὶ Διονύσῳ et Paraphr. ξ 21 ζωὴ ἐγὼ βιότοιο καὶ ἀτραπός. Priorem Graefii coniecturam praetulit Tiedke in Herma XIII p. 357 »nam magis Nonnianum illud μὴ reddit orationem. (cf. Dion. V 443 ἐμοὺς μὴ κτεῖνε φονῆας, XI 321 ἐμοὶ μὴ δάκρυα λείβῃς, XV 328 τεῆς μὴ φείδεο νευρῆς, XVI, 165 ἐμῆς μὴ ψαῦε φαρέτρης, XVIII 19 ἐμὸν μὴ δῶμα παρέλθῃς, XXXV 51 ἐμοῦ μὴ ψαῦε χιτῶνος, Par. Γ 74 ἐμῶν μὴ ψαῦε χιτώνων.) Eiusdem Nonni gratia ἐλέγξῃς quam ἐλέγξαις scribere malim, ut verba quae sunt καταισχύνειας et ἐλέγξῃς modo differant, sicut Dion. V 431 sq. μή σε παραπλάγξειε νόθη καὶ ἄπιστος ὀπωπή,

Μὴ τεὸν ἀκτερέϊστον ὀλωλότα νεβρὸν ἐάσῃς, XI 198 sqq. *μή με καταχτείνειας — μὴ κοτέῃς — μὴ φθονέῃς*,« Ego, cum nulla causa sit cur in vulgata scriptura offendamus, eam retinui; M liber hic, ut saepe, mero scripturae errore laborat, in quo nihil latere arbitror. vv. 300—304 codicum primum scripturas proferam. — **300** *οὐχερέωντι δε τόσσον ἐπισταμενη* M; — **301** *οἶσθα γαρώς* M; *ἀνάλκιδος ἔστι* N, *ἀνάλκιδος ἐστὶ* ex PQW notavi. — **302** *εἰ τοῖαι* M et Lehrs, *οὐ τοῖαι* rell. codd. et edd.; *γεγάσιν* m. pr. in Q; *εναργείοισι* M; vv. 303. 304 om. Q; — **303** *ἀκιδνοτέροισι* C, *ἀκιδροτέροισιν* P; *δεζόμεναι* ANPRS, et W cum corruptelae signo, *αὐξόμεναι* G; — **304** *εἶδος* codd. et edd. omnes, *ἦθος* coni. Schneider. *εχουσι νοθος δε γένοντο γυναικων* M. De v. 300 haec Lennep: »Haec loco minus commodo collocata videntur. Post versum 288, ubi rei narratae finem imponit, optime meo iudicio collocari possent hoc modo:

Ἣν Ἑλένην ἐνέπουσι, κασιγνήτην Ἀφροδίτης·
Ἧς ἕνεκεν τέτληκα καὶ οἴδματα τόσσα περῆσαι.
Οὐκ ἐρέω· τί δὲ τόσσον ἐπισταμένην σε διδάξω;
Δεῦρο γάμον κεράσωμεν, ἐπεὶ Κυθέρεια κελεύει.

In his verbis transitus non inelegans. Imo sic multo melius intelligi poterit, quid versu 292 *οἶσθα γὰρ, ὡς Μενέλαος ἀ. ἐ. γ.* voluerit: praecedit enim: *Μή με καταισχύνειας, ἐμὴν καὶ Κύπριν ἐλέγξῃς*. Quae si coniungantur, elegans Paridis et Menelai oppositio erit; quo nihil sane facit hic noster versiculus.« Iulien p. 138 ex *τόσσον ἐπισταμένην* mire concludens Paridem iam de plurimis Menelai vitiis locutum esse, et vv. 302—304 nimis abrupte Helenae laudes inferri ratus, lacunosum esse locum dixit. Videtur ergo post v. 299 et post v. 301 lacunam statuisse. — »Vereor ne prius illud *γυναῖκες* [v. 302] e v. 302 [nunc v. 304] male huc translatum sit. Praeterea totus locus, de mulieribus dictus, multis difficultatibus premitur. Nullae essent, si ita legeretur:

οὐκ ἐρέω, (τί δὲ τόσσον ἐπισταμένην σὲ διδάξω;
οἶσθα γάρ·) ὡς Μενέλαος ἀνάλκιδός ἐστι γενέθλης,
οὔθ' οἷοι γεγάασιν ἐν Ἀργείοισιν ἄνακτες·
καὶ γὰρ ἀκιδνοτέροισιν ἀεξόμενοι μελέεσσιν,
ἀνδρῶν εἶδος ἔχουσι, νόθοι δ' ἐγένοντο γυναῖκες.

Cohaerent iam haec: *οὐκ ἐρέω, ὡς Μεν.* et *οὔτ' ἐρέω, οἷοι γεγάασιν ἐν Ἀργ. ἄνακτες*. Lectionem cod. M. *εἰ τοῖαι* si quis urget, praesto *ἢ ποῖοι* v. *ἢ οἷοι* eodem fere sensu. Sic apta sunt omnia.«

Graefius p. 255. Lehrs Hermannum secutus est, qui haec de nostro loco p. 20: »Quae sequuntur, ita continuanda sunt: *οὐκ ἐρέω· τί δὲ τόσσον ἐπισταμένην σε διδάξω, εἰ τοῖαι γεγάασιν ἐν Ἀργείοισι γυναῖκες*. Nam quod de Menelao interpositum est, neque cohaeret cum reliqua oratione, neque decet Paridem. Est ille versus, si quid video, Helenae tribuendus cuius oratio eo additamento aucta plane respondet Paridis orationi, v. 312.

ἔγρεο νῦν, Σπάρτηθεν ἐπὶ Τροίην με κόμισσον.
ἕψομαι, ὡς Κυθέρεια γάμων βασίλεια κελεύει.
οὐ τρομέω Μενέλαον, ὅτ' ἂν Τροίῃ με νοήσῃ.
οἶσθα γὰρ ὡς Μενέλαος ἀνάλκιδός ἐστι γενέθλης.«

Contra Schneider p. 423. 424 impugnat hanc transpositionem, cum enim Helena ibi dicat *οὐ τρομέω Μενέλαον, ὅτ' ἂν Τροίῃ με νοήσῃ*, »apertum est non tam *οἶσθα γάρ* quam *οἶδα γάρ* aut certe *οἶσθα γὰρ καὶ σύ* scribendum ei fuisse. ac profecto non perspicio cur non aptum ei quo positus est loco versum dicam. imo quid consilio Paridis, Helenam ut sequeretur se pellicientis eamque confirmantis, magis potuit convenire quam admonere feminam mariti imbellis ut qui propter hanc suam indolem non ausurus esset uxorem armis repetere et ulcisci? cui admonitioni aptissime adiungitur haec, quae et ipsa pertinet ad confirmandam Helenam: *οὐ τοῖαι*, i. e. non *ἀνάλκιδες*, in Peloponneso sunt feminae. nam hoc quum dicit Paris, Helenam dicit audaciorem esse quam quae ob relictum Menelaum quidquam timere possit. hinc patet simul non mutandum esse *οὐ τοῖαι*, cui in Mutinensi substitutum *εἰ τοῖαι*, id quod Hermannus commendavit recepitque Lehrsius. illud autem permirum est, qui tolerare potuerint editores istud *ἀνδρῶν εἶδος ἔχουσι* v. 302, nam quae infirmioribus quam viri crescunt membris quomodo virorum speciem possint habere, quum virorum membra sint firma, infirma mulierum, ut ex infirmitate statim appareat mulieris natura? unus hanc sensit rerum repugnantiam Dausqueius, qui *καὶ γὰρ ἀρειοτέροισιν ἀ. μ.* scribi voluit [improbatus a Lennepio]. verum ne hoc quidem sufficit. nam quum probare Paris velit mulieres Argivas non esse *ἀνάλκιδας*, in hac probatione non species externa virorum, sed indoles animi locum habet. itaque scribendum: *ἀνδρῶν ἦθος ἔχουσι*, unde evadit quae unice hic apta est sententia talis: non imbelles sunt in Peloponneso feminae, nam etsi infirmioribus crescunt membris, virorum tamen indolem animumque

habent et adulterinae sunt mulieres speciemque tantum habent mulierum.« Haec quidem Schneider, quem secutus ἦθος pro εἶδος reposui. — **305** εννεπεν M; ἠδὲ M, ἦδ' NP *hn*, unde ἦδ' scripsi, ἠδ' rell. codd. et edd.; ῥόεσσαν M; επιχθονὶ M; ὀπωπην M; — **307** αἶψα M; τόσσην MACLNPQRS; θαμβήσασα codd. et edd. omnes, θαρσήσασα coni. Koenius ad Gregor. Corinth. p. 97, probavit Harles et Schneider p. 444, nam »hic non iam est admirationi locus, ubi dicit Helena velle se, si revera ex Troia sit ortus Paris, illuc eum sequi. quae non admirantis sunt verba, sed hominis confidentis et ad pericula subeunda prompti.« Ego vulgatam retinui, cum sequentia Helenae verba sane admirantis sint, et θαμβήσασα etiam vv. 267 et 373 defendatur; — ἀνενειχατο M; — **308** πότε M; πυθμένα M Bekker, Lehrs. Ego cum Iuliano reliquorum codicum τείχεα retinui, cum sensum praebeat aptiorem et τείχεα πάτρης etiam in exitu versus 287 legatur. — **309** τὸ πρὶν MACLNQR Bekker, Lehrs, τὰ πρὶν PSW et rell. edd., etiam Iulien. — εδομήσαντο M, ἐδωμήσατο AQ. Post hunc versum interrogandi signum posuerunt Bekker et Lehrs, quod improbavit Iulien, sero intellegens (p. 140) ἤθελον hic non pro volui, sed pro vellem positum esse. — **310** θέλον M; γ' ἀθανάτων G; δεδάλματα C et *n*, qui corr. in marg. — **311** νόμον M *hn* Ubel., quod tamen verterunt pascua; νομὸν rell. codd. et etiam edd., ut videtur. νομὸν λιγύπνοον, quod pascua fragrantia vertit Lennep, pascua ventosa aliquanto melius Lehrs, ineptum esse vidit Schneider p. 444: »nam cur ventosum potissimum locum Apollo ad pascendum eligeret? an alium invenire eum non potuisse putemus? melius omnia habebunt ubi uno mutato accentu scripserimus νόμον-λιγύπνοον, ut Pindarus dicit Isthm. 225 ἀδυπνόῳ τέ νιν ἀσπάζοντο φωνᾷ et Olymp. 13, 22 Μοῖσ' ἀδύπνοος. iam hoc dicet Colluthus: vellem cognovissem et opera illa deorum et acutum Apollinis carmen, quando ante portas sequeretur boves.« — οἷον ὁμοιολιγύπνοον M, unde οἰονόμοιο pro reliquorum codicum et editorem οἰοπόλοιο receperunt Bekker, Lehrs; recte, cum οἰοπόλοιο apud nostrum non nisi de rebus inanimis dicatur. οἰοπόλοιο propter ingratum M libri lectionis sonum retinuit Iulien. — **312** θεοῦ μεγάλοις pro θεοδμήτοισι G; παραπροθύροισι (πυ) M, προμηλῆσι ACLNQ, προμηλῆσι R, προμολῆσι PSVW, et edd. inde a Lennepio; antiquae edd. προβολῆσι habuerunt. M libri προθύροισι praeferendum, et deteriorum librorum

προμολῇσι pro interpolatione habendum esse non sine haesitatione dixit Schneider p. 445, sed licet *προθύροισι* in eadem versus sede etiam v. 336 occurrat, et *προμολῇσι* ex *προθύρῃσι* (sic enim v. 336 in dett. codd. legitur) corruptum videri possit, malui M libri lectionem pro glossa postea in textum recepta habere, cum *προμολῇσι* exquisitius sit quam quod ab interpolatore profectum esse facile credi possit. cf. Apoll. Rhod. I 320 *στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ προμολῆς, οἱ δ' ἀντίοι ἠγερέθοντο* et schol. ad Apoll. Rhod. I 1174 *ἐν προμολῇ· τῇ προστάδι καὶ τοῖς προθύροις. λέγονται δὲ προμολαὶ καὶ τὰ ἐξώπυλα μέρη ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς πρώτοις φησί* (I 320.); — **313** *εἰλιπόδεσσι* M; — *ἐφέπετο* RSW, *ἐφ' ἕπετο* NP, *ἐφ' ἕσπετο* ACLQ; — *βάσιν* C ante corr. — **314** *αγρεο νῦν* M, *ἄγρεο νῦν* GNPQSW, *ἀγρεονῆν* R, *ἔγρεο νῦν* ACLQ; — *επι* M; Dorvillius primum pro *ἄγρεο*, ut edd. antiquae habent, *ἔγρεο*, tunc *ἄγρει* coniecit, quod recepit Iulien, collato Hom. Il. Ξ 271 *ἄγρει νῦν μοι ὄμοσσον*. Lennep, Harles, et Bekker, ex A videlicet, *ἔρχεο* receperunt; Lehrs ex Hermanni sententia (p. 20) *ἔγρεο*, et in fine versus *κόμισσον* edidit. Est enim *κόμισσον* in margine codicis P (a m. sec.) et W, *κόμισον* est in V, *κόμισσον* (ζων superscr.) in S. Schneider p. 445 accentu tantum correcto (cf. Lobeck, Elem. I p. 373 seq.) *ἀγρέο* retinuit, cum nulla sit causa, cur non potuerit Helena dicere: »cape nunc me tibi et tecum age Ilium«. Dorvillii *ἄγρει* idem Schneider spondeum non legitimum efficere recte observavit. — **315** *ἕψομαι* C; *γάμον* M et edd. ante Lennepium, *γαμῶν* V; *βασιλῆα* M; *κελεύει//* C; — **316** *τρομαίω* n, qui corr. in marg., *τρομέων* voluit Perdrier.; *ὅτε* codd. dett., Lennep, Harles, *ὅτ' ἐν* edd. ante Bekker., qui *ὅτ' ἂν* ex M recepit; *ὅταν* scribendum esse monuit Ludwich Symb. Crit. p. 33, probavit Tiedke; *τροίῃ* C post corr. *hn*, *τροίη* rell. codd., *τροΐη* rell. edd. ante Bekkerum. *νοήσῃ* M; — **317** *καλίσφυρος* M; *ἔνεπε* Q. Post hunc versum sequebantur in codd. et edd. omnibus qui nunc sunt vv. 365—370. Vide quae infra ad hos versus annotavi. — **318** *ὃ* ex CNQS recepi, *ὁ* rell. codd. et edd.; *ποντοπόρον* Q; *ἐλένην* C; *ἐπι* MC; *στέλματα* M; — **319** *εκόμισσε* M, *ἐκόμισε* ACQ; *φιλοξεινου* M, *φιλοξείνων* codd. dett. et edd. omnes, defensum a Bekkero, collato v. 254 *φιλοξείνων θαλάμων*. Ego optimum codicem secutus sum et propter versus modulationem et propter v. 236 *φιλοξείνων ναετήρων δώματα* de Menelai regia dictum. — **320** *δ'* om. codd. dett. et edd. ante Bekkerum; habet M, et inseri iubebat Anonym. probante in notis

Lennepio. ὑπέροπλος M; ὑποσχεσιη χυθερειης M; ὑπηρεσίῃ, vocabulam epicis non usitatum, pro ὑποσχεσίῃ reponi iussit Hemon apud Tournerium p. 38. 39, quod ad sensum pertinet, non male. — **321** φέρτρον G et Porti editio; ἄγων ex ἄγον M; εσπευδεν M; ἐσΐλιον M; εἰς APQRS; ἰσχμοῖο M, sed ω et spiritum add. M 2. — **322** ἑρμιονδῆδ' M; ἑρμιόνη P et ex ἑρμηόνη C, ἑρμιόνην Q; ἀνέμοισι C; — **323** ισταμενης M, ἰσταμ. Q; ἱσταμένη πολύδακρις C ante corr.; ἠοιγενεῆς MQ, ἠρειγενεῆς N ante corr., P. — **324** ἀμφιπολοις M; ἐκτοσθε M, ἔκτοθε CLNQ, ἔκτοτε R, ἔκτοσθεν W, ἔντοσθε coni. Dausqueius, improbatus a Lennepio; λαβοῦσα W, καλοῦσα coni. Anon. et Lennep, σοβοῦσα coni. Graefius p. 255 collato Eurip. Hec. 175. Vulgatum λαβοῦσα defendit Bekker, collato Nonno Dion. 37, 174 καὶ θρασὺν Ἀκταίωνα λαβὼν ἀπάνευθεν ὁμίλου, 37, 542 λαβὼν δέ μιν ἐκτὸς ἀγῶνος. — **325** ὀξύτατα C; βοῶσα ACNPQR, βοάοσα G, βοάουσα edd. ante Bekker., qui βοόωσα ex M recepit. τόσσην APQSW; ἀνενειχατο M; — **326** πῆ MCNPQW *h*, fort. recte, πολύστονον, quod probante Harlesio Lennep coniecit collato v. 339 πολύστονος ἔννεπε κούρη, habent M et inde a Bekkero edd. praeter Iulianum, qui deteriorum codicum et reliquarum editionum scripturam πολύστονος retinuit collato Eurip. Orest. 56 τὴν πολύστονον Ἑλένην. — ᾤχετο M; — **327** συνεμοί M 1, C. cf. Tiedkium in Herma XIII p. 274: »At ultimam syllabam quae aut circumflexam aut acutam haberent voces Colluthum minime repudiasse haec exemplo sint: v. 119 ταῦροι δὲ χλοερῆς, 133 γλαυκῶν, 347 ποταμῶν, 331 ἐμοί, 371 μολών quorum versuum par ultimum etiam alio vitio teneri apparet.« Ego hic nihil vitii video. — κληῗδας M 1, κληΐδας M 2 ACLNPQSW *n* Harl.; ἑλοῦσα M, λαβοῦσα cum glossa ἑλοῦσα C, ἑλοῦσα rell. codd. et edd., ἀνεῖσα ego scripsi ex constante nostri usu, cfr. v. 49 γυάλων κληῗδας ἀνεῖσα, v. 254 θαλάμων κληῗδας ἀνεῖσα, v. 393 πυλέων κληῗδας ἀνεῖσα. — **328** ἔπαθον pro ἔδραθεν M; ad ἔδραθεν in C manus secunda, ut videtur, adscripsit γρ. ἔντοσθεν cum glossa ᾤχετο. Schneider p. 430 etsi in locutione ἔδραθεν ὑπνώουσα pleonasmum latere recte negavit, tamen ex M libri scriptura profectus εὖ πάθεν scribendum esse dubitanter coniecit, collato Theogn. 977 ταῦτ' ἐσορῶν κραδίην εὖ πείσομαι, et Pind. Pyth. I extr. τὸ δὲ παθεῖν εὖ πρῶτον ἄθλων εὖ δ' ἀκούειν δευτέρα μοῖρα. Epicorum exempla desidero. — ὑπνόουσα MQW; ες M; — **329** εἴννεπε C ante corr., ἔνεπε S ante corr.; δακρυχέασα C; δέ

om. Q; — **330** ἀπάτερθεν M, ἑκάτερθεν CP; ἐπι MCLN; προθύροισιν M et edd., προθύρῃσιν ALNQRSW, προθύρησιν CP; ἐλλρύχειν M; — **331** ἑρμιονῆν M, ἑρμιόνην C, ἑρμιώνην P; στενοχουσαν M, στονάχουσαν ex στανάχουσαν C; επειρήσαντο M; — **332** post τέκνον interpunctionem notavi ex LNPQS; γόων AQ, ᾤχετο M. Post hunc versum in M sequitur v. 345. — **333** νοστήσῃ G, νοστείσῃ C; παλίνορσον LQR, ἐπεὶ codd. dett. et edd. ante Bekkerum, qui ἔτι scripsit ex M, in quo ἐτι est. κλαιουσάνοήσεις M, κλαίουσαν (κλαίουσα A ante corr.) νοήσει codd. dett. praeter G, et edd. ante Bekkerum, praeter Steph., Lectium, Portum et Eobanum Hessum, qui quod Anonymus, Brodaeus et Neander (in marg., sed οἴει scripsit) coniecerunt et G quoque habet, οἴσει receperunt. Probavit hoc Dorvillius, qui praeterea de νώσῃ cogitabat, et Lennep, qui et ipse aliam viam ingressus ἐπεὶ κλαίειν σε νοήσει coniecerat. Falkenburg ἐπεὶ κλαίουσα νοήσει commendavit, quod improbavit Lennep, »Hermiones enim, non vero Helenae, partes hic erant plorare.« Julien, ne scilicet νοήσει obiecto careat, colo post νοστήσει posito ex LQR παλίνορσον recepit et cum νοήσει coniunxit. Lehrs νοσήσεις Hermanni coniecturam (p. 21) recepit, de qua recte Schneider p. 445 iudicavit: »nam νοσήσεις tum demum verum esset, si necessario hoc distichon cum sequentibus versibus esset coniungendum ubi genae labare oculique languescere dicuntur. nunc autem nihil impedit quin antecedentibus adnectatur, ubi Helena mox reditura dicitur.« — **334** οὐχοράας M; οὐχ' C. »Etsi γοεραί dici potuit pro σοὶ γοερῇ, concinnius tamen foret ῥόδεαι cf. seqq.« Graef. p. 255. — μεν ἐπιμύουσι M, unde ἐπημύουσι scripsi, cum verbum ὀπημύω nusqum reperiatur, nisi forte formam Homericam ὑπεμνήμυκε hinc derivare velis. ὑπομύουσι C ex ὑπημ., ὑπημύουσαι PSW, ὑπημύουσι rell. codd. et edd. omnes, quod defendit Tournier p. 40 hunc Homeri versum (Il. XXII 491): πάντα δ' ὑπεμνήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί a Collutho imitando expressum esse ratus, praeeunte Guilelmo Dindorfio in novissima Thesauri editione. Legebatur in codd. et edd. omnibus — ουσι παρειαί v. 334, et — ουσιν ὀπωπαί v. 335; sed versuum clausulas probante etiam Schneidero rec. p. 194. 195 recte transposuit Tournier p. 40, ubi ne quis γοεραὶ minus apte ad ὀπωπαὶ referri posse obiciat, confert Od. IV 758 σχέθε δ' ὄσσε γόοιο, Nonn. Dion. IV 64 γοήμονος ὄμβρον ὀπωπῆς, alia. — **335** πυκνὰ δὲ M 1 ex πυκνὰσ ε; πικρα V, πικρὰ SW, quod non inelegans esse iudicavit Lennep, πυκρὰ P, πυχνὰ L;

μινύθουσιν ὀπωπαί add. M 3 in M; — **336** ητιχάνυμφάωνες M; ἧ, quod habent APQ, coniecit Hermann p. 21, recepit Lehrs, probavit Schneider p. 446, ἢ codd. et edd. rell.; νυμφέων C post corr. — **337** ἤλυθεν ἴθειης M. »Scribendum παραπλαγχθεῖσα ut recte passivum occurrit v. 252 et 386« Graef. p. 255, probante etiam Tournerio p. 41, recte, licet κραδίη δὲ παραπλάζουσα μέμηνε legatur apud Nicandr. Ther. v. 757. παραπλάζουσα (παρὰ πλ. CN), codd. et edd. omnes. — **338** ἵσταται ασχαλόωσα M, ἵστατα A, ἵσταται Q; ἀσχολόωσα Q. Alteram ancillarum suspicionem priori per καὶ copulam adiungi posse negans Tournier p. 41, dum meliora succurrant, lacunae signa post ἀσχαλόωσαν ponenda esse dubitanter coniecit. εἰς dicuntur habere edd. nonnulli; χειμῶνα m. pr. in P et W ante corr.; μουλοῦσα C. — **339** ὡράων (vel Ὡράων) codd. et edd. omnes, quod Hermann p. 21 non »nisi de celebri quodam apud Spartanos prato Horarum accipi« posse dixit, addens: »De eo mihi quidem nihil lectum neque auditum opinor Colutho, apud quem quum respondeat Hermiona, οἶδα κελεύθους ἐς ῥόδον, ἐς λειμῶνα, credibile est excidisse versum, in quo rosetum vel rosae, ornamentum Horarum, commemoratae fuerint.« Et lacunae signa ante hunc versum posuit Lehrs. Melius Schneider p. 446 ὡραῖον, i. e. tempestivum vel florentem pro ὡράων coniecit collato Niciae epigr. in Anthol. Pal. 9, 564 μέλισσα ξουθὰ ἐφ' ὡραίοις ἄνθεσι μαινομένα. Ad vulgatam tuendam Tournier p. 42 bene confert Nonn. Dion. XLVII 20:

Δίχροον ἠρεύγοντο ῥόδον λειμωνίδες Ὧραι,
καὶ κρίνον αὐτοτέλεστον ἐμαιώσαντο κολῶναι.

Adde XXXIV 107 οὔποτε τοῖον ἄγουσι ῥόδον λειμωνίδες Ὧραι, quae in suum usum convertens λειμῶνα Ὡράων dixit Colluthus. Deinde ῥοδόεντος pro δροσόεντος iam ante me ibid. coni. Tournier, collato v. 341 et Nonno Dion. II 79. Sed utrumque aeque bonum est. δροσώεντος P, et n, qui corr. in marg.; ὑπερ M, ὕπερ C; θεάσσει M, θαάσσοι C ante corr. — **340** ἡ M, ἣ add. m. sec. in marg. P, ἡ V; χροα M; παρῶιοι M, πατρωΐοιο A ante corr., CLNPSW et Ald.; ὀλεσσαμένη M, λοεσσαμένη codd. et edd. omnes, praeter Schaeferum et Lehrsium, qui quod ante Hermannum (p. 21) coniecerat iam Iulien, et probavit Schneider p. 446, λοεσσομένη receperunt; — **341** ὤχετο M; ὑπευρώταο ῥεέθροις M, ὑπὲρ (ὕπερ C) εὐρώταο παρ' ὄχθαις codd. dett. et edd. ante Bekkerum, praeter

Steph., Lectium et Portum, qui Brodaei, Anonymi, Falkenburgii, Neandri (in marg.) et Ubeli coniecturam δήθυνεν Εὐρώταο παρ' ὄχθαις receperunt. Dausqueius δήθυνε ποτ' Εὐρώταο παρ' ὄχθαις, Lennep probante Harlesio melius δήθυνε παρ' Εὐρώταο ῥεέθροις coniecit. M libri lectionem receperunt Bekker et Iulien. Lehrs Hermannum p. 21 secutus pro ὑπ' ἐπ' edidit, »eius et ὑπὲρ et παρὰ explicatio est. Nec profecto apte dici potuit sub undis Eurotae morari Helena.« Herm. Probavit hoc Schneider p. 446 et Tournier p. 42, qui praeterea οἰχομένη δήθυνεν coniecit collato v. 27 ἐρχομένη δήθυνεν ἐς ἄλσεα Κενταύροιο. — **242** τοῖα δε M, τοιάδε Q; ἔνεπε Q; — **343** οἶδεν M, οἶδεν ACLNQR et edd. inde a Steph., εἶδεν PSVW, Ald. *n*; — ορος M, ὄρος rell. codd. et edd., χόρον coni. Schneider p. 446, quia »his verbis Hermione refutat quod servae suspicatae erant, morari Helenam quod ad mulierum coetum quum venisset, a via aberrans ad pratum aut Eurotam flumen venisset, ibique resisteret incerta viarum. qua in re iniuriam Hermione faceret mulieribus, si alia nominaret loca atque quae illae dixerant. atqui facit hoc ὄρος memorans, cuius in illarum oratione non facta erat mentio. nam ea voce significari νυμφάων ὁμήγυριν, cuius, ut nunc res est, in respondendo rationem non habet Hermione, nemo facile dixerit. itaque quum ὄρος locum tueri nequeat, ὁμήγυρις autem postulet quod sibi respondeat, Colluthum scripsisse suspicor οἶδε χορόν, ποταμῶν ἐδάη ῥόον, ut χορός significet locum choreis destinatum. nam ὁμήγυρις ista mulierum quaenam possit esse nisi congregatarum ad deum aliquem choreis celebrandum.« Schneider p. 446. Audacius Tournier p. 42. 43 οἶδε ῥόον ποταμοῦ καὶ ὁμήγυριν coniecit; οἰδὲ M, οἶδε ACLNQ et edd. inde a Steph., οἶδεν R, εἶδε PSVW, Ald. *n*; — **344** ἐς ῥόδον codd. et edd. omnes. Lennep dubitanter ἐς δρόμον coniecit collato Theocrito Id. XVIII v. 39 Ἄμμες δ' ἐς δρόμον ἦρι καὶ ἐς λειμώνια φύλλα Ἑρψοῦμες στεφάνως δρεψεύμεναι ἁδὺ πνέοντας; δρόμον autem stadium prope ad Menelai regiam exstructum esse voluit, cfr. ad v. 243 vg. Graefius p. 255 ἐς δρόσον maluit collatis vv. 338. 339. Etiam Schneider p. 446 ex iis quae ad superiorem versum dixerat profectus, ἐς ῥόδον in suspicionem vocavit; »quod cum prati mentione arctissime coniungendum esse patet ita, ut pro una utrumque sit notione. quod secus nunc est. nam si quis obiciat poetam figura usum quam dicunt ἓν διὰ δυοῖν, istud posuisse pro ἐς ῥοδόεντα λειμῶνα, ei docendum erit, quod vereor ne doceri nequeat, in ea figura careri

posse copula. praeterea etsi *ῥόδον*, de quo mulieres nominatim non erant locutae, ex *ὡραίου λειμῶνος* mentione arreptum ab Hermione dici possit, non videtur tamen ita servari posse vocabulum, ut simul ista figura aut vitetur aut copula restituta in veram et incorruptam formam redeat. itaque amandemus vocabulum scribamusque *εὔδροσον ἐς λειμῶνα* (cfr. Aristoph. Av. 245 *ὅσα τ' εὐδρόσους γῆς τόπους ἔχετε λειμῶνά τε*, Theocrit. 25, 16 *λειμῶνες ὑπόδροσοι*) quod aliquanto accuratius respondet mulierum orationi, quae *λειμῶνος δροσόεν πεδίον* memoraverant. ac video nunc eisdem mecum vestigiis institisse Graefium, qui *ἐς δρόσον* coniecit. quod cur ferri nequeat satis dictum est.« *δόμον* pro *ῥόδον* coni. Tournier p. 43, sed vulgatam recte defendit Tiedke in Herma XIII p. 354, ubi postquam multa similis anaphorae exempla ex Nonno collegerat, haec de nostro loco: »Erunt fortasse qui versu 348 *οἶδε κελεύθους Ἐς ῥόδον, ἐς λειμῶνα* Colluthum illum dicendi modum ita imitatum esse existiment (v. Dion. V 262 *εἰς ἕλος, εἰς λειμῶνα*, I 112 *οὐχ ἕλος, οὐ λειμῶνες*, IV 299 *οὐ νομόν, οὐ λειμῶνα*) ut eumdem Nonnum secutus simul rosarum mentionem faceret (v. Dion. II 79 *ῥοδόεις δ' ἀμαθύνετο λειμών*, XLVIII 514 *ἀνθεμόεντος ἔσω λειμῶνος*, XXXIV 107 *οὔποτε τοῖον ἄγουσι ῥόδον λειμωνίδες Ὧραι*, Mus. v. 60 *ῥόδων λειμῶνα*). Nam ancillae quidem v. 342 dixerant *καὶ ἐς λειμῶνα μολοῦσα Ὡράων δροσόεντος ὑπὲρ πεδίοιο θαάσσει*, sed ideo Hermionae quoque roscidum pratum appellandum fuisse non fere quisquam probabit. Hoc certum videtur, si id voluisset Colluthus, eum non *εὔδροσον λειμῶνα*, quod frustra Aristophanis exemplo defenditur, scripturum fuisse, sed *εἰς δροσερὸν λειμῶνα* quod ex Nonno bene norat: VII 346 *καὶ δροσεροῦ λειμῶνος*, XLII *καὶ δροσερὸν λειμῶνα*, K 16 *εἰς δροσεροὺς λειμῶνας*.« — *λειμων ἄτι* M; *μοι φθεγγεσθε* M, unde *μοι φθέγγεσθε* edd. inde a Bekkero. *με φθέγξασθε* rell. edd. et codd. dett. praeter C, qui *τί μέ φθέγξασθαι* habet; *γυναῖκες* (superscr. *χα*) C. — Post hunc versum quinque minimum versus intercidisse recte vidit Schneider p. 407. 408: »omnis enim ille sermo, qui est a versu 330 ad v. 362, non potest eodem tempore habitus esse. nam eam eius partem, quae est a vers. 330 usque ad v. 348 apparet habitam esse mane, quum Hermione *ἱσταμένης ἠριγενείης* (v. 327) somno soluta matrem desideraret et servae querentem dominam conarentur consolari. at quae post v. 348 dicit Hermione, in vesperum vergente die eam loqui manifestum est ex

versu 350, quo Hermione dicit matrem suam ne nunc quidem, ubi stellae oriantur et nox fiat domi comparere. itaque quoniam absurdum est putare totum diem isto sermone consumptum esse, desideratur narratio earum rerum quae inter tempus matutinum et vespertinum factae sunt. deinde unum et continuum si haberemus sermonem a v. 330 ad v. 362, qui fieri potuit ut in eo ipso sermone v. 357 sqq. Hermione narraret silvas se pervestigasse ut matrem quaereret? postremo v. 334 servae dicuntur conatae esse Hermionen retinere, sed non apparet neque unde retinere voluerint, nec quem iste conatus eventum habuerit. quae nisi addantur imperfectam patet narrationem esse. quibus argumentis planum arbitror esse factum plures intercidisse versus quibus narravit Colluthus frustra iam ab ancillis Hermionen esse retentam domi eamque cuncta perquisivisse, ut cognosceret ubi mater esset et silvas quoque pervestigasse. quod quum per totum diem fecisset, sub crepusculum infecta re rediisse et quum nondum domi esse matrem intellexisset, sic verba fecisse *ἀστέρες* etc.« Recte haec Schneider, nisi quod de vv. 330. 331 locutus male non apparere dixit, unde Hermionam retinere conatae sint ancillae. Est enim *ἐρύκειν στενάχουσαν* idem atque *ἐρύκειν ἀπὸ στεναγμοῦ*; quod vidit etiam Tournier p. 39 collato Nonno Dion. II 489:

Σέλας ὑψόθι βαίνειν
οὐ θέμις· ἀστεροπὴν γὰρ ἀναθρώσκουσαν ἐρύκει (*ὁ ἀήρ*).

— **345** Hunc versum post v. 332 habet M sic scriptum *ἀνέρες ὑπνώουσι καὶ ἐν σκοπελοισινιαύει.* Sequenti versui postponunt LNPRSVW; vulgatam probat etiam Schneider p. 408. — *ὑπνώουσι* MAQ; *σκοπέλοισι* C; *σκοπέλοισιν* in suspicionem vocavit Schneider p. 408. 409: »nam *σκόπελοι* parum apte opponuntur domui, neque enim si non domi erat Helena, inde efficiebatur *ἐν σκοπέλοις* eam morari, sed potuit etiam in silvis esse aut ad flumen, in scopulis autem potissimum eam morari unde tamen coniecerit Hermione? non dubitandum igitur quin *ἐν σκοπέλοισιν* corruptum sit, cui substituendum esse arbitramur *ἐν σκοτέεσσιν.* nam *σκότος* nonnunquam locum obscurum et ab hac communis vitae claritate remotissimum significat ut in Xenophontis Anab. 2, 5, 7: *τὸν γὰρ θεῶν πόλεμον — εἰς ποῖον ἂν σκότος ἀποδραίη*; ceterum si quis praestare putaverit *ἐν σκοτίοισιν* equidem non refragabor.« Haec Schneider parum feliciter; vulgatae lectioni favet etiam v. 347. Vulgatam tueri conatus

est etiam Tournier p. 43, qui postquam partem Dionysiacorum in desertis montibus a Nonno σκόπελοι vocatis agi monuit (cfr. Dion. XXI 168, Metab. p. 62, v. 176) Nonni sectatores σκόπελοι pro locis desertis et incultis dicere potuisse bene observat, improbante licet Schneidero rec. p. 196. — **346** αντελλουσι M; παλινορσος ἰκάνει M; παλίνασος L; — **347** τινα M; ναίης PW; — **348** πλαζομενην M; θηρες σε M, θῆρες τε ACLN, θῆρές τε R, θῆρες τὲ Q; κατεκτανον M, καὶ τέκτανον C; αὐτοι M; — **349** αριζήλοιο M; δειὸς C; γενεθλην M; — **350** ἥριπες M; δ' ἐξ ALNPQRVW, δ' erasum est in C; οχέων M, unde ὀχέων edd. inde a Bekkero, ὀρέων codd. dett. et rell. edd.; χθαμάλης M, χθαμαλοης V, χθαμαλοῆς NPRSW, et ACQ ante corr.; ἐπι M. Post hunc versum deesse quaedam primus vidit Schneider p. 409, nam »non ipse homo, sed anima eius dici solet corpus relinquere ubi moritur, mortuam autem putare se matrem Hermione non potuit solo isto ἤριπες ἐξ ὀχέων indicare. apparet igitur et mortis et animae mentionem desiderari, quae quibuscunque tandem verbis Colluthus indicavit, talem certe posuit sententiam post v. 354:

ψυχὴ δ' εἰς Ἀΐδαο δόμους ἐπέρησεν ἰοῦσα.«

Ego plura periisse puto, nam neque χθαμαλῆς νώτων κονίης neque omnino currus ullus in quercetis solitariis locus esse videtur. — **351** οἰοπόλοισι M; ἐνι M; δριμοῖσι Q; — **353** πολὺ πρέπων M, πολὺ (vel πολύ) πρέμνων C ante corr. ACNPQW; ὑποδάσκιον MLNPQS *hn*, ὕπο δάσκιον C; ὑλην M; — **353** δενδρεα M; παπτύνασα Q; μέχρι M; — **354** νεμεσίζομεν PSW et edd. ante Bekkerum; ὑλην M, ὕλην rell. codd. et edd., ὕλῃ correxit Schneider p. 447. — **355** μηδιερὴ M, qui praeterea γονοεντος ἐπευρόταο ῥεεθροις habet; μή δ' vel μὴ δ' rell. codd. (μή δ' NPQS, Ald. et Bekker, Iulien,) μὴ δ' Lennep, Harles, ut esset μή interrogativum. Sed δὲ particulam μὴ interrogativo nusquam addi monuerunt Bekker et Graefius p. 256. Tum ἱερὸν AQ, ἱερῶν rell. codd. et edd., ἱεροῖς Iulien, qui ex M etiam ῥεέθροις pro reliquorum codicum et editionum scriptura ῥεέθρων recepit, et praeterea, quod Bekker suaserat, collato Nonno XVI 12 ἐν δὲ ῥεέθροις νηχομένην, in ἐν mutavit ἐπ'. — μὴ διερῶν coniecit Graefius p. 256, Hermann p. 21, recepit Lehrs, probavit Schneider p. 430. ὑπ' pro ἐπ' scribendum esse, et ὑπὸ ῥεέθρων non cum νηχομένην, verum potius cum ἐκάλυψε coniungendum esse dixit Graefius p. 257. »non male, sed praeter necessitatem et

minus venuste« iudice Hermanno p. 21. Ego partim M librum, partim Iulianum secutus μὴ διεροῖς στ. ἐπ' Εὐρώταο ῥεέθροις scripsi, cum etiam supra v. 341 ἐπ' Εὐρώταο ῥεέθροις legatur. Tum στονοεντος M, γονόεντως ex γονέοντως C, γονόεντος rell. codd. et edd., quod ex Nonno XII 70, VII 2 et 57, XX 54 et 61, XXII 279 defendit Bekker. Contra στονόεντος probavit Graefius p. 256, cum de suffocata in aquis Helena suspicio sit, et Schneider p. 430 collato Hom. Il. 23, 231 (πόντος) ἔστενεν οἴδματι θύων, Soph. Antig. 1145 στονόεντα πορθμόν, Oppian. Hal. 3, 436 στονόεσσα θάλασσα. Confer etiam γοήμονος Ἠριδανοῖο Nonn. Dion. II 152. — **356** ἐκάλυψε S; υποβρυχίην M, ὑποβριχίην C; λαγήνη M, σελήνη pro σε γαλήνη AQ; — **357** εν M, qui alterum ἐν omittit; θαλλάσσης M; — **358** νηϊάδες M, νηϊάδος S; σώουσι coni. Dausqueius improbante Lennepio, σώζουσι Iulien in notis, ubi in Q ζώζουσι exaratum esse falso refert, et Graefius p. 256. fort. recte. — καὶ ἐκτείνουσι L, κτεινουσι M; — **359** ὡσῆμεν M, ἦ ego, ἡ codd. et edd.; στοναχιζεν M, στενάχεσκεν rell. codd. et edd.; »pro στενάχεσκεν e Mutin. recipiendum στονάχιζεν vel potius στενάχιζεν, ut in eo codice legi Pressellius [falso] testatur. nam formae iterativae hic locus non est.« Schneider. Quod secus esse male credidit Tournier p. 44. — ἀνακλίνουσα M, ἀνακλείνασα A. — vv. **360–362**. — **360** ὕπνος ἐπει M, ὕπνος ἐπεὶ AQ, ὕπνος· ἐπεὶ CLNQR, ὕπνωσ V, ὕπνωσ' PSW et edd. ante Iulianum, ὕπνασ' G et ed. Porti; ἔπεὶ W; θανατοι V, θανάτοι PSW; συνεμπ γαρ ἐτύχθη M, trium litterarum spatio vacuo relicto; — **362** αναγκαίη M, ἀναγκαίῃ C; ξυνήϊαπαντα M; λαχόντα codd. et edd. omnes. — **363** παλαιότεροι M; — v. 359 ἀνακλίνασα pro ἀνέκλινε licet minus eleganter dictum esse voluit Dorvill. ad Charit. p. 582 ed. Lips., pro genetivo absoluto positum esse putabat Iulien, uterque male. Ante Bekkerum in vulgata scriptura nemo praeter Brodaeum offendit, qui ὕπνασ' coniecit, a Stephano (Lectio et Porto) receptum et a Neandro in marg. laudatum. Dorvill. apud Lennepium caeteris non mutatis locum mutilum sic refinxit:

ἀνακλίνασα δὲ δειρὴν
Λῆξε γόων μαλακῷ τε κακὰς ἐκέδασσε μερίμνας
Ὕπνῳ. ἐπεὶ θανάτοιο συνέμπορος ὕπνος ἐτύχθη κ. τ. λ.

Lennep Hermionen recte θανάτοιο συνέμπορον dici posse ratus ἀνακλίνασα δὲ δειρὴν Ὕπνωσεν θανάτοιο συνέμπορος. εἰ γὰρ ἐτύχθη Ἄμφω, ἀναγκαίη, ξυνήϊα κ. τ. λ. coniecit, quod vertit: »obdormivit

Mortis socia. Si quidem enim existant ambo, necesse est, ut, cui omnia communia obtigerint, opera maioris natu fratris imitetur.« *ὕπνον ἕλεν θανάτοιο συνέμπορον* voluit Wernike. Iulien ex Boissonadii coniectura *ὕπνος ἔχει θανάτοιο συνέμπορος* edidit anacoluthia intolerabili, ut recte vidit censor Gottingensis, totum locum autem sic vertendo expressit: »quum vero inclinasset cervicem Somnus eam habet, Leti socius; si enim eadem matre editi sunt ambo, necesse est, ut Somnus, qui omnia communia sortitus est, Opera antiquioris fratris (i. e. Leti) exerceat.« Lacuna locum depravatum esse sententia erat censoris Gottingensis. Certa, ut putabat, emendatione Graefius p. 256 locum sic scripsit:

» . . . *ἀνακλίνασκε δὲ δειρὴν*
ὕπνος, ἐπεὶ, θανάτοιο συνέμπορος εἴπερ ἐτύχθη,
ἀμφίς, ἀναγκαίη, ξ. π. λ. etc.

reclinabat eius collum Somnus: nam, si ille comes est Mortis, necesse est, ut, communem cum Morte naturam nactus, seorsim (*ἀμφίς*) quoque (solus per se) idem ac frater natu maior efficere possit. Ut itaque Mors moribundi caput inclinat, ita idem fecit Somnus. Sed de formis quibusdam levem dubitationem facit Cod. Mut. ex quo erunt fortasse, qui praeferant: *στονάχιζεν· ἀνακλίνεσκε δὲ δ.* Mihi tamen tutius videtur, vulgatum *ἀνακλίνασα* fundum putare verioris lectionis. . . . . . . Superest dubium de adverbio *ἀμφίς*, cum tentari etiam potuisset: *ἀμφάδ' ἀναγκαίη*, sc. *ἐστίν*, aperte necesse est. Importunus tamen apostrophus, etsi tolerabilior illo, qui *ὕπνωσ'* in vulgata lectione obsidet. Sed *ἄμφω ἀναγκ.* neque sensus admittit, neque correptio vocalis *ω* alio Coluthi exemplo adstrui potest.« Graefii coniecturam improbavit Hermann p. 22 nam »primum impeditior haec structura verborum est, quam qua hoc genus poetarum uti solet; deinde autem *ἀνακλίνασκε* quae verbi forma frequentativa est, abhorret ab huius loci ratione.« Quare Hermanno, »quae cum hoc participio cohaerebant verba, deesse videntur. In iis autem quae sequuntur, si praeter *εἴπερ*, quod recte a Graefio restitutum, participium duale reponatur, omnia plana sunt:

ὕπνος ἐπεὶ θανάτοιο συνέμπορος εἴπερ ἐτύχθη,
ἄμφω ἀναγκαίη ξυνήϊα πάντα λαχόντε
ἔργα παλαιοτέροιο κασιγνήτοιο διώκειν.

Dixerat, ni fallor, Hermionam somno oppressam tam alto, ut si mortua esset, iacuisse. Nunc addit: nam si Somnus comes Mortis est, ambos oportet omnia communia nactos, maioris fratris facere officia.« Et obsecutus est Lehrs. Contra Hermanni coniecturam haec Schneider p. 410: »Non scripsisset haec, opinor, vir egregius, si satis attendisset ad proxime sequentes versus, qui tales sunt:

307. *ἔνθεν ἀκηχεμένοισι βαρυνόμεναι βλεφάροισι*
πολλάκις ὑπνώουσιν, ὅτε κλαίουσι, γυναῖκες,

ubi *ἔνθεν* significat, haec e superioribus ratiocinando effici. atqui mulieres moestis gravatas oculis quando lacrimentur saepe obdormiscere, hoc quomodo tandem quispiam ratiocinare possit ex eo, quod Somnus comes sit Mortis atque uterque eadem officia praestet? immo illud ut efficiatur, necesse est in superioribus mentionem esse factam defatigationis. itaque sic potius dixisse poetam putabimus: »inclinata cervice [Hermione obdormivit errando querendoque defessa] *ὕπνος ἐπεὶ καμάτοιο συνέμπορος.*« quibus statim addit cur *συνέμποροι* somnus et defatigatio dici possint:

ἦ γὰρ ἐτύχθη
ἄμφω ἀναγκαίῃ, ξυνήϊα πάντα λαχόντε
ἔργα παλαιοτέροιο κασιγνήτοιο διώκειν.

sic enim haec scribenda videntur, quibus hoc dicit poeta: »nam profecto ambobus necessitas imposita est, ut communia omnia nacti exsequantur Mortis, maioris fratris opera.« Videtur autem hanc sententiam Colluthus apud vetustiorem aliquem poetam legisse et in rem suam convertisse, ut fecit v. 318 seqq. quod si est potuit etiam verba *ἄμφω ἀναγκαίῃ* inde traducere, ut non iam causa sit cur quis cum Graefio offendat in correpta ultima prioris vocabuli syllaba. . . . Ceterum quod *ἄμφω* statui pro *ἀμφοῖν* esse, consulendi sunt Meineke ad Theocrit. p. 316 et Köchly ad Quint. Smyrn. p. 113. Si qui tamen *ἄμφω* non ferendum putaverint, poterunt cum Graefio scribere *ἀμφίς.*« Haec quidem Schneider. Offendit praeterea in vulgata scriptura, quod Somnus Mortis et *συνέμπορος* et *κασίγνητος* dicitur. Quare Schneiderum secutus sum, etsi aegre feram, quod per eius emendationem Mors etiam *καμάτου κασίγνητος* dicitur et praeterea verbis *παλαιοτέροιο κασιγνήτοιο* non satis accurate denotatus est. — Denique Tournier p. 46 postquam multis exemplis allatis docuit ultimae syllabae in *ἄμφω* correptae nihil difficultatis inesse (cfr. *ἄμφω ἀεθλεύσοιτε* Nonn. Dion. XLII 518.

alia VII 80. XI 439, 440. XIII 24. XV 142. XVI 328, 329, 357. XXI 44. XXXV 279. XXXVII 121. XLIII 116) locum sic scripsit:

Ὡς ἡ μὲν στενάχεσκεν· ἀνακλίνας δέ ἑ δειρὴν
ὕπνος ἕλεν θανάτοιο συνέμπορος, ᾗ γὰρ ἐτύχθη
ἄμφω ἀναγκαίῃ ξυνήϊα πάντα λαχόντε
ἔργα παλαιοτέροιο κασιγνήτοιο διώκων.
ὅνπερ (scil. somnum) ἀκηχ. κ. τ. λ.

Equidem olim a Schneidero ita recedendum esse putavi, ut retenta reliqua codicum scriptura (θανάτοιο, λαχόντα) αὐτῷ (scil. somno) pro ἄμφω et καί περ (et profecto) vel καί μὲν pro ἔνθεν scribendum esse vel ante v. 363 aliquot versus excidisse sumatur; quae tamen nunc nimis incerta videntur. — In vv. **365 – 375**, qui olim post v. 317 legebantur, haec est codicum discrepantia: **365** νῦν MQ [A], νῦξ LN, νύξ CPSW et fort. R? V?; δετιονων M; μέγ' ἠελίοιο M; κελεύθοις AQ; — **366** υποτραφίζουσα pro ὕπνον ἐλαφρίζουσα M; παρήορον M, μετήωρον AQ, μετήορων C ante corr., μετήορον rell. codd., μετήορον h n Harl.; ὤσπασα δ' M, ὤπασεν V, ὤπασεν rell. codd.; ἠώ MALNPQSW, ἠῶ CV, ἠώς G; — **367** ἀρχομένην M, ἐρχομένη ALQ, ἀρχομένη rell. codd. — οἴας δε θύρας ὤιξε πυλάων M; — **368** την M, τῇ CLNQR; — ἀληθεις M; δ' om. codd. omnes et edd. ante Lehrs.; τεράων S, περάων W, κέραων V, m. s. (= m. 2 vel manus superior?) περάων P in textu et edd. ante Lennep., qui ex Anonymi, Brodaei, Falkenburgii et Neandri coniectura κεράων scripsit, et κεράων etiam P in marg. a m. 2. — ἀπελάμπετο ex ἀπολάπετο C; κόσμος AQ, κόσμον M, κόσμῳ rell. codd. — **369** ἀναθρώσκουσα M; νημερτέαις ὀρφαί Q, νομετρέες G; — **370** τὴν δε MN, τῆνδε CPS; τὴν δ' ἐλεφαντίνην S in marg., P m. sec. in marg., W in marg. — θρεπτεῖραν M, θρέπτηραν (ει) W; ὀνεῖρων M; — v. 365 νύξ habent edd. omnes praeter Iulian., qui νῦν recepit. ἠώς ἀρχομένη edd. antiquae, praeter n, qui ἀρχομένην scripsit et in marg. ἠώ coniecit, et ἠῶ ἀρχομένη coni. Anonymus, receperunt Ubelus et probanto Dorvillio Lennep. Praeterea Lennep post v. 368 comma addidit, post κεράων, cum iam Brodaeus ᾗ λάμπετο coniecisset, δ' inseri voluit, et v. 370 δ' ἐλεφαντίνην recepit, collato Homero Od. τ v. 562 sqq. — Philippus Scio ἠῶς genetivum aeolicum esse putabat et »nox dedit Meteorum Aurorae incipientis« vertit sine sensu. Iulien post

κεράων recte *δ'* inseruit, et *κόσμος* pro *κόσμῳ* ex Q recepit, praeterea *νῦν* pro *νύξ*, anacoluthia intolerabili, ut recte monuit censor Gottingensis, et *ἠώς ἐρχομένη* Q librum secutus edidit; praeterea vel *μετήορον* adverbialiter positum (in sublime) vel *μετήορος* ad *ἠὼς* referendum, et pro *ὤπασεν ἵππασεν* scribendum esse coniecit. Bekker a vulgata scriptura non recessit, nisi quod *ἠῶ ἀρχομένην* edidit. Censor Gottingensis *ὤπασ' ἐς ἠῶ ἐρχομένην* vel propter vitiosam elisionem pessime coniecit, Helenam ad sequens mane audaciorem (*μετήορον*) factam esse volens. Tum Graefius p. 255: »Admodum ieiunum est *νὺξ ὤπασεν ἠῶ* vel Collutho indignum [quod senserat etiam Lennep], paulo melius esset *ὥπλισεν*. Verum lectio Cod. M. cum antiquis edd. comparata, fecit, ut legendum suspicarer:

> *νὺξ δέ, πόνων ἄμπαυμα μετ' ἠελίοιο κελεύθους,*
> *ὕπνον ἐλαφρίζεσκε παρήορον· αὔγασε δ' ἠὼς*
> *ἀρχομένη.*

Exquisitam lect. Cod. M *ὕπνον παρήορον*, somnum, noctis levem et veluti lascivientem comitem, omnino praeferendum existimo.« Hermann p. 21, quem secutus est Lehrs, *νύξ* retinuit, et *παρήορον ὤπασεν ἠοῖ ἀρχομένῃ* scribi iussit, quia »Helenae scilicet nox sub auroram dedit somnum inquietum.« Praeterea collato Homerico illo *χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή* etiam *κεράων δ' ἀπελάμπετο κόσμος* commendavit, probatus Schneidero p. 430, secutus a Lehrsio, et praeeunte praeter Iulianum etiam Graefio p. 255. — Schneider p. 429 in Mutinensis libri scripturis *ὑποτραφίζουσα* et *ὤπασα δ' ἠῶ* nihil latere recte iudicans, alteram quoque huius codicis lectionem *παρήορον*, quam Hermann, Helenae dicens noctem dedisse somnum inquietum, probavit, recte reiecit, nam »de Helena haec intelligi voluisse poetam ne uno quidem verbo indicatum est, imo quae de duabus somniorum portis mox dicuntur clare docent [??] generaliter haec omnia esse dicta ad indicandum tempus quo cum Helena Paris abiit. arctissime enim haec cum v. 322 [editionis Bekkerianae] cohaerent, ut ante hunc versum incidendum sit non maxima interpunctione, sed media, quod si ad omnes homines referendus est *ὕπνος* ille *παρήορος*, patet non aptum esse istud somni epitheton. nec magis aptum dici potest *μετήορον* sed aptissimum est *παρήγορον*, quod e Mutinensi lectione eliciendum putamus.« Recepi hanc coniecturam, sed quae praeterea protulit Schneider, probare non potui.

Primum improbat Bekkeri lectionem *νύξ - ὤπασεν ἠῶ ἀρχομένην*, »quis enim ubi dicere voluit diem subsecutum esse noctem, aut dixit umquam aut dicere voluit noctem dedisse auroram.« Verum enim vero non voluit dicere diem subsecutum esse noctem, sed noctem edidisse Auroram orientem, sub qua potissimum somniare solet humanum genus. Deinde Hermanni coniecturam *ἠοῖ ἀρχομένῃ* vituperat, nam »huic quoque obstat quod non de una Helena, sed de omnibus hominibus Colluthus loquitur.« Tum pergit: »Itaque desperandum existimaremus de hoc loco esse, nisi codex Mutinensis, ut Presselius [falso!] monet haberet non *ἀρχομένην* [hoc clare legitur in M] sed *ἐρχομένην*, quo ita utimur ut scribamus *νύξ — ὤπασεν ἠῶ ἐρχομένη* i. e. nox veniens diem abegit. ubi *ὀπάζειν* dictum ut in Hom. Il. 8, 341 *ὡς Ἕκτωρ ὤπαζε χαρηκομόωντας Ἀχαιούς* —, *ἠώς* autem constat saepe opponi nocti et diem significare.« Quae omnia nihili sunt; saepissime enim *ὀπάζειν* vocabulo usus est Colluthus, nusquam tamen alio quam dandi sensu, et *ἀρχομένην* contra Schneideri et aliquot deteriorum codicum scripturam *ἐρχομένη* etiam Nonni auctoritate (Dion. 34, 100 *ἀρχομένης φάος ἠοῦς*) satis superque defenditur. — Tournier p. 37 *παρήγορον* et *ἐρχομένη* ex Schneideri coniectura recepit, tum *ἤλασεν* pro *ὤπασεν* scripsit Nonnum secutus Dion. XXXV 242 *νύκτα φαεσφόρος ἤλασεν Ἑρμῆς* atque infra *τὴν δ' ἐλεφαντινέην κενεῶν ἀφέτειραν ὀνείρων* scribendum esse coniecit. Ad veritatem propius accedens haec Harles ad h. l.: »Haec autem somnii descriptio vel plane inaniter vel iniquo loco posita esse videtur, et nisi per inscitiam poetae hoc ea loco inaniter facta sit, ante adventum Paridos commodius a Colutho collocati hi versus fuerint; at negligentia librariorum fecerit, ut huc translati, iidemque mutili omissis qui transitum efficerent faciliorem, sedem occuparent iniquam.« Et sane, si me audis, dubitari omnino nequit aliunde hoc versus desumptos esse. Offendit enim in vulgato versuum ordine, quod postquam dixerat Helena: Cape me et Troiam tecum avehe, ne verbum quidem additum est, quid de Paride inde a mane quando cum Helena congressus est, per totum diem factum sit, neque hoc offensioni esse non potest, quod nihil Helena de postponenda usque ad noctem fuga monuerit. Transposui igitur versus huc post v. 364, ubi multo aptiore loco positi esse videntur. Dixit autem poeta: »Per totum enim diem matrem quaerendo fessa Hermione appropinquante nocte (cfr. v. 345 et 359) tandem obdormivit, et labore defatigatae puellae

πόνων ἄμπαυμα παρήγορος ὕπνος contigit. Versus auroram autem (*ἠῶ ἀρχομένην*) cum iam profundus ille somnus, quo homines vel a somniando prohibentur, puellam deseruisset, duae somniorum portae apertae sunt et prodierunt somnia bona et falsa. Illa autem falsis somniis decepta matrem oculis cernere sibi visa est etc.« — Praeterea post *δολοφροσύνης* duo hemistichia periisse indicavi, quibus alteram somniorum portam ex elephanto factam esse necessario dicendum erat. — **369** *ἀχηχεμενησι* M; *βλεφάροισιν* M; — **370** *πολλαχις* M, *πολλάκι* P; *ὑπνωοισιν* M, *ὑπνώουσι* CP, *ὑπνόουσι* Q; *ὄψαὶ κλαίουσαι* M; — **371** *ἡ* codd. et edd., *ἧ* ego; *μεν* M; *ἀλιτεύουσα* MQ, *ἀλητεύθουσα* A, *ἀνητεύουσα* G; *δαϊφροσύνῃσιν* (cum glossa *διαβουλαῖς* in C) codd. dett. et edd. ante Bekker., qui quod iam Lennep coniecerat, *δολοφροσύνῃσιν* ex M recepit. — **372** *μητερα* M, *μητέραν* ϴLNR; *ωϊσσατο* M, *ὠΐσατο* GQ Bekker, Lehrs, *n* in marg., *ὠΐσσατο* rell.; *τοιαδὲ* M, *τοιάδε* Q; — **373** *ϊαχε θαμβῆσα* M; *ἀχνυμενη* M; *εοῦσα* M. Tournier p. 46. 47 *περ* post *καὶ* positum non nisi quamquam significare posse et praeterea *ἐοῦσα* otiosum esse contendens, *ἴαχε θαμβήσασα, συναχνυμένη παρεούσῃ* scribi iussit. — **374** *χθίζον* M; *ὀδυρομένη* Q; *καὶ* pro *με* AQ; *δόμον* M; *ὀδυρομένην τί δόμων μ' ἔκτοσθε φυγοῦσα* desiderabat Graefius p. 258. *ἐκτόσθε* M, *ἔκτοθε* NPSW; *φυγοῦσαν* V, *φυγοῦσαν* [α] S, *φυγοῦσα* [αν] W, *φυγοῦσιν* [α] P (corr. m. sec.). — **375** *κάλλπες* M; *ὑπνωουσαν* M, *ὑπνώσαν* [ω] Q (corr. m. pr. ut vid.); *ὑπερ* M; *λαχίων* A, *λεχίων* ex *λαχίων* Q; *γενητῆρος* S. — De hoc versu sic Schneider p. 416: »Potuit sane in absentis patris lecto cubare Hermione, sed veri tamen est similius cubuisse in matris lectulo una cum ipsa matre (cf. v. 332) ut *λεχέων γενετείρης* scribendum videri possit. at potest etiam, id quod magis credo de communi patris matrisque lecto geniali cogitari, in quem absente Menelao filiam receperit Helena. quod si est, corrigendum erit *ὑπὲρ λέχεος γενετήρων*. nam *γενετῆρες* parentes sunt. cf. Musae. 125«. Alteram Schneideri coniecturam improbavit Tiedke (in Herma XIII p. 274) quia »anapaestus *λέχεος* ultima syllaba correpta eo qui traditur *λεχέων* deterior habendus est (v. Quaest. Nonn. p. 26 sq.)«. Neque sollicitanda mihi videtur vulgata, cum *λέχεα γενετῆρος* lecti genialis partem quam Menelaus occupare solebat, significare possint. Tournier tamen p. 47 vocativum desiderans, *γενέτειρα* pro *γενετῆρος* scripsit, et cum sic mutata vulgata nimis languidum foret *ὑπνώουσαν ὑπὲρ λεχέων*, primum *ἀπηλεγέως*, postea

demum *ὑπὲρ τεγέων* (in conclavibus supernis) coniecit ex Tryphiodoro 547 *γυναῖκες ὑπὲρ τεγέων ἀΐουσαι*, licet non ignoraverit *ὑπὲρ λεχέων* etiam apud Nonnum (VII 319) extare. — **376** *μεθεηκα τινας προλέλοιπα γυναῖκας* M, unde deteriorum codicum et editionum scripturam *προλέλοιπα τίνας μεθέηκα* mutavi suadente etiam Schneidero p. 416. Graefio p. 257 in M libri scriptura *ποῖον ὄρος μεθέηκα; τίνα προλέλοιπα τίν' ἄγκεα;* latere visum erat, »synizesin tamen, qualis in *ἄγκεα* esset, evitarunt hi Nonni sectatores; contractum autem *ἄγκη* nimis a Cod. M recedit. Neque repetitum illud *τίνα* satis apte positum. An fortasse *σύναγκος* dictum, ut *συνάγκεια*?« Caeterum *ὄρος* W; *κολῶνας* CNPW*n*; *μεθέλκα* L. — Sequentis versus loco, quem Schneider huc transposuit, olim legebatur v. 388, quem lacunae signis post v. 375 positis Lennep minus commode post v. 378 transponere voluit, probante Harlesio. Contra Graefius: Ante hunc versum »aperte id deest, Hermionem quaesivisse (cf. v. 386) matrem ubique ita, ut nullum montem praetermitteret, ut v. 374 dicitur. Sed hic rursus videtur lacuna esse; certe post v. 375 sententia aperte imperfecta est: id enim quod Lennepius vertit [»siccine properabas ad vinculum formosae Veneris?«] Hermionae in mentem venire non potuit. Paulo probabilius versum 375 [ed. Bekker.] post v. 377 idem Lennepius transponebat. Sed sic Hermiones oratio non integrior est, et illud *οὕτω* v. 375 suadere potius videtur, ut de comparatione cogitemus veluti:

οὕτω καλλικόμοιο μεθ' Ἁρμονίης πρὶν ὁδίτης
ἄστατος ἤιε Κάδμος, ἐὴν δ' οὐχ εὗρεν ἀδελφήν:

Cogitari etiam posset, latere *οὔπω* in *οὕτω*, ut Hermione se ante contractas nuptias a matre solam deseri doleret:

οὔπω, καλλικόμοιο μεθ' ἁρμονίην Ἀφροδίτης
μητέρος ἀντὶ φίλης, μοι ἀνὴρ φίλος ἐστὶν ἀρωγός.

Verum ridendus sum, qui his somniis tempus perdam«. Graefius p. 257. Hermann p. 22, quem secutus est Lehrs, versum qui nunc est 387 eo quo nunc est loco ponendum esse recte perspexit, emendationem tamen perfecit Schneider p. 415, qui versus sicut hic leguntur disposuit, cum incommode v. 377 olim post v. 388 lectus sit, »postquam enim a matre Hermione audivit ipsam a Paride esse raptam, non iam potuit vagari et quaerere matrem«. — **377** *ματην επλάζετο* M, *μάτην ἐπλάζετο* codd. et edd. rell., qui, sicut

etiam M, hunc versum post v. 386 habent; v. ad v. 375. — Post μάτην interrogandi signum posuit et δ' inseruit Schneider p. 415. — 378 τοιάδε Q; προσεννεπε M, προσένεπε Q; — 379 post τέκνον est interpunctio in A, C ante corr., LPSW; αχηχεμενη M; μη om. M; μεμφεο M, μεμέμφει W; αἰνὰ M, quod ex δεινὰ per δινά ortum esse putavit Graefius p. 258, δεινὰ probavit Hermann p. 22, recepit Lehrs; τοῖα codd. dett. et edd. ante Bekker., qui secutus ab Iuliano τόσσα ex coniectura nescio cuius scriptum edidit. Quin ipsum αἰνὰ ex M recipiatur, hiatus obstat. παθούση M, unde recte παθούσῃ Bekker et Iulien; παθοῦσα rell. codd. et edd. (etiam Lehrs), praeter Stephanum, Lectium et Portum, qui Anonymi, Neandri, Falkenburgii coniecturam, παθοῦσαν, quam habet etiam G, receperunt. — 380 οὐχθίζων M, unde ex constante nostri usu χθιζόν scripsi, rell. codd. et edd. χθιζός; ὀχθ. C ante corr., AQ; ὃ χθ. h, qui praeterea μὲν pro με habet; μεδων M, μολῶν ACLNQR, μολών sine causa de corruptione suspectum habuit Tiedke, cuius notam vide ad v. 321. — απατήλιος M; ηρπασεν M, ἥρπα^σ^σεν C; — 381 ἧδ' NPQ(?)S, unde ἣ δ' scripsi, ἡ δ' rell.; ἀνορουσε M; οὐχ' CN; ορόωσα M, ὀρώουσα Q; τιθήνης Ubel. n; — 382 ὀξυτέρη M; πολὺ M, P in marg. a m. sec., W supra lin., S infra lin., et edd., πολλῇ ACLNP, et S supra lin. πολλῇ QR, et W infra lin.; φωνήν Q; — 383 ἠερίης C, ἠέριαι G et Portus, ἱερίης SV; όρνιθες M; ευπτερα M, εὔπτερα C; — 384 ἔσπετε M, C (in quo glossa est εἴπατε) ante corr., et edd., ἔσπετε codd. dett., εἴπατε ego scripsi, cf. ad v. 6. — επιχρητην M; — 385 επι M, ἐπὶ rell., ὅτι Schneider p. 447; τίς (τὶς) NPQ Harl.; αθέμιστος M, ἀθέμιστος C; ἐλθῶν P. — 386 ξύμπασαν M; ἐμῶν codd., ἑῶν coniecerunt Brodaeus, Neander, Anonymus, Dorvill., Ubelus, Schneider p. 447. — αλαπάξαι M, ἀλάπαζε L; Tournier p. 47. 48 neque Helenam apte de sua ipsius (ἐμῶν) domo loqui, neque ἑῶν, quod Dorvill. voluit, pro σῶν hoc loco positum esse posse contendens, locum depravatum sic restituere sibi visus est:

ἀγλαΐην σ ῶ ν πᾶσαν, ἄ ν α ξ, ἀλάπαξε μελάθρων.

— 387 ἧ ego, ἡ rell.; μεν M; ἐσήερα M. Post hunc versum olim legebatur versus qui nunc est 376, post quem excidisse quaedam senserat Brodaeus, Lennep, Harles, Bekker, Iulien. Nihil deesse putabat Hermann p. 22 secutus a Lehrsio, »nam abisse Parim cum Helena supra dixerat v. 325. Inde dolorem Hermionae describit, nec quidquam requirimus amplius«. Schneider tamen p. 416 post-

quam versum, qui nunc 376 est, feliciter transposuit, recte lacunae signa poni iussit, »addi enim debebat Hermionem iam desiisse matrem quaerere, sed non desiisse dolori indulgere«. —388 de hoc versu, qui olim post v. 376 legebatur, vide ad v. 376. Huc transpositus est ab Hermanno p. 22, probante Lehrsio et Schneidero p. 416. Caeterum *οὕτω* MQ; *καλλιμόροιο μεταρμονίην* M, *μεθ' ἁρμ.* C. In M libri scriptura *καλλιμόροιο* melioris lectionis vestigium latere putabat Graefius p. 257. — 389 Hermann p. 22 *καὶ* in *πὰρ* dubitanter mutato lacunam obtegere voluit, lacunae tamen signum *καὶ* retento posuit Lehrs, probante Schneidero p. 416, cui lacunae suspicionem »tum praepositionis, unde *πτολίεθρον* et *πόρον* pendent defectus, tum exiguus locorum quos attigisse Paris dicitur numerus« firmare videbatur. Graefius p. 258

καὶ Κικόνων πτολίεθρα καὶ Αἰολίδος πόρον Ἕλλης
ἤδη ποντοπόροισι παραλλάξας ἐνὶ νηυσίν,
Δαρδανίης λιμένεσσιν ὁ νυμφίος ἤγαγε νύμφην

scribendum esse coniecerat. *αἰολιδος* M; *πορον* M, *πόρο* V; *ελλης* M, *ἔλλης* V; — 390 *δαρδανίδης* M, *δαρδανίῃς* L, *δαρδανίοις* Stephan. Lectius, Portus et Eobanus, improbante Lennepio; *λυμενεσσιν* M, *λιμενεσιν* V; *ο* M, *ὅ* Q; *νυμφιος* M; *ἥγαγε* M, *ἤγαγεν* C; — 391 *πυχνὰ* L; *δετιλλε* M, *δ' ἔτιλλε* rell. codd. et edd. praeter Lehrs., qui *δὲ τίλλε* manifesto typothetarum errore, »quod recte a Lehrsio editum Dion. XXXVIII, 152 *υἱέϊ δῶκεν ἔχειν* intelligitur« iudice Tiedkio (Herm. XIII p. 274) quem non intellego. *δὲ τίλλε* desiderabat etiam Wernike ad Tryphiod. p. 331; recte. — *κομην* M; *δ'* om. M; *ἐρρηξε* M, *ἔρρηξε* rell. codd. et edd. praeter Portum, qui recte *ἔρριψε* scripsit ex Hom. Il. *X* 406

ἡ δέ νυ μήτηρ
Τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην

et Coll. 322 *Ἑρμιόνη δ' ἀνέμοισιν ἀπορρίψασα καλύπτρην.* Cfr. praeterea Tzetzam Hom. 410. 411. — 392 *κασσανδρη* M, *κασάνδρη* LQV, *κασάνδρη* ex *κασάνδρα* C; *νεόφυτον* MG, ut edidit Stephanus, Eobanus, Portus, *νεοφοιτον* V, *νεόφοιτον* rell. codd. et edd., *νεόφοιτος* coniecit Lennep allato Tryph. 374 *Κασσάνδρη νεόφοιτος* (ubi *θεόφοιτος* cod. A) *ἐμαίνετο*, probavit Wernike, qui praeterea Tzetzam Hom. 410 sqq. attulit:

πρώτη Τρωϊάδων Κασσάνδρη φοιβὰς ἰδοῦσα
κόσμον ἅπαντ' ἀπὸ κρατὸς ἔχευεν, ἔλυσε δὲ χαίτας,
πάντῃ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλισσομένη περὶ πύργους
πυκνὰ κόμην τίλλουσα τοῖον ἐπίαχε μῦθον.

Hermann p. 22 *Κασσάνδρη θεόφοιτος, ἀπ' ἀκροπόληος ἰδοῦσα* omnino scribendum esse dixit probante Tournerio p. 48, neque tamen vulgatam deseruit Lehrs. Ego *νεόφοιτος* scripsi ad Tryphiodori Tzetzaeque exemplum, sed *θεόφοιτος* reducere non sum ausus, cum etiam in vulgaribus Tryphiodori codicibus *νεόφοιτος* extet. — *ἐπ'* codd. et edd. omnes praeter Stephanum, qui probante Hermanno p. 22 et Tournerio p. 48, recte *ἀπ'* edidit. In margine P libri *ἀπ'* erasum esse videtur. — *ἀκροπολῆος* M, *ἀκροπυληος* V; — **393** *τροίης δ'* M, *τροίῃ δ'* ex *τροίη δ'* C; *τοίη* Q; *δ'* postea additum est in N; *υφιδόμων* M; *πολέων* M et edd. ante Lennep., *πόλεων* V, *πηλέων* Q; *κλητ̃δος* M, *κληϊδας* V, *κληίδας* ACLNPQSW *n* Harl. — **394** *δεξατονοστησαντα* M; *πολίτην* MQ. Subscriptio: *τέλος τῆς τῆς* (*τοῦ* R) *ἑλένης* (*ἐλένης* C) *ἁρπαγῆς* ACNQR, *τέλος τῆς τῆς ἁρπαγῆς τῆς ἑλένης κολουθίου* (λ superscr.) L, *τέλος τοῦ περὶ τῆς ἁρπαγῆς τῆς καλλιπάρειος ἑλένης* SW, *ἐπὶ φούσκης κρατουσης* P, *τέλος τοῦ ἐποποιοῦ τοῦ Κολούθου τοῦ Ἑλένης ἁρπαγὴ λελεγμένου* G.

Addenda et Corrigenda.

Pag. 5, 22. 23 L. Harles

Pag. 7, 9. Editio Tauchnitziana (»Quinti Smyrnaei, Tryphiodori, Ioannis Tzetzae et Coluthi Carmina de Rebus Troianis ad optimorum librorum fidem exhibita. Editio C. Tauchnitzii stereotypa novis chartis impressa. Lipsiae sumptibus Ottonis Holtze. 1879«) mera repetitio est Bekkerianae.

p. 10, 9 satis accuratam
p. 11, 8 Hermann
p. 13, 9 Ἁρπαγή
p. 17, v. 81 ἀμείνονα
p. 19, v. 145 σε καὶ
v. 151 εὐπολέμοισι
p. 20, v. 153 ὠκύμοροι
p. 22, v. 243 μὴ
p. 24, v. 291 ἐγώ
v. 304 ἀνδρῶν
v. 308 ποτε
p. 25, v. 339 δροσόεντος
p. 26, v. 351 σὸν δέμας
v. 367 ᾤϊξεν
p. 32, 23 exposuit
p. 34, 18 Naekium
p 39, 22 κόλπου
p. 39, 29 Lennep
p. 47, 34 significatione
p. 48, 23 Harles
p. 49, 22 laudi
p. 52, 20 μαζὸς
p. 77, 2 ἀγαλλόμεναι
p. 80, 28 ἐξ ἀέρος
p. 83, 1 i.: relinquendum
p. 87, 19. 20 s.: Paride
p. 89, 6 marg. a m. 2,
» 19 id.
p. 90, 1 ἀήταις
p. 91, 31 Minervae
p. 93, 14 fortasse
p. 96, 3 Lehrsium
p. 97, 11 αὐλὴν
p. 106, 7 i.: editorum

INDEX VERBORUM.

—

Berolini. — Typis Drægerianis (C. Feichtii).

